

Migratieradar Asiel voorjaar 2024

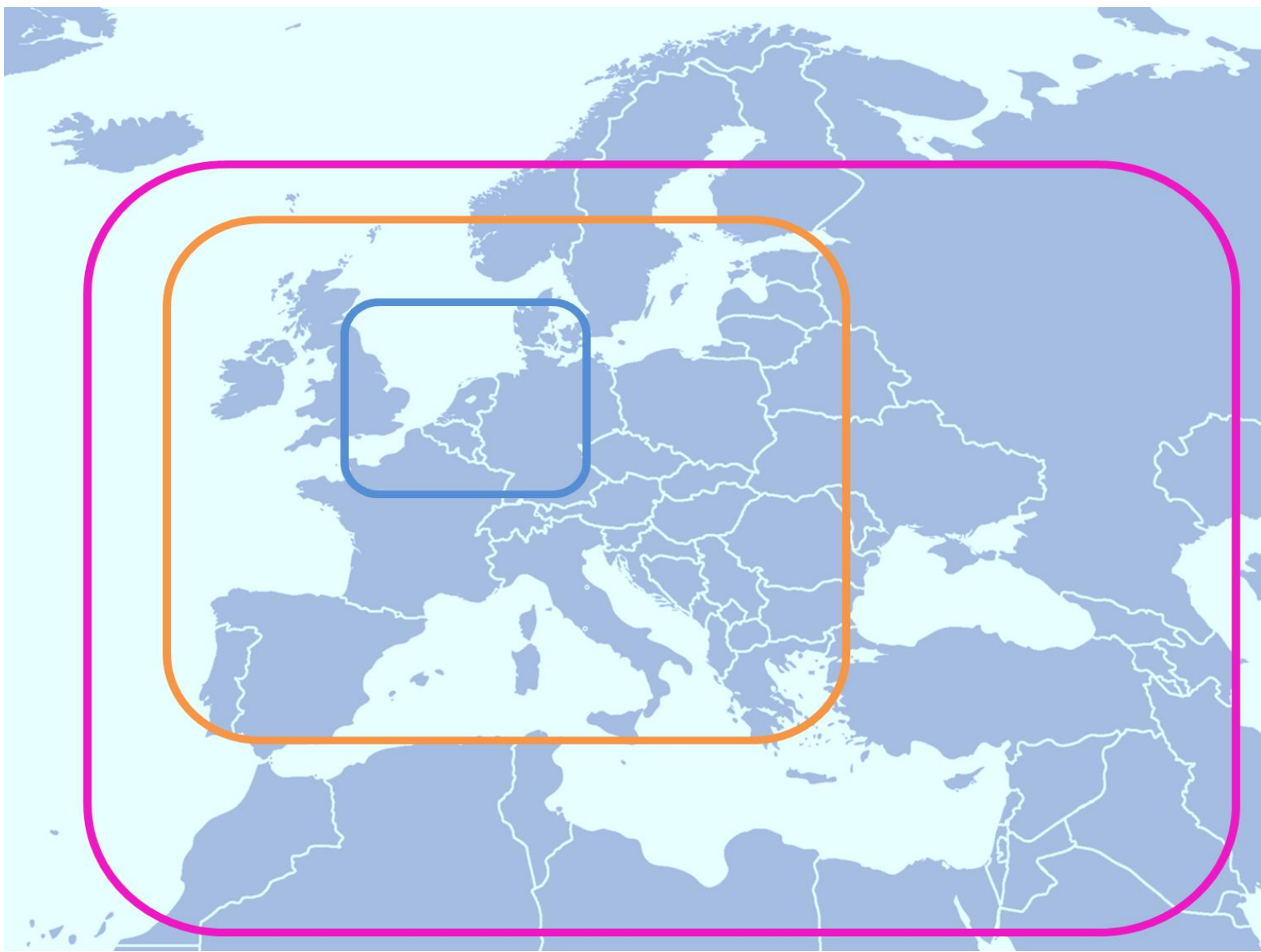
Ontwikkelingen januari t/m april 2024 en verwachting van
asiel gerelateerde migratie

Koninklijke Marechaussee

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Colofon

titel	Migratieradar Asiel voorjaar 2024: Ontwikkelingen januari – april 2024 en verwachting van asiel gerelateerde migratie
status	openbaar
auteurs en redactie	IND/SUA/O&A
co-auteurs	Team Onderzoek en Expertise Land en Taal (TOELT) van de IND
contactgegevens	IND SUA Onderzoek & Analyse Ministerie van Justitie en Veiligheid Immigratie en Naturalisatiedienst Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag Postbus 16275 2500 BG Den Haag migratieradar.oena@ind.nl

Inhoud

1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING EN DOELEN	5
1.2	BRONNEN EN METHODEN	5
1.3	OPBOUW MIGRATIERADAR	5
2	RELEVANTE ONTWIKKELINGEN IN HERKOMST- EN TRANSITLANDEN	6
2.1	ZUID-AMERIKA	6
2.1.1	Colombia	6
2.1.2	Venezuela	6
2.2	SUB-SAHARA AFRIKA	7
2.2.1	Ethiopië	7
2.2.2	Eritrea	7
2.2.3	Nigeria	8
2.2.4	Somalië	8
2.3	NOORD-AFRIKA	9
2.3.1	Algerije	9
2.3.2	Libië	9
2.3.3	Marokko	10
2.3.4	Soedan	10
2.3.5	Tunesië	11
2.4	AZIË	12
2.4.1	Afghanistan	12
2.4.2	China	13
2.4.3	Pakistan	13
2.5	MIDDEN-OOSTEN	14
2.5.1	Irak	14
2.5.2	Iran	14
2.5.3	Jemen	14
2.5.4	Palestijnse gebieden	15
2.5.5	Syrië	16
2.5.6	Turkije	16
2.6	EUROPA	16
2.6.1	Oekraïne	16
2.6.2	Belarus	16
2.6.3	Rusland	17
3	ONTWIKKELINGEN IN EUROPA	18
3.1	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN EUROPA	18
3.1.1	Migratiepact	18
3.1.2	Grenscontroles buitengrenzen	18
3.1.3	Visa	19
3.1.4	Partnerschappen/migratiedeals	19

3.1.5	<i>Diversen</i>	20
3.2	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN EUROPESE LANDEN	20
3.2.1	<i>Grenscontroles binnengrenzen</i>	20
3.2.2	<i>(Alleenreizende) minderjarige asielaanvragers</i>	21
3.2.3	<i>Cyprus</i>	21
3.2.4	<i>Duitsland</i>	21
3.2.5	<i>Finland</i>	21
3.2.6	<i>Frankrijk</i>	21
3.2.7	<i>Italië</i>	21
3.2.8	<i>Spanje</i>	22
3.2.9	<i>Verenigd Koninkrijk</i>	22
3.2.10	<i>Ierland</i>	23
4	ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND	24
4.1	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND	24
4.1.1	<i>Formatie kabinet</i>	24
4.1.2	<i>Wijziging beoordelingskader asielaanvraag</i>	24
4.1.3	<i>Aanpassingen landenbeleid</i>	25
4.1.4	<i>Herbeoordeling veilige landen van herkomst</i>	25
4.1.5	<i>Richtlijn tijdelijke bescherming Oekraïne</i>	25
4.1.6	<i>Verlenging van de wettelijke beslistermijn</i>	26
4.1.7	<i>Behandelstop asielaanvragen Palestijnen</i>	26
4.1.8	<i>Onderzoek</i>	26
4.2	EERSTE ASIELAANVRAGEN	27
4.2.1	<i>Nationaliteiten</i>	27
4.2.2	<i>Asielaanvragen van alleenstaande minderjarigen</i>	30
4.3	EERSTE ASIELAANVRAGEN OP NEDERLANDSE LUCHTHAVENS	34
4.3.1	<i>Extra-Schengen routes</i>	35
4.3.2	<i>Intra-Schengen routes</i>	36
5	UITGELICHTE NATIONALITEITEN	37
5.1	SYRIËRS	37
5.1.1	<i>Ontwikkelingen</i>	37
5.1.2	<i>Asielaanvragers in de EU en Nederland</i>	38
5.2	IRAKEZEN	42
5.2.1	<i>Ontwikkelingen</i>	42
5.2.2	<i>Asielaanvragers in de EU en Nederland</i>	43
5.3	OEKRAÏNERS	47
5.3.1	<i>Ontwikkelingen</i>	47
5.3.2	<i>Tijdelijke Bescherming</i>	47
5.3.3	<i>Asielaanvragers in de EU en Nederland</i>	50
	BIJLAGE 1 – OVERZICHT UITGELICHTE NATIONALITEITEN	54

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelen

Asielmigratie is een complex fenomeen. Politici, beleidsmedewerkers en uitvoeringsinstanties in de migratieketen hebben behoefte aan een zo goed mogelijk inzicht in deze migratievorm. Een aantal producten geeft reeds dergelijke inzichten en/of verwachtingen. Zo publiceert DG Migratie een prognose voor het aantal asielaanvragen dat Nederland de komende jaren kan verwachten en stelt deze tweemaal per jaar bij.¹ Ook publiceert de IND iedere maand het aantal asielaanvragen in Nederland van de voorgaande maand² en publiceren de EUAA en Eurostat cijfers van de aantallen asielaanvragen in de EU(+). Frontex rapporteert over irreguliere migratie aan de Europese buitengrenzen, terwijl het Ministerie van Buitenlandse Zaken en TOELT rapporteren over de situatie in herkomst- en transitlanden van asielzoekers. Deze informatie wordt veelal afzonderlijk aangeboden. De Migratieradar Asiel brengt de diversiteit aan ontwikkelingen samen om de aantallen asielaanvragen van de afgelopen maanden te duiden en in perspectief te plaatsen.

In iedere editie van de Migratieradar Asiel worden ook enkele nationaliteiten uitgelicht.

1.2 Bronnen en methoden

Voor een helder beeld van de asielinstroom in Nederland zijn in de Migratieradar Asiel ontwikkelingen in diverse werelddelen en op diverse terreinen, zoals politiek, migratiebeleid, maatschappelijke impact en de recente asielinstroom, samengebracht. Kwalitatieve ontwikkelingen zijn verzameld uit politieke stukken, nieuwsbrieven, mediaberichten en bestaande rapportages. Daarnaast worden waar mogelijk signalen meegenomen uit (ad hoc) onderzoeken van de afdeling Onderzoek & Analyse (O&A) van de IND. Kwantitatieve ontwikkelingen zijn gebaseerd op cijfers uit databases van onder andere de IND en Eurostat. Het gebruik van deze gegevens is primair bedoeld om trends weer te geven.

1.3 Opbouw Migratieradar

De hoofdstukken 2 tot en met 4 geven een overzicht van alle ontwikkelingen en zijn ingedeeld op geografische basis. Hoofdstuk 2 beschrijft relevante ontwikkelingen in een aantal belangrijke herkomst- en transitlanden buiten de EU. Hoofdstuk 3 schetst de ontwikkelingen in de EU en EU-lidstaten wat betreft beleid en aantallen asielaanvragen, hoofdstuk 4 schetst de ontwikkelingen in Nederland. Vervolgens worden in hoofdstuk 5 enkele nationaliteiten uitgelicht.

---

¹ Ministerie van Justitie en Veiligheid, Meerjaren productie prognose (MPP).

² IND, [Asieltrends](#).

2 Relevante ontwikkelingen in herkomst- en transitlanden

Verschillende factoren spelen een rol wanneer mensen binnen hun land ontheemd raken of besluiten te emigreren. Uit wetenschappelijke bronnen blijkt dat de veiligheidssituatie in een land de grootste invloed heeft op de keuzes van asielmigranten ten aanzien van vertrek, doormigratie en waar zij zich (uiteindelijk) vestigen.³

In dit hoofdstuk worden relevante ontwikkelingen uit met name de maanden januari tot en met april van 2024 in een aantal herkomst- en/of transitlanden⁴ beschreven die van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom naar Europa, dan wel naar Nederland. Niet alle ontwikkelingen zullen op korte termijn impact hebben op de asielinstroom in Nederland, ze zijn wel van belang voor het actuele beeld. Verder zijn sociale netwerken⁵ en de financiële situatie van (potentiële) asielmigranten van invloed op de beslissing om te emigreren/vluchten.⁶ In dit hoofdstuk zijn de landen in alfabetische volgorde per regio gerangschikt. De regio's zijn achtereenvolgens Zuid-Amerika, Sub-Sahara Afrika, Noord-Afrika, Azië, het Midden-Oosten en Europa.

2.1 Zuid-Amerika

2.1.1 Colombia⁷

De in 2022 door president Gustavo Petro geïnitieerde vredesonderhandelingen (Paz Total) met verschillende gewapende groeperingen lijken te stagneren. Zo worden de onderhandelingen met de guerrillagroepen ELN (Ejército de Liberación Nacional⁸) en EMC (Estado Mayor Central⁹) bemoeilijkt door verschillende meningen binnen deze guerrillagroepen.¹⁰

Ondanks het feit dat zowel de ELN als het EMC deelnemen aan de gesprekken, neemt het door deze groepen gebruikte geweld tegen de burgerbevolking niet significant af. In 2023 werden er tussen januari en december 368 "acties"¹¹ uitgevoerd door het EMC. In alleen de periode januari-februari 2024 waren dit er al 60. De ELN voerde 183 acties uit in het jaar 2023 en in januari-februari 2024 waren dat er 32.¹²

Volgens ngo Indepaz werden er in de periode van januari tot 10 april 2024 51 sociale leiders en mensenrechtenactivisten en 10 ex FARC-EP guerrilla's vermoord.¹³

2.1.2 Venezuela

Het is María Corina Machado van de oppositie niet gelukt om zich officieel te registreren als presidentskandidaat voor de verkiezingen van 28 juli 2024. Zij werd door de oppositie met overmacht gekozen, maar vormt een te grote bedreiging voor de huidige president Maduro. Op de valreep kon Edmundo González Urrutia van Plataforma Unitaria Democrática zich nog registreren als presidentskandidaat. María Corina Machado heeft inmiddels de

³ Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers, p. 4.

⁴ In grote lijnen is gekeken naar de 20 landen waar de grootste aantallen asielzoekers in Nederland vandaan komen.

⁵ Zie ook Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers, p. 5.

⁶ IOM, s.a. Using big data to estimate migration "push factors" from Africa, p. 105.

⁷ Bron voor deze en andere vlaggen in dit rapport is de website Flagpedia, url

⁸ Het Nationaal Bevrijdingsleger.

⁹ EMC of Estado Mayor Central is een dissidente FARC groep, dus ontstaan na het vredesakkoord tussen de regering en de FARC-EP in november 2016. Deze guerrilla's waren het niet eens met de vredesbesprekingen en besloten niet langer deel te nemen aan de gesprekken. Zij vormden vanaf 2017 nieuwe dissidente FARC-groepen. Er vallen verschillende afdelingen (bloques) onder de EMC. En deze bloques bestaan weer uit subgroepen of frentes.

¹⁰ InSight Crime, De la Paz Total a la paz parcial: Los diálogos con los grupos criminales en Colombia se fragmentan, 03-05-2024, url

¹¹ Acties met grote impact op de bevolking zoals ontvoeringen, bedreigingen, afpersing, gedwongen verplaatsing.

¹² Indepaz, El Accionar de los Grupos Armados en el Contexto de la Paz Total, Febrero 2024, url

¹³ Indepaz, Líderes Sociales, Defensores de DD.HH y Firmantes de Acuerdo Asesinados en 2024, 10-04-2024, url

bevolking opgeroepen om samen een einde te maken aan het *socialismo* en *en masse* te stemmen op deze kandidaat van de oppositie.¹⁴

De Verenigde Staten hebben in reactie op de uitsluiting van María Corina Machado aangegeven een deel van de opgeheven sancties wederom in te stellen. Deze sancties werden eerder deels opgeheven om ervoor te zorgen dat er sprake zou zijn van eerlijke voorverkiezingen. Voorwaarde was onder meer deelname van Machado aan de presidentsverkiezingen.¹⁵

Volgens de UNHCR hebben bijna één op de vier Venezolanen, zo'n zeven miljoen mensen, in Venezuela humanitaire hulp nodig. Venezolanen emigreren nog steeds meer dan ze terugkeren. In het eerste kwartaal van 2024 zouden er via de grens tussen Venezuela en Colombia zeven mensen vertrekken op drie teruggekeerde Venezolanen. Voor de grens met Brazilië is dit tien tegen één.¹⁶ Volgens de Venezolaanse overheid zelf zijn er de afgelopen jaren tussen de 400.000 en 1 miljoen Venezolanen teruggekeerd.¹⁷

Venezolanen in Colombia

Volgens de UNHCR verbleven er in maart 2024 ruim 2,8 miljoen Venezolanen in Colombia.¹⁸ Venezolanen in Colombia krijgen een speciale verblijfsvergunning.¹⁹

2.2 Sub-Sahara Afrika

2.2.1 Ethiopië

Sinds de vorige Migratieradar zijn er geen grote veranderingen in de situatie in Ethiopië. De veiligheidssituatie blijft uitermate wisselvallig met een risico op verdere achteruitgang.²⁰ Ook de afgelopen maanden vonden de meeste binnenlandse gewapende confrontaties plaats in de deelstaat/regio Amhara, met name tussen Ethiopische federale troepen en Amhaarse Fano militieën.²¹ De noodtoestand die in augustus 2023 werd uitgeroepen is dan ook verlengd tot in ieder geval eind mei 2024.²²

Politiek gezien blijven het etnisch federalisme en de op etniciteit gebaseerde politieke organisatie van Ethiopië tot verdeeldheid en tribale conflicten leiden. Straffeloosheid voor misdaden vergroot bij velen het wantrouwen ten opzichte van de federale en regionale overheden.²³ De wens van Ethiopië om toegang tot de zee te krijgen blijft tot politieke spanningen leiden in de regio en met name met Somalië.²⁴

Humanitair zijn er nog altijd grote problemen door de binnenlandse conflicten, overstromingen en grote aantallen intern ontheemden en vluchtelingen uit andere landen. Zo vluchtten sinds april 2023 122.500 mensen vanuit Sudan naar Ethiopië.²⁵

2.2.2 Eritrea

Sinds de vorige Migratieradar is de binnenlandse politieke situatie in Eritrea niet veranderd. Daarom blijven de belangrijkste redenen voor mensen om het land te ontvluchten onverminderd van kracht.

¹⁴ Infobae, María Corina Machado reiteró que las elecciones pondrán fin al socialismo en Venezuela, 02-05-2024, [url](#)

¹⁵ VOA, EEUU empieza a reimponer sanciones a Venezuela tras inhabilitación de candidata presidencial opositora, 29-01-2024, [url](#)

CNN, Estados Unidos reinstaura las sanciones contra el sector de petróleo y gas de Venezuela, 17-04-2024, [url](#)

¹⁶ UNHCR, Venezuela, May 2024, [url](#)

¹⁷ Idem, de bron geeft aan deze cijfers niet te kunnen verifiëren.

¹⁸ UNHCR, UNHCR Colombia Factsheet 2024, 03-04-2024, [url](#)

¹⁹ Een verblijfsvergunning speciaal gecreëerd voor Venezolanen zodat zij illegaal verblijf kunnen reguleren. Met de vergunning mogen zij werken en krijgen zij toegang tot de arbeidsmarkt en de gezondheidszorg. De vergunning is geldig voor tien jaar. Binnen deze periode dienen zij een aanvraag voor een reguliere vergunning in te dienen.

Bron: GIFMM, R4V, Preguntas y Respuestas. Estatuto Temporal de Protección para Venezolanos (ETPV), 2021, [url](#)

²⁰ The Reporter, IMF wary of "elevated" prospect of violence in Ethiopia, 20 april 2024, [url](#)

²¹ Ethiopia Peace Observatory, Interactive Map | Political violence in Ethiopia, 26 april 2024, [url](#)

²² Crisis24, Ethiopia: Security situation likely to remain volatile in Amhara Region through at least late May amid ongoing military operations, 1 mei 2024, [url](#)

²³ The Reporter, Divided we fall: Ethiopia's toxic ethnic politics and the erosion of a national identity, 4 mei 2024 [url](#)

²⁴ Modern Diplomacy, The Port as an Ongoing Agenda and Political Tensions between Ethiopia and Somalia, 4 mei 2024, [url](#)

²⁵ OCHA, Update Situation Report, 26 april 2024, [url](#)

Er zijn opnieuw spanningen tussen Eritrea en Ethiopië. Nadat een team van de Afrikaanse Unie twee plaatsen heeft bezocht op de grens tussen beide landen, verklaarde Eritrea eenzijdig dat de grens nu definitief is vastgesteld. Maar volgens Ethiopië heeft Eritrea een deel van de in Ethiopië wonende Irob gemeenschap geïncorporeerd, waardoor de gemeenschap nu over de twee landen verdeeld is.²⁶

Tijdens hun vlucht lopen Eritrese vluchtelingen het risico om door Eritrese smokkelaars te worden gemarteld voor losgeld.²⁷ Eenmaal in Europa krijgen zij te maken met intimidatie en bedreigingen van voorstanders van het regime.²⁸ Voorstanders van het regime bestaan hoofdzakelijk uit families die voor de eeuwwisseling naar Europa zijn gekomen, maar ook onder de nieuwkomers bevinden zich enkele voorstanders.²⁹ In de verslagperiode zijn er in Nederland en verschillende andere landen rellen geweest tussen voor- en tegenstanders van het Eritrese regime. Op sociale media bereiden Eritrese jongerenorganisaties zich voor op nieuwe confrontaties.³⁰

2.2.3 Nigeria

In de vorige Migratieradar werd al melding gemaakt van de verergerde sociaaleconomische crisis in Nigeria. Daar lijkt voorlopig geen einde aan te komen. In maart meldde de NRC dat de inflatie in januari was opgelopen tot bijna 30 procent op jaarbasis, het hoogste punt in dertig jaar tijd. Voor voedsel, waar Nigerianen hun meeste geld aan uitgeven, is dat zelfs 35,4 procent. Vóór de huidige crisis waren er al tachtig miljoen Nigerianen die minder dan 2 dollar per dag verdienen. De Wereldbank voorspelt dat de komende twee jaar nog eens dertien miljoen anderen door die armoedegrens zullen zakken.³¹

Verder staat Nigeria in de eerder dit jaar gepubliceerde Global Hunger Index 2023 (GHI), op de 109e plaats van 125 landen. Er is volgens het rapport sprake van ernstige honger. Met ongeveer 36,9 miljoen hectare landbouwgrond (ruim 40 procent van het totale landoppervlak) en 70 procent van de bevolking bestaand uit jongeren (151 miljoen), is er in Nigeria objectief gezien geen reden voor honger.³²

Naast de sociaaleconomische crisis blijft ook de veiligheidssituatie een probleem in het land. Zo zouden in het eerste kwartaal van dit jaar minstens 2.583 mensen zijn gedood en 2.164 mensen ontvoerd. Met name de noordelijke deelstaten hebben te kampen met een breed patroon van escalerend geweld en onveiligheid.³³

2.2.4 Somalië

Door het eindigen van de vredemissie zou het Somalische leger in 2025 volledig verantwoordelijk worden voor de veiligheid en stabiliteit in het land. Gelet op de huidige stand van zaken zal het Somalische leger daar niet klaar voor zijn. Er zijn plannen om na 2024 een buitenlandse troepenmacht te stationeren die het Somalische leger moet bijstaan voor de duur van 12 maanden.³⁴ Met dit vooruitzicht heeft Somalië in februari een defensieovereenkomst getekend met Uganda om na 2024 ook Ugandese troepen in het land te stationeren. Uganda levert binnen de huidige vredesmissie de meeste manschappen.³⁵

Doordat de vredesmissie van de Afrikaanse Unie (ATMIS) in Somalië dit jaar ten einde loopt zal Kenia zijn grensposten met Somalië niet snel heropenen: de veiligheidsrisico's zijn hiervoor te groot.³⁶ In mei 2023 had de Keniaanse regering aangekondigd de grens met Somalië, die sinds 2011 officieel gesloten is, binnen 90 dagen te heropenen. De grens bleef echter gesloten in verband met

²⁶ Borkena, *Eritrea announces border demarcation with Ethiopia*, 14 april 2024, [url](#)

²⁷ The New Yorker, *The Kingpin Who Kidnapped Migrants for Ransom*, 6 november 2023, [url](#).

²⁸ Brabants Dagblad, *De lange arm van Eritrea reikt tot diep in Brabant, maar er broeit verzet*, 2 maart 2024, [url](#)

²⁹ Martin Plaut, *The paradoxes of Norwegian-Eritreans*, 11 mei 2024, [url](#).

³⁰ Martin Plaut, *How Eritrea's foreign festivals became a site of contest and clashes*, 4 mei 2024, [url](#).

³¹ NRC, *Honger drijft Nigerianen tot wanhoop. 'We hebben genoeg geleden'*, 11 maart 2024, [url](#), geraadpleegd op 13 mei 2024

³² Vanguard, *Severe hunger in Nigeria*, 5 februari 2024, [url](#), geraadpleegd op 13 mei 2023

³³ Daily Trust, *2,583 Nigerians Killed, 2,164 Abducted In 3 Months – Report*, 22 april 2024, [url](#), geraadpleegd op 13 mei 2024

³⁴ Shabelle Media Network, *Multinational force to take over Somalia security mission from African Union*, 20 april 2024, [url](#), geraadpleegd op 13 mei 2024

³⁵ Horseed Media, *Somalia and Uganda Strengthen Defense Ties*, 20 februari 2024, [url](#), geraadpleegd op 13 mei 2024

³⁶ Shabelle Media Network, *Kenya-Somalia border posts to remain closed as ATMIS drawdown winds down*, 3 april 2024, [url](#), geraadpleegd op 13 mei 2024

een reeks aanslagen in de grensprovincies, die gepleegd zouden zijn door Al-Shabaab (zie Migratieradar, tweede tertaal 2023).

2.3 Noord-Afrika

2.3.1 Algerije

Politieke Ontwikkelingen

President Tebboune heeft aangekondigd dat de presidentsverkiezingen met drie maanden worden vervroegd naar 7 september 2024.³⁷

Prominent activist Karim Tabbou is veroordeeld tot zes maanden voorwaardelijke celstraf. De uitspraak past in een trend van arrestaties van leden van de Hirak-beweging de afgelopen jaren.³⁸ Een medewerkster van Amnesty International noemt de mensenrechtensituatie in Algerije 'desastreus'.³⁹ In april hebben mensenrechtenorganisaties een campagne gestart om druk uit te voeren op de autoriteiten om de 228 gewetensgevangenen die nu vastzitten in Algerije vrij te laten.⁴⁰ Er worden steeds meer reisverboden voor activisten uitgegeven. Algerijnen melden dat ze tijdens hun reizen lange tijd op de luchthaven zijn vastgehouden en zelfs het land niet hebben mogen verlaten, zonder te weten waarvan ze worden beschuldigd.⁴¹

In Frankrijk is sprake van Franse Algerijnen die terugkeren naar Algerije. Zij doen dit om verschillende redenen, waaronder het politieke klimaat in Frankrijk. Er zijn geen officiële cijfers bekend en mogelijk gaat om een relatief klein deel.⁴²

Vluchtelingen en Ontheemden

Mensen van verschillende nationaliteiten, vooral Afrikanen van beneden de Sahara, zijn uit Algerije naar de grens met Niger gedeporteerd. Hierbij was sprake van systematisch geweld en misbruik.⁴³ Er is geen betrouwbare bron die het aantal uitzettingen door Algerije nauwkeurig weergeeft. Het Alarme Phone Sahara-team in Assamaka, aan de grens tussen Niger en Algerije, schat dat in de periode tussen 1 januari en 24 april 2024 minstens 9.900 mensen uit Algerije naar de Niger-grens in Assamaka zijn verdreven.

2.3.2 Libië

Politieke en militaire ontwikkelingen

Libië verkeert nog steeds in een politieke impasse met twee regeringen die het land besturen: de nationale eenheidsregering (GNU) in Tripoli en de door het parlement geïnstalleerde regering in het oostelijk gelegen Tobruk.⁴⁴ De speciale VN-gezant voor Libië, Abdoulaye Bathily, heeft op 17 april 2024 zijn ontslag ingediend bij de Secretaris-generaal van de VN.⁴⁵ In een briefging voor de VN-Veiligheidsraad schetst Bathily een somber beeld en zegt dat al zijn pogingen om de betrokken Libische politieke actors op één lijn te krijgen over de kieswetten en het vormen van een nieuwe eenheidsregering, zijn mislukt.⁴⁶ Bathily spreekt van een gebrek aan

³⁷ France24, Algeria's Tebboune sets 'early' presidential elections for September 7, 21 maart 2024, [url](#)

³⁸ AlJazeera, Algeria: Opposition leader Karim Tabbou given six-month suspended sentence, 14 maart 2024, [url](#)

³⁹ Middle East Eye, Nissaf Slama : « La situation des droits de l'homme en Algérie est désastreuse », 4 maart 2024, [url](#)

⁴⁰ Middle East Eye, Algérie : des ONG appellent à la libération des « détenus d'opinion », 7 april 2024, [url](#) ; Middle East Eye, « Libérez-les » : une campagne pour montrer que les détenus d'opinion algériens ne sont pas des « terroristes », 11 maart 2024, [url](#)

⁴¹ Middle East Eye, Algérie : « signalés » ou interdits de voyager, opposants, hommes d'affaires et journalistes vivent dans la hantise de passer la frontière, 23 januari 2024, [url](#)

⁴² Aljazeera, The French Algerians moving to Algeria 'seeking freedom, opportunity', 1 februari 2024, [url](#) ; Middle East Eye, Ces Franco-Algériens qui rêvent d'une nouvelle vie en Algérie, 6 februari 2024, [url](#)

⁴³ Alarmephone, Expulsions de migrants d'Algérie au Niger : L'ambassadeur algérien convoqué au ministère des affaires étrangères nigérien face aux nombreuses expulsions violentes de migrants sur son territoire, 26 april 2024, [url](#)

⁴⁴ Atlantic Council, An Iron Curtain may fall again—this time in Libya - Atlantic Council, 29 april 2024, [url](#), geraadpleegd 9 mei 2024

⁴⁵ Libya Herald, UNSMIL head and SRSB Bathily tenders his resignation, 17 april 2024, [url](#), geraadpleegd 9 mei 2024

⁴⁶ UNSMIL, Remarks by SRSB Abdoulaye Bathily to the Security Council, 16 april 2024, [url](#), geraadpleegd 9 mei 2024

politieke wil en vertrouwen bij de Libische leiders waardoor de VN-missie niet meer kan functioneren.⁴⁷

In april en mei 2024 hebben zich twee geweldsincidenten voorgedaan, waarbij rivaliserende milities het vuur openden op elkaar. Op 11 april 2024 brak een gevecht uit in Tripoli tussen de Special Deterrence Force (SDF) en de Stability Support Authority (SSA), beiden gelieerd aan de regering in Tripoli. Hierbij zijn geen slachtoffers gemeld.⁴⁸ Vervolgens raakten op 7 mei 2024 milities in de stad Al-Jmail in het noordoosten van Libië in gevecht, waarbij zeven gewonden zijn gevallen.⁴⁹

Migratie

Uit een recent rapport blijkt dat het totaal aantal migranten dat Libië wist te bereiken in het eerste kwartaal van 2024 met 47% is gestegen ten opzichte van een kwartaal eerder. In de periode van 2 mei 2023 tot 4 januari 2024 zijn 5.325 mensen bij aankomst in Libië geregistreerd. Op 29 maart 2024 was dit opgelopen naar 7.610.⁵⁰

Volgens het IOM zijn er van 1 januari 2024 tot 2 maart 2024 1.394 migranten op zee onderschept en teruggebracht naar Libië, wat minder is dan in 2023 in dezelfde periode. IOM heeft in heel 2023 9.370 migranten in Libië geholpen met vrijwillige terugkeer naar 26 landen in Afrika en Azië.⁵¹

In de periode januari-februari 2024 verbleven in Libië 719.064 migranten waarvan 56% in het westen van Libië, 31% in het oosten en 13% in het zuiden. Van alle migranten is 11% minderjarig.⁵²

2.3.3 Marokko

Marokko als herkomstland

In september 2023 heeft koning Mohamed VI aangekondigd dat de Marokkaanse familiewet, de Mudawwana, zal worden gemoderniseerd. Hij heeft hiervoor een commissie aangewezen die binnen een half jaar met voorstellen moet komen. Sinds deze aankondiging ontvangen onder andere vrouwenrechtenactivisten bedreigingen. Op 28 maart 2024 werd een lijst gepubliceerd van 22 vrouwenrechten- en vrouwelijke LHBTIQ+-activisten op een anoniem Instagramaccount, waarbij de activisten werden bedreigd met de dood vanwege het promoten van anti-islamitische overtuigingen en pogingen om de waarden van de Marokkaanse samenleving omver te werpen.⁵³

Marokko als transitland

Uit cijfers van de UNHCR van januari 2024 blijkt dat Marokko momenteel 10.280 vluchtelingen en 9.386 asielzoekers telt, waarvan het grootste aantal de Syrische nationaliteit heeft (5.782).⁵⁴ 144 migranten hebben Ceuta via de zee weten te bereiken, waarbij opvallend is dat 77 van hen minderjarig waren.⁵⁵ De Marokkaanse autoriteiten hebben de bouw van een muur rond Melilla, een Spaanse enclave in Marokko, voltooid. De muur is zeven meter hoog en omheind met prikkeldraad. Ook wordt de muur dag en nacht bewaakt door Marokkaanse militairen.⁵⁶

2.3.4 Soedan

Politieke- en veiligheidssituatie

Al ruim een jaar wordt er in Sudan gevochten tussen het regeringsleger (Sudanese Armed Forces/SAF) onder leiding van Abdel Fattah al-Burhan en het paramilitaire leger (Rapid Support Forces /RSF) van Mohamed Hamdan Dagalo (Hemedeti). Human Rights Watch

⁴⁷ France24, UN's Libya envoy Bathily resigns citing stalled political progress 17 april 2024, [url](#), geraadpleegd 9 mei 2024

⁴⁸ Crisis24, Libya: Authorities close roads, advise residents to stay home amid armed clashes between competing security forces in Tripoli late April 11, 11 april 2024, [url](#), geraadpleegd 9 mei 2024

⁴⁹ Libya Herald, Relative calm in Al-Jmail after militia clashes – Tripoli government silent, 8 mei 2024, [url](#), geraadpleegd 9 mei 2024

⁵⁰ Mixed Migration Centre, Quarterly Mixed Migration Updates, Quarter 1 2024, [url](#), geraadpleegd 13 mei 2024

⁵¹ IOM, Voluntary Humanitarian Return Programme: Key Figures 2015-2023, [url](#), geraadpleegd 13 mei 2024

⁵² IOM, Migrant Report 51, January-February 2024, [url](#), geraadpleegd 13 mei 2024

⁵³ The New Arab, In Morocco, women's rights activists face death threats amid family code reform, 2 april 2024, [url](#), BAMF, Briefing Notes Group 62 – Information Centre for Asylum and Migration, 8 april 2024, [url](#)

⁵⁴ UNHCR, Morocco Factsheet January 2024, [url](#)

⁵⁵ Info Migrants, Maroc : parmi les mineurs qui débarquent en Espagne, "beaucoup d'enfants en errance", 8 maart 2024, [url](#)

⁵⁶ ECRE, Atlantic Route and Spain: Ongoing Fatal Crossings – Spain and Frontex Renew Agreement After Temporary Suspension – Hundreds of Asylum Seekers Stuck in "Inhumane" Conditions for Weeks in Madrid Airport – Morocco Intensifies Efforts to Prevent Arrivals on Spanish Soil, 2 februari 2024, [url](#)

spreekt van een etnische zuivering⁵⁷ en de VN maakt vergelijkingen met de oorlog twintig jaar geleden in Sudan⁵⁸. Ondanks verschillende pogingen van internationale bemiddelaars om tot een staakt-het-vuren te komen, is dat tot op heden niet gelukt.⁵⁹ In maart 2024 maakte SAF-generaal Yasser al-Atta bekend dat er geen wapenstilstand komt zolang de RSF zich niet terugtrekt uit de huizen van de burgers.⁶⁰ In januari 2024 is de SAF een tegenoffensief begonnen in de staten Khartoum en Gezira en dankzij de inzet van drones zijn grote delen van de stad Omdurman terugveroverd op de RSF.⁶¹ Op 27 april 2024 hebben leden van de VN-Veiligheidsraad de strijdende partijen in Sudan opgeroepen tot de-escalatie nadat er signalen zijn ontvangen van een dreigend offensief van de RSF op El-Fasher, de hoofdstad van Noord-Darfur en de enige grote stad in Darfur die nog is ingenomen door de SAF.⁶² Unicef meldt dat met de geweldsescalatie in de omgeving van El-Fasher sinds april al minstens 43 mensen zijn gedood waaronder vrouwen en kinderen.⁶³

Volgens de laatste update van ACLED van april 2024, zijn er sinds het begin van het gewapende conflict meer dan 15.550 mensen om het leven gekomen. In heel Sudan heeft ACLED geweldsincidenten geregistreerd maar het meeste geweld vond plaats in de staten Darfur en Khartoum. In Khartoum alleen zijn vanaf het begin van de oorlog op 15 april 2023 meer dan 7.050 doden gevallen.⁶⁴

Migratie, ontheemding en hongersnood

Sinds het begin van het gewapende conflict zijn volgens de Displacement Tracking Matrix Sudan (DMT) 6.786.816 burgers (1.352.268 gezinnen) ontheemd geraakt en zijn 2.075.369 burgers de grens overgestoken naar de omliggende landen.⁶⁵ De huidige oorlogssituatie in Sudan heeft ook geleid tot een enorme voedselcrisis. Het Wereldvoedselprogramma heeft in februari 2024 aangegeven dat 18 miljoen Sudanese te kampen hebben met acute voedselonzekeerheid en waarschuwt dat de oorlog 's werelds grootste hongercrisis zou kunnen veroorzaken.⁶⁶

2.3.5 Tunesië

Politieke ontwikkelingen

Op 14 februari heeft de voorzitter van het Tunesische kiesorgaan ISIE presidentsverkiezingen aangekondigd voor het najaar van 2024.⁶⁷ De belangrijkste oppositieleiders zitten in detentie, waaronder Rachid Ghannouchi en Abir Moussi.⁶⁸ Laatstgenoemde kandideerde zich vanuit detentie voor de verkiezingen.⁶⁹ Op 23 februari is de eerste vrij gekozen president van Tunesië sinds de revolutie van 2011, Moncef Marzouki, bij verstek veroordeeld tot acht jaar cel voor 'het omver proberen te werpen van de regering'.⁷⁰ In maart protesteerden duizenden mensen tegen de slechte leefomstandigheden door stijgende prijzen.⁷¹ In dezelfde maand werden vier mannen ter dood veroordeeld voor de moord op politicus Chokri Belaid in 2013.⁷² Ook werd journalist Mohamed Boughallab opgepakt, die bekend is om zijn kritiek op de president,

⁵⁷ NOS.nl, Etnische zuiveringen in Darfur en mogelijk zelfs genocide, stelt Human Rights Watch, 9 mei 2024. [url](#), geraadpleegd op 19 juni 2024.

⁵⁸ NOS.nl, Sudanese stad El-Fasher omsingeld: leven van een miljoen inwoners op het spel, 31 mei 2024, [url](#), geraadpleegd op 19 juni 2024.

⁵⁹ The New York Times, One year of war in Sudan: How two rival generals wrecked their country, 30 april 2024, [url](#), geraadpleegd 13 mei 2024

⁶⁰ Aljazeera, Sudan Army general rules out Ramadan truce unless RSF leaves civilian sites, 10 maart 2024, [url](#), geraadpleegd 13 mei 2024

⁶¹ International Crisis Group, Sudan: A year of war, 11 april 2024, [url](#), geraadpleegd 13 mei 2024

⁶² UN News, Sudan: Security Council members call for immediate halt to military escalation in El Fasher, 27 april 2024, [url](#), geraadpleegd 13 mei 2024

⁶³ Unicef, An attack on El Fasher would endanger hundreds of thousands of children, warns UNICEF, 3 mei 2024, [url](#), geraadpleegd 13 mei 2024

⁶⁴ ACLED, Sudan Situation Update: April 2024 | One Year of War in Sudan. 14 april 2024, [url](#), geraadpleegd 13 mei 2024

⁶⁵ IOM, DTM Sudan - Monthly Displacement Overview (08), April 2024, [url](#), geraadpleegd 13 mei 2024

⁶⁶ WFP, Sudan crisis sends shockwaves around the region as displacement, hunger, and malnutrition soar, 19 februari 2024, [url](#); WFP, Sudan's war risks creating the world's largest hunger crisis, warns WFP Chief, 6 maart 2024, [url](#), geraadpleegd 13 mei 2024

⁶⁷ ISIE, 14, 2024 لسنة 282 قرار الهيئة العليا المستقلة للانتخابات عدد 282 لسنة 2024, [url](#)

⁶⁸ France, Victims of 'political violence': The Tunisian opposition figures behind bars, 24 januari 2024, [url](#); Al Jazeera, International support for Tunisia's jailed opposition leader Ghannouchi, 16 april 2024, [url](#)

⁶⁹ L'Economiste Maghreb, Le PDL annonce la candidature de Abir Moussi à l'élection présidentielle 2024, 14 april 2024, [url](#)

⁷⁰ Le Monde, Tunisia: Former president Moncef Marzouki sentenced to eight years in prison, 24 februari 2024, [url](#)

⁷¹ France24, Thousands protest Tunisia's falling living standards, 2 maart 2024, [url](#)

⁷² Africanews, Four persons sentenced to death in Tunisia for a 2013 assassination of a politician, 27 maart 2024, [url](#)

vanwege het 'beledigen van een ambtenaar'. In april werd hij veroordeeld tot een half jaar cel.⁷³ Jawhar Ben Mbarek, een andere bekende criticus van de president, werd in februari veroordeeld tot zes maanden cel voor het bekritisieren van de wijze waarop de presidentsverkiezingen in 2022 zijn gehouden.⁷⁴

Tunesië als herkomst- en transitland

De massale uitzettingen van migranten blijft doorgaan naar de woestijnregio's van Libië en Algerije.⁷⁵ In maart hebben 27 internationale ngo's een verklaring uitgegeven, waarin zij oproepen tot het veroordelen van de mensenrechtenschendingen van migranten in Tunesië.⁷⁶ De toon van de Tunesische regering over migranten blijft hard. De president gaf aan dat Tunesië nooit een land zal worden waar migranten kunnen settelen.⁷⁷ Door de onveilige situatie van migranten in Tunesië is er veel belangstelling om via IOM naar het eigen land terug te keren.⁷⁸

2.4 Azië

2.4.1 Afghanistan

De Taliban zijn sinds half augustus 2021 aan de macht. Een aantal landen en de VN zijn actief in Afghanistan. De Taliban hebben vertegenwoordigingen in een aantal landen en sommige landen hebben een vertegenwoordiging in Afghanistan, maar officiële erkenning van hun regering blijft uit.⁷⁹

De Taliban hebben hun positie verder geconsolideerd. Er bestaat nog steeds gewapende oppositie tegen de Taliban, maar die vormt geen bedreiging voor de machtspositie van de Taliban. De ISKP, Islamic State in Afghanistan, pleegt nog steeds aanslagen.⁸⁰ Mensenrechten in zijn algemeenheid en vrouwenrechten in het bijzonder, worden nog steeds ernstig geschonden. Ook in de eerste maanden van 2024 werden beperkende maatregelen voor vrouwen streng gehandhaafd.⁸¹ En nog steeds worden door de Taliban publiekelijk lijfstraffen uitgevoerd en werd een aantal mensen geëxecuteerd in een sportstadion in aanwezigheid van ambtenaren en van publiek.⁸² De algemene economische en humanitaire situatie blijft zeer slecht.⁸³

In de laatste maanden van 2023 is Pakistan begonnen met een grote campagne om Afghanen ertoe te bewegen terug te gaan naar Afghanistan. Volgens Amnesty International verblijven er bijna twee miljoen Afghaanse ongedocumenteerde vluchtelingen in Pakistan; NOS.nl sprak in februari van naar schatting 1,7 miljoen Afghanen zonder geldige papieren en nog eens twee miljoen met een verblijfsbewijs van de VN of een Afghaans paspoort met een visum voor Pakistan.⁸⁴ Er keerden ruim 483.000 Afghanen vanuit Pakistan terug naar Afghanistan, de meesten uit angst om gearresteerd te worden. Circa 29.000 Afghanen werden gedeporteerd naar Afghanistan, van wie 94% ongedocumenteerd was en 6% beschikte over een *Proof of Registration Card*.⁸⁵ In de eerste

⁷³ The New Arab: Tunisia police arrests prominent journalist and Saied critic Mohamed Boughalleb, 23 maart 2024, [url](#); Reuters: Tunisia jails journalist Mohamed Boughalleb for six months, 18 april 2024 [url](#)

⁷⁴ Africanews: Tunisia jails president's critic Ben Mbarek for six months, 25 februari 2024, [url](#); Jurist.org: Tunisia opposition figure sentenced to 6 months imprisonment for election criticism, 25 februari 2024, [url](#)

⁷⁵ Infomigrants, Tunisia: Mass expulsions and abuse of migrants continue, 9 januari 2024, [url](#)

⁷⁶ Kapitalis, Des ong dénoncent la poursuite des violations des droits des migrants en Tunisie, 18 maart 2024, [url](#)

⁷⁷ Infomigrants, Saied: 'Tunisia will never be a land where migrants settle', 18 april 2024, [url](#)

⁷⁸ Infomigrants, IOM helps 392 migrants return home from Tunisia, 25 januari 2024, [url](#)

⁷⁹ Al Jazeera, 14 februari 2024. Why has China recognised Taliban's envoy to Beijing? [url](#); UN Meetings Coverage and Press Releases, 15 maart 2024. Security Council Extends Mandate of United Nations Mission in Afghanistan, Unanimously Adopting Resolution 2727 (2024). [url](#); Institute for Security & Development Policy (8 april 2024) UN Conference on Afghanistan: Taliban's Lost Opportunity for International Recognition. [url](#).

⁸⁰ UN General Assembly Security Council, 28 februari 2024, A/78/789-S/2024/196. Report of the Secretary General. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. P. 1-5. [url](#)

⁸¹ UN General Assembly Security Council, 28 februari 2024, A/78/789-S/2024/196. Report of the Secretary General. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. P. 7. [url](#)

⁸² UN News, 28 februari 2024. Afghanistan: UN appalled at revival of public floggings, executions. [url](#)

⁸³ UN General Assembly Security Council, 28 februari 2024, A/78/789-S/2024/196. Report of the Secretary General. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. P. 9-13. [url](#)

⁸⁴ Amnesty International, Naseer (35) vluchtte voor de Taliban, maar Pakistan stuurde hem terug, 2-4-2024, [url](#), geraadpleegd 10-6-2024; NOS.nl, Afghanen in Pakistan blijven uitzetting vrezend: 'We verspillen ons leven', 27-2-2024, [url](#), geraadpleegd 10-6-2024.

⁸⁵ UNHCR, 23 december 2023. UNHCR-IOM flash update #11, [url](#)

maanden van 2024 keerden circa 80.000 Afghanen terug vanuit Pakistan.⁸⁶ Recentelijk hebben de Pakistaanse autoriteiten een nieuwe - tweede - golf van deportaties aangekondigd, niet alleen van ongedocumenteerde Afghanen maar ook van Afghanen die legaal verblijf in Pakistan hebben op basis van een *Afghan Citizenship Card (ACC)*.⁸⁷

Ook de Iraanse autoriteiten, die de afgelopen jaren al ruim een miljoen Afghanen hebben uitgezet, hebben onlangs aangekondigd dat illegaal in Iran verblijvende Afghanen naar Afghanistan gerepatriëerd zullen worden als zij niet zelf terugkeren.⁸⁸

2.4.2 China

De situatie van Oeigoeren in China is niet wezenlijk veranderd. Er zitten nog steeds grote aantallen Oeigoeren gevangen. De schatting van een Oeigoerse belangenorganisatie is dat 1 op de 26 Oeigoeren vast zit. Oeigoeren die in heropvoedingskampen zitten zijn hierbij niet meegerekend.⁸⁹ Het Xinjiang Production and Construction Corps (ook bekend als Bingtuan; een overheidsorganisatie die een sleutelrol speelt in Xinjiang) heeft het gebruik van sociale media apps (waaronder TikTok) en programma's waarmee de censuur kan worden omzeild verboden voor Oeigoeren. Dit zou kunnen duiden op een nieuwe periode van repressieve acties tegen Oeigoeren.⁹⁰

In de afgelopen tijd zijn er ook acties ondernomen tegen (huis)kerken. Er werden zware straffen opgelegd aan de voorganger en leden van een huiskerk.⁹¹ Ook was er een grote actie van de Chinese overheid in de provincie Heilongjiang tegen een bijeenkomst van een kerk daar.⁹² Dit is in lijn met de instructie van Xi Jinping dat alle protestantse kerken zich bij het door de staat gecontroleerde kerkgenootschap aansluiten en dat degenen die weigeren moeten worden aangepakt.⁹³

2.4.3 Pakistan

Vlak voor de parlementsverkiezingen van 8 februari 2024 werd de leider van de PTI, Imran Khan, veroordeeld voor een aantal delicten. Hiermee gaven de autoriteiten het signaal af dat het niet de bedoeling was dat de PTI nog macht zou hebben na de verkiezingen.⁹⁴ Verder mocht de PTI haar logo niet gebruiken tijdens de verkiezingen. Aan de PTI gelinkte kandidaten kozen er onder deze omstandigheden voor om als onafhankelijke kandidaten deel te nemen aan de verkiezingen.⁹⁵

Van het nationale parlement van Pakistan zijn 93 zetels naar deze groep van aan de PTI gelinkte onafhankelijke kandidaten gegaan.⁹⁶ Met 75 zetels is de PML-N van premier Sharif de grootste partij geworden. Vlak na de verkiezingen beweerde Imran Khan dat er in zeker 18 districten met de uitslag zou zijn geknoeid. Op 11 maart 2024 is de regering van de nieuw gekozen premier Sharif geïnstalleerd.⁹⁷

Het Pakistaanse ministerie van Binnenlandse Zaken heeft op 26 september 2023 het "Repatriëringsplan voor illegale buitenlanders" (IFRP) ingevoerd. Dit plan behelst dat houders van een Proof of Registration (PoR), houders van een Afghan Citizen Card (ACC) en Afghaanse staatsburgers zonder papieren, vanuit Pakistan moeten terugkeren naar Afghanistan. In totaal zijn

⁸⁶ IOM, 24 mei 2024. DTM Pakistan bi-weekly flow monitoring of Afghan returnees data collection period: 1 – 15 May 2024. [url](#)

⁸⁷ The New Humanitarian, 10 april 2024. Pakistan threatens new wave of Afghan deportations. [url](#); MSF, 16 april 2024. MSF concerned over deportations of Afghans from Pakistan. [url](#)

⁸⁸ Iran International, 9 april 2024. Iranian Ministry Of Interior To Expel Illegal Afghans. [url](#); Danish Refugee Council (7 mei 2024) Afghans increasingly forced to return from Iran, an overlooked population in dire need of protection. [url](#)

⁸⁹ Radio Free Asia, Uyghurs have highest rate of imprisonment in world: report, 2 mei 2024, [url](#)

⁹⁰ Radio Free Asia, China bans Uyghurs from using social media apps, 18 april 2024, [url](#)

⁹¹ Bitter Winter, Dalian House Church Pastor Kan Xiaoyong Sentenced to 14 Years in Jail, 15 januari 2024, [url](#)

⁹² Bitter Winter, Sola Fide Church Raided in Heilongjiang, 200 Believers Arrested, 5 februari 2024, [url](#)

⁹³ Bitter Winter, Dalian House Church Pastor Kan Xiaoyong Sentenced to 14 Years in Jail, 15 januari 2024, [url](#)

⁹⁴ The Guardian, 'Harassed constantly': Imran Khan's party fights state pressure in Pakistan election, 7 februari, 2024, [url](#)

⁹⁵ Nikkei Asia, Pakistan's army was the clear election loser, 23 februari 2023, [url](#)

⁹⁶ Nikkei Asia, Pakistan's army was the clear election loser, 23 februari 2023, [url](#)

⁹⁷ VOA, Pakistan Swears In Newly Elected PM Sharif's 19-Member Cabinet, 11 maart 2024, [url](#)

van 15 september 2023 tot 4 mei 2024 575.028 personen teruggekeerd. De belangrijkste reden om terug te keren is dreigende arrestatie voor ongedocumenteerden en ACC houders (89%), terwijl houders van een PoR sociaal economische problemen als reden noemen.⁹⁸

Al-Qaida heeft acht trainingskampen opgezet in het door de Taliban geregeerde Afghanistan en helpt anti-Pakistaanse militanten steeds vaker bij het lanceren van grensoverschrijdende aanvallen. De Afghaanse Taliban regering staat over het algemeen sympathiek tegenover de doelstellingen van de Tehrik-i-Taliban Pakistan (TTP). De regering heeft niet gereageerd op de herhaalde verzoeken van Pakistan om grensoverschrijdend militant geweld te voorkomen. Bij dit geweld zijn alleen al in 2023 bijna duizend leden van Pakistaanse veiligheidstroepen en burgers omgekomen. Ook een nieuw opkomende groep, Tehrik-e-Jihad Pakistan (TJP), opereert vanuit Afghaans grondgebied en in december 2023 vielen TJP-militanten, waaronder zelfmoordterroristen, een legerbasis in de noordwestelijke provincie Khyber Pakhtunkhwa aan. Daarbij kwamen 23 soldaten om. De Taliban-regering ontkent de beschuldigingen dat de regering TTP toestaat grensoverschrijdende aanvallen uit te voeren.⁹⁹

2.5 Midden-Oosten

2.5.1 Irak

De informatie over Irak is te vinden in het hoofdstuk Uitgelichte nationaliteiten in §5.2.1.

2.5.2 Iran

Meerdere bronnen melden dat steeds meer hoger opgeleide Iraniërs het land willen verlaten, zij hebben geen vertrouwen meer in eventuele hervormingen van het systeem. Zo zou 67% van hoger opgeleid personeel werkzaam in de kennisindustrie van plan zijn Iran te verlaten en al bezig zijn met het plannen van hun emigratie.¹⁰⁰ Van de medische studenten denkt 80% erover het land te verlaten; de autoriteiten proberen de braindrain te vertragen door meer politiecontrole bij inreis en uitreis van hoger opgeleiden.¹⁰¹

De handhaving van de verplichting voor vrouwen om een hoofddoek te dragen is de laatste tijd weer strenger geworden.¹⁰² De Iraanse internetpolitie pakt met nieuwe maatregelen online activiteiten aan die islamitische, sociale en culturele normen overschrijden.¹⁰³

De helft van de Iraanse bevolking blijkt vorig jaar dagelijks te weinig calorieën binnen te hebben gekregen; oorzaak zijn de gestegen voedselprijzen. Vooral middeninkomen huishoudens hebben hier last van.¹⁰⁴ De koers van de Iraanse rial zakt steeds verder weg.¹⁰⁵

De Iraanse minister van Binnenlandse Zaken meldt dat Iran vorig jaar 1,3 miljoen illegalen het land heeft uitgezet, een meerderheid van hen waren Afghanen. Een aantal van hen is al weer teruggekeerd naar Iran.¹⁰⁶ Iran kondigt aan Afghanen zonder geldige verblijfsdocumenten te zullen uitzetten naar Afghanistan. Dit kan honderdduizenden personen treffen.¹⁰⁷

2.5.3 Jemen

Politieke ontwikkelingen en veiligheidssituatie

Door de aanhoudende aanvallen door de Houthis op schepen in de Rode Zee en de tegenaanvallen hierop door de Verenigde Staten en Verenigd Koninkrijk is het proces naar een nationaal staakt-het-vuren in Jemen het afgelopen tertaal niet gevorderd. De VN waarschuwt voor het mogelijk oplaaien van het conflict in Jemen door de spanningen in de regio en

⁹⁸ UNHCR-IOM, Flash Update #19, Arrest and detention flow monitoring (15 September 2023 – 4 May 2024), 8 mei 2024, url

⁹⁹ VOA, UN: Al-Qaida, Afghan Taliban Assist TTP With Attacks in Pakistan, 1 februari 2024, url

¹⁰⁰ Iran International, Voices Warn of Authoritarian Minority's Grip on Iran's Future, 11-02-2024, url, geraadpleegd 7 mei 2024

¹⁰¹ Iran International, Iran Tries To Stem Brain Drain By Police Control, 21-02-2024, url, geraadpleegd 7 mei 2024

¹⁰² UN Office Of The High Commissioner For Human Rights Iran: Crackdown on hijab law, 26 April 2024, url en The Guardian, Iranian women violently dragged from streets by police amid hijab crackdown, 24 Apr 2024, url en Voice of America, Iran Subjects Women to 'Draconian' Hijab Surveillance, Rights Group Says, 06-03-2024, url, geraadpleegd 7 mei 2024

¹⁰³ Iran International, Iran's Cyber Police Step Up Online Crackdown On Un-Islamic Activities, 06-05-2024, url, geraadpleegd 7 mei 2024

¹⁰⁴ Iran Wire, Half of Iran's Population Faces Calorie Deficit as Inflation Soars, 30-04-2024, url, geraadpleegd 7 mei 2024

¹⁰⁵ Iran Wire, Iran's Rial Dips to All-time Low Against US Dollar, 13-04-2024, url, geraadpleegd 7 mei 2024

¹⁰⁶ Iran International, Iran Expels Over Million 'Illegal' Foreigner in Past Year – Minister, 06-05-2024, url, geraadpleegd 7 mei 2024

¹⁰⁷ EFE, Iran says it will expel undocumented Afghan refugees, 09-04-2024, url, geraadpleegd 7 mei 2024

roept op tot de-escalatie.¹⁰⁸ Uit berichtgeving blijkt dat de ontevredenheid in het zuiden van Jemen toeneemt. De Zuidelijke Overgangsraad (STC) kondigde op 31 januari een staatsgreep aan tegen de internationaal erkende regering. De STC maakt deel uit van de internationaal erkende Jemenitische regering onder leiding van de Presidentiële Leiderschapsraad (PLC), maar streeft ook naar onafhankelijkheid van het zuiden van Jemen.¹⁰⁹ Op 5 februari is de premier van de internationaal erkende regering, Maeen Abdulmalik Saeed, ontslagen door de Presidentiële Leiderschapsraad (PLC). Ahmed Awad Bin Mubarak, de voormalige minister van Buitenlandse Zaken, is aangewezen als nieuwe premier.¹¹⁰

Vluchtelingen, ontheemden en de humanitaire situatie

Volgens cijfers van de UNHCR verblijven er in Jemen 71.658 vluchtelingen en asielzoekers voornamelijk uit Somalië en Ethiopië¹¹¹ en telt het land ruim 4,5 miljoen binnenlandse ontheemden¹¹².

Een groot deel van de Jemenitische bevolking blijft afhankelijk van humanitaire hulp. Door onder andere de ernstige mate van ondervoeding, het naderen van het magere seizoen en een nieuwe uitbraak van de ziekte cholera blijft de humanitaire situatie in heel Jemen schrijnend.¹¹³

2.5.4 Palestijnse gebieden

Veiligheidssituatie in de Gazastrook

De situatie in de Gazastrook wordt sinds het begin van de oorlog op 7 oktober 2023 gekenmerkt door dagelijkse Israëlische luchtaanvallen, artilleriebeschietingen en gevechten met Palestijnse gewapende groeperingen die een guerrillaoorlog voeren. Uit het laatste OCHA-rapport 'Hostilities in the Gaza Strip and Israel' blijkt dat tussen 7 oktober 2023 en 12 mei 2024 35.091 doden en 78.827 gewonden zijn gevallen. Ook zijn er naar verluidt meer dan 10.000 mensen vermist onder het puin.¹¹⁴ De Wereldgezondheidsorganisatie meldt dat sinds het begin van de oorlog 4.843 patiënten met succes naar het buitenland zijn geëvacueerd.¹¹⁵

De enige gevechtspauze was van 24 november 2023 tot 1 december 2023. sindsdien is het de strijdende partijen niet gelukt om tot een nieuw staakt-het-vuren te komen. Op 6 mei is Israël begonnen aan een grondoffensief in Rafah, het zuidelijke district, waar de meeste binnenlands ontheemden naartoe zijn gevlucht.¹¹⁶ Met flyers roept het Israëlische leger burgers op het oosten van de stad Rafah te evacueren en te vertrekken naar de westkant van de stad.¹¹⁷ De Amerikaanse president Biden, die zich eerder had uitgesproken tegen een invasie van Rafah, heeft de wapenlevering aan Israël stilgelegd.¹¹⁸ Door de oorlog zijn op dit moment 1,7 miljoen Palestijnen intern ontheemd. Veel van de ontheemden zijn al meerdere keren binnen de Gazastrook gevlucht naar andere plekken.¹¹⁹ De hele bevolking van Gaza wordt geconfronteerd met verschillende niveaus van acute voedselonzeekerheid. Human Rights Watch berichtte op 9 april 2024 dat in ziekenhuizen in het noorden van Gaza 32 mensen waaronder 28 kinderen overleden zijn door ondervoeding en uitdroging.¹²⁰

Veiligheidssituatie op de Westelijke Jordaanoever

Sinds het begin van de oorlog in de Gazastrook is de intensiteit van het geweld tegen Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever toegenomen. Het Israëlische leger voert voortdurend militaire operaties uit in Palestijnse woongebieden (met name in vluchtelingenkampen) en kolonisten vallen Palestijnen

¹⁰⁸ United Nations, Security Council: 'Risky military adventurism' could push Yemen into new cycle of war, 14 maart 2024, [url](#), United Nations, Yemen: Recent progress marred by Gaza war fallout, UN envoy reports, 14 februari 2024, [url](#)

¹⁰⁹ Middle East Monitor, STC calls for another 'coup' in Aden against Saudi-backed Yemen gov't, 1 februari 2024, [url](#), BAMF, Briefing Notes Group 62 – Information Centre for Asylum and Migration, 12 februari 2024, [url](#)

¹¹⁰ Middle East Monitor, Yemen PM sacked by presidential council, 6 februari 2024, [url](#)

¹¹¹ UNHCR, Operational Data Portal Refugee Situations: Yemen, voor het laatst bijgewerkt op 30 oktober 2023, [url](#)

¹¹² UNHCR, Operational Data Portal Refugee Situations: Yemen, voor het laatst bijgewerkt op 15 februari 2024, [url](#)

¹¹³ United Nations, Yemen's plight echoes broader Middle East crisis, says UN Envoy, 15 april 2024, [url](#)

¹¹⁴ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #165, 13 mei 2024, [url](#), geraadpleegd 14 mei 2024

¹¹⁵ WHO, Gaza Hostilities 2023 / 2024 - Emergency-situation Reports, Issue 30, 8 mei 2024, [url](#), geraadpleegd 14 mei 2024

¹¹⁶ The New York Times, Gaza Cease-Fire Talks: A Timeline of Recent Developments, 6 mei 2024, [url](#), geraadpleegd 14 mei 2024

¹¹⁷ BBC, Israel Gaza war: More Rafah evacuations as Israel steps up operations, 12 mei 2024, [url](#), geraadpleegd 14 mei 2024

¹¹⁸ AP, Israel-Hamas war: Biden warns US won't supply weapons for Rafah attack | AP News, 9 mei 2024, [url](#), geraadpleegd 14 mei 2024

¹¹⁹ UNRWA, UNRWA Situation Report #106 on the situation in the Gaza Strip and the West Bank, including East Jerusalem, 7 mei 2024, [url](#), geraadpleegd 14 mei 2024

¹²⁰ HRW, Gaza: Israel's Imposed Starvation Deadly for Children, 9 april 2024, [url](#), geraadpleegd 14 mei 2024

aan en vernielen hun eigendommen. Het Israëliëse militaire optreden gaat gepaard met massale arrestaties. Het geweld van de kolonisten heeft geleid tot binnenlands ontheemding van vele Palestijnse families.¹²¹ Sinds 7 oktober 2023 zijn op de Westelijke Jordaanoever 479 Palestijnen gedood, waarvan 116 kinderen. Ook zijn ongeveer 1.765 Palestijnen, waarvan 43% kinderen, ontheemd geraakt op de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem.

2.5.5 Syrië

De informatie over Syrië is te vinden in het hoofdstuk Uitgelichte nationaliteiten in § 5.1.1.

2.5.6 Turkije

Politieke situatie

Bij de gemeentelijke verkiezingen eind maart heeft de oppositiepartij CHP een meerderheid gehaald in de grote steden, waaronder Istanbul, Ankara, Izmir, en Bursa, ten koste van de AKP van Erdoğan.¹²² De AK Partij verloor in 12 van de 30 grootstedelijke gemeenten en in 21 van de 50 stedelijke gemeenten.¹²³ Een van de redenen voor deze winst van de oppositie is de groeiende onvrede onder de Turkse bevolking over de verslechterde economische situatie in Turkije.¹²⁴ Ondanks deze uitslag blijft de regeringspartij van Erdoğan tot aan 2028 verantwoordelijk voor het nationale, economische en onderwijsbeleid¹²⁵.

Tijdens verschillende operaties zijn in de eerste vier maanden van 2024 zo'n 230 Gülen-verdachten opgepakt in meerdere Turkse provincies.^{126,127,128,129} Onder de gearresteerden zaten volgens de minister van Binnenlandse Zaken Yerlikaya personen uit het politieapparaat, het leger, maar ook personen die gebruik maakten van de ByLock App (waarvan wordt aangenomen dat die vooral door Gülen-aanhangers werd gebruikt in de periode van de poging tot een staatsgreep in juli 2016).¹³⁰

Op 4 april 2024 zijn er in 14 Turkse provincies zo'n 340 personen opgepakt. De reden van deze arrestatieronde waren de protesten nadat een plaatselijke kiescommissie had besloten om de overwinning van de Koerdische partij in de regio Oost-Turkije nietig te verklaren en het burgemeesterschap aan een AK-partij kandidaat toe te wijzen.¹³¹

Vluchtelingen en ontheemden

Turkije heeft een van de grootste vluchtelingenpopulaties ter wereld, waaronder 3,1 miljoen Syrische vluchtelingen en bijna 300.000 vluchtelingen en asielzoekers van andere nationaliteiten¹³².

2.6 Europa¹³³

2.6.1 Oekraïne

De informatie over Oekraïne is te vinden in het hoofdstuk Uitgelichte nationaliteiten in §5.3.1.

2.6.2 Belarus

Tot op heden neemt Belarus voor zover bekend niet direct deel aan de oorlog in Oekraïne. Wel heeft het land Rusland op verschillende manieren gefaciliteerd. Eind april kondigde president Lukashenko aan dat er enkele tientallen Russische tactische kernwapens in Belarus gestationeerd zijn.¹³⁴

Daarnaast is er weer sprake te zijn van een toename van het aantal migranten (mogelijk als politiek drukmiddel), voornamelijk uit het Midden-Oosten en Afrika, dat vanuit Belarus de grens met de EU probeert over te steken. In Belarus is de repressie sinds het begin van de oorlog in Oekraïne alleen

¹²¹ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #149, 3 april 2024, [url](#), geraadpleegd 14 mei 2024

¹²² BBC News, *Turkish local elections: Opposition stuns Erdogan with historic victory*, 1 april 2024, [url](#)

¹²³ Wilson Center, *Local Elections in Turkey: How did we get here and what's next?*, 29 april 2024, [url](#)

¹²⁴ Carnegie Endowment for International Peace, *The Revival of Turkish Politics: Escaping Erdoğan's Shadow*, 16 april 2024, [url](#)

¹²⁵ Wilson Center, *Local Elections in Turkey: How did we get here and what's next?*, 29 april 2024, [url](#)

¹²⁶ Anadolu Ajansı (AA), *FETÖ'ye yönelik 12 ildeki "Kıskaç-3" operasyonlarında 38 şüpheli yakalandı*, 10 januari 2024, [url](#)

¹²⁷ TRT Haber, *14 ilde FETÖ operasyonu: 42 gözaltı*, 15 februari 2024, [url](#)

¹²⁸ TRT Haber, *30 ilde FETÖ operasyonu: 91 gözaltı, 9 maart 2024*, [url](#)

¹²⁹ NTV Haber, *14 ilde FETÖ'ye Kıskaç-12 operasyonu: 60 gözaltı*, 18 april 2024, [url](#)

¹³⁰ Turkish Minute, *Turkey detained 91 over Gülen links in 5 days: minister*, 9 maart 2024, [url](#)

¹³¹ Turkish Minute, *340 detained across Turkey for protesting overturning of Kurdish mayor's election victory*, 4 april, [url](#)

¹³² European Commission, *EU Support to Refugees in Türkiye*, [url](#)

¹³³ Excl. landen die tot de EU+ behoren.

¹³⁴ Radio Free Europe/ Radio Liberty, *Lukashenko Says Dozens Of Russian Nukes Deployed in Belarus*, 25 april 2024, [url](#)

maar toegenomen. Dit raakt onder anderen journalisten, oppositiepolitici, advocaten, demonstranten, en critici van de oorlog.¹³⁵ Volgens mensenrechtenorganisatie Vyasna telde Belarus op 17 mei 2024 1.365 politieke gevangenen.¹³⁶

2.6.3 Rusland

De aanval op Oekraïne bleef in de afgelopen maanden doorgaan. In februari 2024 viel Avdiivka in de provincie Donetsk in handen van Rusland, gevolgd door andere dorpen.

Op 10 mei begon Rusland een grondaanval in het grensgebied van de provincie Kharkiv, waarbij al enkele dorpen werden ingenomen.¹³⁷ Sinds eind 2023 voert Rusland de aanvallen op de Oekraïense energie-infrastructuur weer op.¹³⁸ In dezelfde periode voerde Oekraïne ook drone-aanvallen uit op de militaire en aardolie-infrastructuur in Rusland.¹³⁹

Op 17 maart won Vladimir Poetin zoals verwacht de 'verkiezingen'¹⁴⁰ met 87% van de stemmen. Kandidaten die mogelijk een concurrent zouden kunnen zijn, werden uitgesloten van deelname.¹⁴¹

Enkele dagen na zijn inauguratie op 7 mei kondigde hij enkele verschuivingen aan in regeringsfuncties. Meest opvallend was het vervangen van minister van defensie Sergey Shoigu door de econoom Andrey Belousov, die sinds 2020 eerste vice-premier was.¹⁴²

Op 16 februari stierf Alexey Navalny, de belangrijkste criticus van president Poetin, onder onduidelijke omstandigheden in de strafkolonie waar hij al een tijd zat. Zijn dood bracht veel mensen op de been die hun steun betuigden en bloemen legden. Na de begrafenis zouden ongeveer 120 mensen zijn opgepakt tijdens herdenkingsbijeenkomsten.¹⁴³

Op 22 maart vond in de Crocus concert hall in Moskou een aanslag plaats waarbij voor zover bekend meer dan 140 doden vielen. De aanslag werd opgeëist door ISKP, de Afghaanse tak van IS. President Poetin stelde desondanks dat Oekraïne en het Westen achter de aanslagen zaten. Er is een aantal verdachten aangehouden in deze zaak.¹⁴⁴

De afgelopen maanden ging de repressie, die sinds het begin van de oorlog sterker werd, door. Dit raakt nog steeds journalisten, vreedzame demonstranten, politieke oppositie, politieke gevangenen, mensenrechtenactivisten, LHBTI-ers, gevangenen en vele anderen.¹⁴⁵

Finland heeft de landgrens met Rusland tot nader order gesloten, wegens de hoge instroom van derdelanders via deze grens. Volgens Finland zit Rusland achter deze migratiestroom.¹⁴⁶

¹³⁵ Vyasna Human Rights Center, Human Rights Situation in Belarus: April 2024, 8 mei 2024, [url](#)

¹³⁶ Vyasna Human Rights center, [url](#)

¹³⁷ BBC, Avdiivka: Ukraine troops leave embattled eastern town, 17 februari 2024, [url](#); BBC, Zelensky: Russia taking advantage of slow arms delivery, 29 april 2024, [url](#)

¹³⁸ ACLED, Russia ramps up airstrikes on Ukraine, 26 april 2024 [url](#); NOS, Stroom op rantsoen in Oekraïne door Russische aanvallen op energienetwerk, 14 mei 2024, [url](#)

¹³⁹ The Economist, Droning On, 20-26 april 2024, pagina 20; Deutsche Welle, The Ukrainian Armed Forces have stepped up drone attacks on Russia. What is this connected with?, 13 maart 2024, [url](#) (Russisch origineel op [url](#))

¹⁴⁰ Europees Parlement, European Parliament resolution of 25 April 2024 on Russia's undemocratic presidential elections and their illegitimate extension to the occupied territories (2024/2665(RSP)), 26 april 2024, [url](#)

¹⁴¹ Radio Free Europe/ Radio Liberty, Russian Election Commission Finds Problems With Supporter List Of Anti-War Candidate Nadezhdin, 2 februari 2024, [url](#); AP, 23 december 2023, A pro-peace Russian presidential hopeful is blocked by the election commission, [url](#)

¹⁴² BBC, Who is Andrei Belousov, Russia's new minister of defence?, 13 mei 2024, [url](#)

¹⁴³ Radio Free Europe, People Keep Paying Their Respects At Navalny's Grave Despite Police Presence And Arrests, 2 maart 2024, [url](#)

¹⁴⁴ Politico, Russia ups blame-shifting for terror attack to Ukraine, brags it's boosting recruitment, 8 april 2024, [url](#)

¹⁴⁵ AP, How Putin's crackdown on dissent became the hallmark of the Russian leader's 24 years in power, 6 maart 2024, [url](#)

¹⁴⁶ Regering van Finland, Situation at Finland's eastern border, [url](#)

3 Ontwikkelingen in Europa

Naast de relatief grote invloed van veiligheid in landen op asielmigratie (zie ook hs. 2), zou beleid een rol kunnen spelen bij een keuze voor een land om asiel aan te vragen. Er is geen eenduidig beeld of aanpassingen in asielbeleid daadwerkelijk invloed hebben op de instroom van asielmigranten.¹⁴⁷ De mate waarin asielmigranten keuze hebben om in een bepaald land asiel aan te vragen, is relatief beperkt.¹⁴⁸ Als migranten (juiste) kennis hebben van asielbeleid in diverse landen en dit een rol zou spelen bij waar zij naartoe migreren, dan is dat vaak pas wanneer zij al in Europa zijn. Vooral de kans op een inwilliging en de mogelijkheden voor gezinshereniging zouden dan invloed hebben op in welk land binnen de EU ze asiel aanvragen.¹⁴⁹

In dit hoofdstuk worden ontwikkelingen in Europa op het gebied van beleid, maatschappij, politiek en aantallen asielaanvragen beschreven. De focus ligt op ontwikkelingen die in de eerste vier maanden van 2024 ingevoerd of gebeurd zijn en die van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom naar Europa dan wel naar Nederland. Ook al zullen de meeste ontwikkelingen niet op korte termijn een merkbare impact hebben op de asielinstroom in Nederland, ze zijn wel van belang om in de gaten te blijven houden.

3.1 (Beleids)ontwikkelingen in Europa

3.1.1 Migratiepact

Op 10 april stemde het Europees Parlement in met het Migratiepact.¹⁵⁰ Op 15 mei zijn uiteindelijk alle landen in de raad van EU-ministers akkoord gegaan. Binnen twee jaar moeten de nieuwe regels worden ingevoerd.¹⁵¹ De maatregelen uit de verschillende onderdelen van dit pact kunnen (op termijn) impact hebben op het aantal asielaanvragen in de EU en in Nederland. Belangrijke onderdelen zijn:

- screening van personen met een niet-EU nationaliteit bij binnenkomst in Schengengebied;
- het verder ontwikkelen van een gedeelde Eurodac-database;
- effectievere asiel-, terugkeer- en grensprocedures;
- een nieuw mechanisme om asielaanvragen tussen lidstaten beter te verdelen en onderlinge solidariteit toe te laten nemen; en
- maatregelen voor situaties van crisis en overmacht.¹⁵²

3.1.2 Grenscontroles buitengrenzen

Sinds 1 januari 2024 kunnen Kosovaren visumvrij reizen naar het Schengengebied. Dat geeft hun niet het recht er te gaan werken, maar toch is er de vrees voor een golf van arbeidsmigratie. 'Door de isolatie van afgelopen jaren is Europa een soort verboden vrucht geworden.' Het overgrote deel van de Kosovaren zal de nieuw verkregen vrijheid alleen gebruiken om op vakantie te gaan of familie te bezoeken. Naar schatting omvat de Kosovaarse diaspora zo'n 800.000 mensen, wat enorm is op een inwoneraantal van slechts 1,8 miljoen in Kosovo zelf.¹⁵³ In de eerste drie maanden van 2024 was een stijging van het aantal eerste asielaanvragen in de EU+ door Kosovaren te zien van 65% in vergelijking met de eerste drie maanden van 2023. In Nederland is geen sprake van een dergelijke trend.

Eind februari schreef de Europese Ombudsman dat de Europese grensbewakingsorganisatie **Frontex** meer ingericht is op het weren dan op het redden van migranten. Volgens de ombudsman is spanning

¹⁴⁷ Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers.

¹⁴⁸ Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers.

¹⁴⁹ Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers.

¹⁵⁰ Diverse media op 11 april 2024.

¹⁵¹ Diverse media op 16 mei 2024.

¹⁵² Raad van de Europese Unie, 04-10-2023. Migration policy: Council agrees mandate on EU law dealing with crisis situations.

Geraadpleegd op 23-01-2024. url

¹⁵³ Nederlands Dagblad, Kosovaren mogen zonder visum reizen - begint nu de leegloop? 04-01-2024

ontstaan tussen de verplichtingen van Frontex om grondrechten van migranten te waarborgen en de plicht om de lidstaten te ondersteunen bij het grensbeheer. Grote scheepsrampen met migrantenboten zijn niet uitgesloten, zolang er niets verandert in de Europese regels voor reddingsacties.¹⁵⁴

Begin april sloot Finland de 1.340 kilometer lange grens met Rusland voor onbepaalde tijd. Er zouden nog steeds asielzoekers klaar staan om via de oostelijke grens het land binnen te komen. De regering zei in februari dat de grens tot 15 april dicht zou blijven.¹⁵⁵

Op 31 maart traden Bulgarije en Roemenië toe tot het Schengenverdrag: de Schengenregels zullen in beide lidstaten van toepassing zijn, inclusief de afgifte van Schengenvisa, en het opheffen van controles aan de interne lucht- en zeegrenzen. De Europese Raad zal nog een datum vaststellen voor de opheffing van de controles aan de landgrenzen tussen Bulgarije, Roemenië en de andere Schengenlanden. De Europese Commissie hoopt dat er nog in 2024 een besluit over de landgrenzen kan worden genomen.¹⁵⁶ Met de opheffing van deze grenscontroles is binnen de EU doorreizen vanuit bijvoorbeeld Griekenland naar verwachting gemakkelijker. Mogelijk brengt dit meer migratie met zich mee en ook minder gebruik van de (niet-EU) Balkanroute.

3.1.3 Visa

Op 12 april heeft de Europese Raad besloten dat de **visumkosten voor Gambianen die naar het Schengengebied willen reizen, worden verlaagd van € 120 naar de standaard visumaanvraagkosten van € 80.** Vanwege een gebrek aan medewerking van Gambia bij de overname van zijn onderdanen die illegaal in de EU verblijven, verhoogde de Raad in december 2022 de standaard aanvraagvergoeding voor Gambianen tot € 120. Sindsdien heeft Gambia zijn samenwerking op het gebied van overname substantieel en duurzaam verbeterd.¹⁵⁷

Op 29 april heeft de Europese Raad besloten om **de afgifte van visa aan Ethiopiërs tijdelijk te beperken.** Het is (voorlopig) niet mogelijk om:

- af te zien van eisen met betrekking tot het over te leggen bewijsmateriaal door Ethiopische visumaanvragers;
- om visa voor meerdere inreizen af te geven;
- om vrijstelling te verlenen van de visumleges voor houders van diplomatieke en dienstpaspoorten.

Bovendien wordt de standaardperiode voor visumverwerking nu 45 kalenderdagen in plaats van vijftien. Dit besluit volgt op een beoordeling door de Commissie, die concludeert dat de samenwerking van Ethiopië op het gebied van de overname van zijn onderdanen die illegaal in de EU verblijven onvoldoende is.¹⁵⁸

3.1.4 Partnerschappen/migratiedeals

De Europese Commissie probeert de irreguliere migratie naar Europa onder andere te beperken door het sluiten van (migratie)deals met landen in Noord-Afrika. De EU steunt de landen (financieel) op terreinen als onderwijs, economie en energie en maakt daarbij tevens afspraken over grensbewaking, de bestrijding van mensensmokkel en mogelijkheden voor legale migratie. **In de afgelopen maanden werden zo akkoorden gesloten met Mauritanië (begin maart)¹⁵⁹, Egypte (half maart)¹⁶⁰ en Libanon (begin mei)¹⁶¹. Daarnaast werden vervolgstappen gezet in het partnerschap met Tunesië.** Over de effectiviteit van deze deals wordt verschillend gedacht. Zo gaf Artsen Zonder Grenzen onlangs aan dat deze deals averechts werken en juist mensensmokkel en geweld aanwakkeren.¹⁶² Demissionair staatssecretaris Van der Burg geeft echter aan dat de ingewikkelde afspraken toch mondjesmaat vruchten beginnen af te werpen. Dat de asielinstroom

¹⁵⁴ NRC, 'Frontex schiet tekort, te afhankelijk van EU-lidstaten', 29-02-2024; Nederlands Dagblad, 'Regels bemoeilijken reddingswerk', 29-02-2024

¹⁵⁵ NRC, Migratie Finland houdt grens met Rusland dicht, 05-04-2024

¹⁵⁶ Europese Commissie, Bulgaria and Romania join the Schengen area, 30-03-2024, [url](#)

¹⁵⁷ Europese Raad, The Gambia: visa fees down to normal level, 12-04-2024, [url](#)

¹⁵⁸ Europese Raad, Ethiopia: Council restricts visa provision, 29-04-2024, [url](#)

¹⁵⁹ NRC, EU sluit migratiedeal met Mauritanië, 08-03-2024

¹⁶⁰ De Volkskrant, EU biedt Egypte miljardensteun om stabiliteit in de regio te waarborgen, 14-03-2024

¹⁶¹ De Telegraaf, Libanondeal moet migratie dempen, 03-05-2024

¹⁶² Nederlands Dagblad, 'Migratiedeals met Afrika werken averechts', 22-02-2024

momenteel hoog is, wil volgens hem niet direct zeggen dat de deals niet werken.¹⁶³ De Europese Rekenkamer onderzocht effect en impact van een eerdere deal met Turkije. Uit haar verslag blijkt onder meer dat in een moeilijke politieke context de EU in Turkije gerichte steun heeft geboden aan vluchtelingen en gastgemeenschappen, maar dat de faciliteit kosten-effectiever en meer impactvol had kunnen zijn. Ook is het nog onzeker wat er met de projecten in Turkije gebeurt als het EU-geld opraakt.¹⁶⁴

3.1.5 Diversen

Op 22 januari 2024 heeft de Europese Unie **sancties aangenomen tegen personen en bedrijven die zijn verbonden aan het Syrische regime en onder andere mensensmokkeloperaties organiseren**. Deze stap van de EU komt voort uit een gezamenlijk initiatief van Nederland, Duitsland, Frankrijk en Zweden. Deze personen en bedrijven hebben een verdienmodel gemaakt van het tegen betaling aanbieden van gevaarlijke reizen aan Syriërs die willen vluchten uit het land. Deze smokkelroute maakt daarmee onderdeel uit van een verdienmodel van het Syrische regime dat bijdraagt aan het financieren van de voortdurende gewelddadige onderdrukking van de burgerbevolking in Syrië.¹⁶⁵

Het Europees Migratie Netwerk (EMN) publiceerde een vergelijkende studie over de regels voor nareis in de verschillende EU lidstaten. Naast veel overeenkomsten zijn er ook diverse verschillen. Soms worden de nareismogelijkheden gezien als pull-factor.¹⁶⁶

3.2 (Beleids)ontwikkelingen in Europese landen¹⁶⁷

3.2.1 Grenscontroles binnengrenzen

Binnen de EU hebben diverse lidstaten tijdelijke controles ingesteld en deels al verlengd op grenzen met andere EU-lidstaten ('interne grenzen'). Eén van de redenen voor de controles is het tegengaan van immigratie. Zie voor meer informatie over de specifieke lidstaten, grenzen en geldigheid van de controles zoals bekend op 17 mei 2024, onderstaande tabel.¹⁶⁸

Tabel 3.1. Interne grenscontroles EU.¹⁶⁹

lidstaat en grens (land dat de controles heeft ingevoerd cursief gedrukt)	van	tot
<i>Duitsland</i> – alle interne grenzen	n.n.b.	n.n.b. (UEFA EURO 2024)
<i>Duitsland</i> – Oostenrijk	12-05-2024	11-11-2024
<i>Duitsland</i> – Polen, Tsjechië, Zwitserland	16-03-2024	15-06-2024
<i>Oostenrijk</i> – Tsjechië	17-04-2024	16-06-2024
<i>Oostenrijk</i> – Slovenië en Hongarije	12-05-2024	11-11-2024
<i>Oostenrijk</i> – Slowakije	03-04-2024	02-06-2024
<i>Noorwegen</i> – havens met ferry's naar Schengen	12-05-2024	11-11-2024
<i>Denemarken</i> – alle interne grenzen	12-05-2024	11-11-2024
<i>Zweden</i> - alle interne grenzen	12-05-2024	11-11-2024
<i>Frankrijk</i> – alle interne grenzen	01-05-2024	31-10-2024
<i>Italië</i> - Slovenië	19-01-2024	18-06-2024
<i>Slovenië</i> – Kroatië en Hongarije	22-12-2023	21-06-2024

¹⁶³ De Telegraaf, De migratiestroom vanuit Noord-Afrika moet worden afgeremd met een lappendeken aan 'deals' met landen van herkomst of van waaruit de oversteek wordt gewaagd, 22-02-2024

¹⁶⁴ Expertisecentrum Europees Recht, Europese Rekenkamer brengt verslag uit over effect en impact van EU-steun voor vluchtelingen in Turkije, 30-04-2024, [url](#)

¹⁶⁵ Rijksoverheid, Sancties tegen een mensensmokkelnetwerk van het Syrische regime, 25-01-2024, [url](#)

¹⁶⁶ EMN, Hoe verhoudt het Nederlandse beleid voor nareis zich tot dat van andere EU-lidstaten?, 19-04-2024, [url](#)

¹⁶⁷ Exclusief Nederland. Zie §5.1 voor (beleids)ontwikkelingen in Nederland

¹⁶⁸ Voor de meest recente stand van zaken rond grenscontroles, zie de url uit de volgende noot.

¹⁶⁹ Europese Commissie, s.a. Temporary Reintroduction of Border Control. Geraadpleegd op 17-05-2024. [url](#)

3.2.2 (Alleenreizende) minderjarige asielaanvragers

Volgens onderzoeksplatform Lost in Europe is het aantal vermiste asielkinderen in **Europa** in drie jaar verdubbeld: in deze periode waren het er tenminste 50.000. Lost in Europe vroeg data op bij in totaal 31 Europese landen, maar meer dan de helft reageerde niet of kon de gevraagde data niet aanleveren. Meer dan achthonderd alleenreizende kinderen verdwenen de afgelopen drie jaar uit de Nederlandse opvang.¹⁷⁰

Verder verdwenen in Oostenrijk bijna alle vluchtelingenkinderen die in 2023 in Oostenrijk asiel aanvroegen (95%; 4.715 kinderen). De Oostenrijkse autoriteiten gaan ervan uit dat de meeste kinderen en jongeren zullen doorreizen naar andere EU-landen en daar asiel aan zullen vragen. De exacte situatie van het merendeel van de kinderen is echter niet bekend. De rapporteurs vermoeden dat de manier waarop de Oostenrijkse overheid invulling geeft aan de voogdij voor deze kinderen, mogelijk een oorzaak van het vertrek kan zijn.¹⁷¹

3.2.3 Cyprus

Cyprus heeft de verwerking van alle asielaanvragen van Syrische staatsburgers opgeschort vanwege de grote toename van het aantal Syrische vluchtelingen dat uit Libanon arriveert. Volgens de Cypriotische regering kwamen in de eerste drie maanden van 2024 ruim 2.000 Syrische vluchtelingen vanuit Libanon over zee aan, vergeleken met slechts 78 in dezelfde periode het jaar daarvoor. De regering zei ook dat deze stap bedoeld is om druk uit te oefenen op de EU om sommige delen van Syrië aan te wijzen als veilige zone om uitzettingen te vergemakkelijken.¹⁷²

3.2.4 Duitsland

De Duitse regering heeft in mei een akkoord bereikt over introductie van een betaalkaart voor asielzoekers. De deelstaten zijn nu aan zet bij het uitrollen van de betaalkaart. Het gaat om een systeem dat Nederland al kent. De gedachte is dat de aantrekkelijkheid van Duitsland als asieland afneemt door minder cash steun aan asielaanvragers te geven, en dus dat Duitsland hierdoor minder asielaanvragen zal gaan ontvangen. Migranten konden met cash geld simpel via transferkantoren geld overmaken naar familie elders. En contanten maken het ook makkelijk om schulden aan smokkelaars te betalen. Onderzoekers zijn evenwel sceptisch.¹⁷³

3.2.5 Finland

De Finse regering is van plan de lengte van internationale beschermingsvergunningen in te korten tot het minimum dat is toegestaan door de EU-wetgeving. Bovendien zou elk bijzonder ernstig strafbaar feit dat in Finland wordt gepleegd of dat de nationale veiligheid in gevaar brengt, beletten dat een persoon in aanmerking komt voor internationale bescherming. Het wetsvoorstel is in april bij het parlement ingediend.¹⁷⁴

3.2.6 Frankrijk

De Franse Constitutionele Raad heeft een streep gezet door een groot deel van de omstreden migratiewet van de regering van president Emmanuel Macron. Volgens de raad gaat ongeveer de helft van de plannen in tegen de grondwet. Onder meer de voorgestelde beperkingen op gezinshereniging moeten worden geschrapt.¹⁷⁵

3.2.7 Italië

Italië heeft in 2023 zeker dertien schepen in beslag genomen die op weg waren bootvluchtelingen te redden. Het reddingsschip Ocean Viking dobberde half januari al twee weken aan de ketting, terwijl de Middellandse Zeeroute een van de dodelijkste migratieroutes blijft.¹⁷⁶

¹⁷⁰ NRC, Aantal vermiste asiel-kinderen verdubbeld, 01-05-2024

¹⁷¹ Asylkoordination Österreich, Über 95 % der geflüchteten Kinder in Österreich verschwunden, 21-03-2024, [url](#)

¹⁷² The new humanitarian, Cyprus halts Syrian asylum applications, 15-04-2024, [url](#)

¹⁷³ Financieel Dagblad, De Duitse regering heeft een akkoord bereikt over introductie van een betaalkaart voor asielzoekers, 06-03-2024

¹⁷⁴ EUAA Information and Analysis Update, mei 2024, The Government submits proposal to change provisions on international protection.

¹⁷⁵ Trouw, Rechters kuisen migratiewet, 26-01-24

¹⁷⁶ Trouw, Italië legt boten aan de ketting die vluchtelingen willen redden, 18-01-24

Premier Meloni biedt Afrikaanse leiders zo'n 5,5 miljard aan investeringen aan, maar daar hangt wel een prijskaartje aan. Meloni wil flink in Afrikaanse energiebedrijven investeren, in combinatie met investeringen in groene energie en gezondheidszorg. In ruil daarvoor moeten vooral Noord-Afrikaanse landen illegale migranten stoppen die op weg zijn naar Europa. De premier probeert irreguliere migratie al sinds haar aantreden in 2022 te verminderen, maar het aantal bootmigranten was in 2023 juist het hoogste sinds 2016.¹⁷⁷

Het plan van Italië om (een deel van) de asielzoekers die per boot in Italië aankomen door te sturen naar Albanië, om daar de (Italiaanse) asielprocedure te doorlopen, lijkt een steeds grotere kans van slagen te hebben. Eind januari bepaalde het Albanese constitutionele hof dat het plan niet botst met de grondwet.¹⁷⁸ Vervolgens stemde de Italiaanse Senaat half februari in met de Italiaans-Albanese overeenkomst (het Lagerhuis ging al eerder akkoord met de plannen).¹⁷⁹ Een week later stemde het Albanese parlement in met de overeenkomst.¹⁸⁰ Vlak daarna volgde het nieuws dat de Europese Commissie de Italië-Albaniëvluchtelingendeal 'niet in strijd met de Europese regels' vindt, omdat Italië zelf de jurisdictie houdt over de twee opvangcentra in Albanië, zelf de asielprocedures en het uitzettingsproces zal begeleiden en zelf alles betaalt.¹⁸¹

Begin april ging de Raad van Ministers akkoord met de verlenging van zes maanden van de noodtoestand als gevolg van de uitzonderlijke toename van de migrantenstromen die het Italiaanse grondgebied binnenkomen via de migratieroutes in het Middellandse Zeegebied. De noodtoestand werd in april 2023 ingesteld om makkelijker mensen terug te sturen die Italië niet in mogen en om extra geld vrij te maken voor "urgente maatregelen"¹⁸².

3.2.8 Spanje

Spanje stelde in januari 2024 een verplicht transitvisum in voor Kenianen en Senegalezen. Begin dit jaar vroeg plotseling een verhoogd aantal asielzoekers met vooral deze nationaliteiten asiel aan tijdens een overstap op het internationale vliegveld van Madrid. De opvang was daardoor overbezet. De betreffende asielzoekers hadden een ticket gekocht naar een land als Bolivia of El Salvador. Daarvoor hadden ze geen visum nodig. Bij de overstap in Madrid vroegen ze asiel aan. Ook het vliegveld van de Portugese hoofdstad Lissabon is verrast door een plots groot aantal asielaanvragen in de internationale overstapzone.¹⁸³ Nederland heeft geen transitvisumplicht voor Senegalezen en Kenianen en zag geen expliciete stijging in het aantal asielaanvragen van beide nationaliteiten nadat Spanje deze visumplicht had ingesteld.

Diverse nieuwsmedia deden de afgelopen maanden verslag van de sterke toename van het aantal asielzoekers dat met bootjes de oversteek vanuit het noordwesten van Afrika maakt naar de Canarische eilanden, met name naar El Hierro en Lanzarote. Van de bijna 12.000 migranten die in januari en februari aankwamen op de eilanden was bijna de helft minderjarig. Waar de meeste volwassenen binnen vijf maanden naar het Spaanse vasteland worden gebracht, moeten de alleenstaande minderjarigen meestal tot hun achttiende blijven op het eiland waar ze aankomen: in Spanje geldt dat de regio waarin jonge migranten aankomen verantwoordelijk voor hen is. Eind april heeft de Spaanse regering voor 2.350 jongeren opvang op het Spaanse vasteland geregeld.¹⁸⁴

3.2.9 Verenigd Koninkrijk

In 2023 staken minder migranten in bootjes het Kanaal over om het Verenigd Koninkrijk te bereiken (30.000) dan een jaar eerder, toen een recordaantal van 45.000 asielzoekers de oversteek maakte.¹⁸⁵ Eind maart 2024 leek er echter al weer

¹⁷⁷ Trouw, Italië wil in Afrika investeren in ruil voor migratiestop, 30-01-24

¹⁷⁸ Trouw, Albanese hof keurt asieldeal met Italië goed, 31-01-2024

¹⁷⁹ De Telegraaf, Meloni slaat slag met migratiedeal, 16-02-2024

¹⁸⁰ Nederlands Dagblad, Albanië neemt wet aan om Italië te helpen met opvang van bootvluchtelingen, 23-02-2024

¹⁸¹ De Groene Amsterdammer, De vluchtelingendeal tussen Italië en Albanië gaat door, 28-02-2024

¹⁸² NU.nl, Italië roept noodtoestand uit vanwege grote toename aantal vluchtelingen, 11-04-2023, [url](#)

¹⁸³ Trouw, Asieloverstap in Madrid groeit plots, 26-01-2024

¹⁸⁴ RTL-nieuws, 12.000 migranten in twee maanden, Canarische Eilanden kunnen het niet meer aan, 6-3-2024, NOS.nl, Meer migranten naar Canarische Eilanden, opvang voor jongeren slecht geregeld, 8-4-2024 en de Volkskrant, Spanje gaat minderjarige migranten herverdelen: Canarische Eilanden kunnen opvang niet langer bolwerken, 23-4-2024

¹⁸⁵ Trouw, Bijna 30.000 migranten kwamen vorig jaar in bootjes naar het VK, 01-01-2024

sprake van een forse toename: op dat moment had sinds het begin van het jaar een recordaantal van 4.644 migranten de oversteek gemaakt.¹⁸⁶

In februari werd een groot netwerk opgerold van migrantensmokkelaars die mensen hielpen bij het oversteken van het Kanaal van Frankrijk naar Engeland. Vooral mensen uit Oost-Afrika en het Midden-Oosten werden gesmokkeld, deels met dodelijke afloop. Het gaat volgens Europol om een Iraaks-Koerdisch netwerk. In Duitsland werden 28 locaties binnengevallen. Diverse materialen voor de oversteek zijn in beslag genomen en negentien mensen zijn aangehouden. Onder hen is volgens Europol de bendeleider, een Iraakse Koerd.¹⁸⁷

Op 23 februari werd een overeenkomst ondertekend tussen het VK en Frontex, waardoor een nauwe samenwerking mogelijk wordt tussen Frontex en de Britse autoriteiten. Hierdoor kunnen illegale migratie en grensoverschrijdende criminaliteit beter worden aangepakt. Samenwerking op de korte termijn kan onder meer bestaan uit samenwerking op gebieden als het uitwisselen van kennis van migratieroutes of het samenwerken bij de bestrijding van documentfraude, met als doel de samenwerking tussen Frontex en de Britse agentschappen op de langere termijn uit te breiden.¹⁸⁸

Na veel gesteggel is het Britse parlement op 22 april uiteindelijk akkoord gegaan met de controversiële wet om migranten zonder verblijfsstatus die per boot illegaal naar het Verenigd Koninkrijk zijn gekomen op het vliegtuig naar Rwanda te zetten. Premier Rishi Sunak verwacht dat in juli de eerste vluchten zullen vertrekken.¹⁸⁹ Begin mei is al begonnen met het vastzetten van asielzoekers die naar Rwanda moeten worden uitgezet. De overheid heeft meer dan tweeduizend opvangplaatsen ingericht in legerbases. Ook heeft de regering vliegtuigen gecharterd die de vastgezette migranten vanaf juli naar Rwanda moeten brengen.¹⁹⁰ Dit zou kunnen betekenen dat Frankrijk en mogelijk andere EU-landen meer asielaanvragen van migranten zullen ontvangen die anders naar het VK overgestoken zouden zijn. De daadwerkelijke uitvoering is nog afhankelijk van de verkiezingen begin juli en enkele juridische stappen die tegen het plan ondernomen zijn.¹⁹¹

In maart bood de Britse regering afgewezen asielzoekers 3.000 pond om vrijwillig naar Rwanda te vertrekken. De premie is bedoeld voor asielzoekers die geen status hebben gekregen, maar ook niet naar het land van herkomst kunnen worden teruggestuurd.¹⁹²

3.2.10 Ierland

Nu de Britse regering asielzoekers wil uitwijzen naar Rwanda, kampt Ierland met een groeiende stroom migranten die gebruik maken van de open grenzen tussen Noord-Ierland en de Ierse republiek. Volgens Dublin komt 80 procent van de recent aangekomen migranten via die open grens vanuit het Verenigd Koninkrijk naar Ierland, en daarmee naar de Europese Unie. Een woordvoerder van de Britse regering zei in een reactie dat Londen teruggestuurde migranten niet zal accepteren zolang de Britten geen migranten mogen terugsturen naar Frankrijk.¹⁹³ Desondanks heeft het VK vijftig migranten van Ierland overgenomen.¹⁹⁴

¹⁸⁶ De Telegraaf, Recordaantal migranten ging met bootjes naar Verenigd Koninkrijk, 27-03-2024

¹⁸⁷ NOS.nl, Groot netwerk migrantensmokkelaars Kanaal opgerold, 22-2-2024

¹⁸⁸ Europese Commissie, Commission welcomes the signature of the working arrangement between Frontex and the United Kingdom, 23-02-2024, [url](#)

¹⁸⁹ Volkskrant, Parlement VK akkoord met controversieel plan deportatie asielzoekers naar Rwanda, 23-04-2024

¹⁹⁰ Volkskrant, Britten zetten eerste asielzoekers vast voor gedwongen uitzetting naar Rwanda, 02-05-2024

¹⁹¹ The Guardian, Rishi Sunak's Rwanda admission sparks legal action from detained asylum seekers, 1 juni 2024, [url](#), geraadpleegd op 19 juni 2024. Reuters, Trade union says UK's Rwanda deportation policy makes officials break law, 6 juni 2024, [url](#), geraadpleegd op 19 juni 2024.

¹⁹² Volkskrant, Britse regering biedt afgewezen asielzoekers 3.000 pond om vrijwillig naar Rwanda te vertrekken, 13-03-2024

¹⁹³ Diverse media, 29-04-2024

¹⁹⁴ InfoMigrants, Britain reportedly takes back 50 migrants from Ireland, 16 mei 2024, [url](#), geraadpleegd op 19 juni 2024.

4 Ontwikkelingen in Nederland

Naast de grote invloed van veiligheid in herkomstlanden op asielmigratie (zie ook hoofdstuk 2), wordt vaak verondersteld dat het vreemdelingenbeleid een rol kan spelen bij de keuze van het land waar een asielmigrant asiel aanvraagt. Er is geen eenduidig beeld of aanpassingen in asielbeleid daadwerkelijk invloed hebben op de instroom van asielmigranten.¹⁹⁵ De mate waarin asielmigranten keuze hebben om in een bepaald land asiel aan te vragen, is relatief beperkt.¹⁹⁶ Als migranten (juiste) kennis hebben van asielbeleid in diverse landen en dit een rol speelt bij de keuze van het land waar zij asiel vragen, dan ontstaat die mogelijkheid vaak pas wanneer zij al in Europa zijn. Vooral de kans op een verblijfsvergunning en de mogelijkheden voor gezinshereniging zouden dan van invloed zijn.¹⁹⁷ Uit meerdere onderzoeken blijkt dat de aanwezigheid van familie en/of vrienden in Nederland de belangrijkste reden is om in Nederland asiel te aanvragen.¹⁹⁸

In dit hoofdstuk worden ontwikkelingen in Nederland op het gebied van beleid, maatschappij, politiek en aantallen asielaanvragen beschreven. De focus ligt op ontwikkelingen in het eerste tertaal van 2024 (en soms het begin van het tweede tertaal) die van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom in Nederland. Ook al zullen de meeste ontwikkelingen niet op korte termijn een impact hebben, ze zijn wel van belang om in de gaten te houden.

4.1 (Beleids)ontwikkelingen in Nederland

Hier wordt nadrukkelijk opgemerkt dat aan de beknopte weergave van het beleid in de Migratieradar geen rechten worden ontleend: de formulering in de Vreemdelingencirculaire is altijd leidend.

4.1.1 Formatie kabinet

Na de verkiezingen voor de Tweede Kamer op 22 november 2023 is er tijdens het schrijven van deze Migratieradar nog geen kabinet geformeerd.¹⁹⁹ De formerende partijen hebben als één van de gemeenschappelijke visies dat migratie naar Nederland beperkt zou moeten worden. Net na de eigenlijke verslagperiode van deze Migratieradar hebben ze gezamenlijk een Hoofdlijnenakkoord²⁰⁰ gepresenteerd. Hierin staat onder meer dat er 'concrete stappen worden gezet naar het strengste toelatingsregime voor asiel [...] ooit'.²⁰¹

Omdat er inmiddels ongeveer een halfjaar een demissionair kabinet is, is het verdere aantal besluiten (ten aanzien van asielmigratie) beperkt.

4.1.2 Wijziging beoordelingskader asielaanvraag

Op 5 maart schreef de staatssecretaris van Justitie aan de Tweede Kamer over de wijziging van het beoordelingskader van asielaanvragen. Deze wijzigingen zien op de geloofwaardigheidsbeoordeling, het groepsbeleid, de beoordeling van artikel 15c, de beoordeling van een politieke overtuiging, en het kunnen aanmerken van vrouwen als sociale groep. In algemene zin kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen wijzigingen, mede naar aanleiding van HvJEU jurisprudentie, bijdragen aan de inzet om de Nederlandse praktijk (meer) in overeenstemming te brengen met die van andere EU-lidstaten. Voorts volgt uit de voorstellen inzake het groepsbeleid en ook de beoordeling van artikel 15c dat meer gewicht wordt toegekend aan de beoordeling van de persoonlijke omstandigheden van de vreemdeling. Deze voorgestelde wijzigingen ten aanzien van het groepsbeleid en de geloofwaardigheidsbeoordeling worden verder uitgewerkt in een WBV (wijzigingsbesluit Vreemdelingencirculaire).²⁰²

¹⁹⁵ Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers.

¹⁹⁶ Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers.

¹⁹⁷ Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers.

¹⁹⁸ Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers.

¹⁹⁹ NOS, Formerende partijen spreken morgen verder, nog geen zicht op resultaat. Geraadpleegd op 23-01-2024. [url](#)

²⁰⁰ PVV, VVD, NSC en BBB, mei 2024, HOOP, LEF EN TROTS - Hoofdlijnenakkoord 2024 – 2028 van PVV, VVD, NSC en BBB.

²⁰¹ p. 4

²⁰² brief aan TK 5213923. Mogelijk is de verdere uitwerking op moment van verschijnen van dit rapport al gereed.

4.1.3 Aanpassingen landenbeleid

Voor veel herkomstlanden van asielzoekers formuleert de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid specifiek beleid. Wijzigingen in dit beleid zouden wellicht een remmende of aanzuigende werking kunnen hebben op de komst van asielzoekers. Nadat de Tweede Kamer hierover is geïnformeerd, wordt dit beleid opgenomen in de Vreemdelingencirculaire. De afgelopen maanden is het landenbeleid van de volgende landen aangepast:

- **Afghanistan**, 23 januari, n.a.v. een nieuw algemeen ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken;²⁰³
- **Iran**, 23 januari;²⁰⁴
- **Jemen**, 18 maart, n.a.v. weging van recente informatie over de situatie in Jemen;²⁰⁵
- **Eritrea**, 29 maart²⁰⁶; en
- **Syrië**, 25 april.²⁰⁷

4.1.4 Herbeoordeling veilige landen van herkomst 208

Op 1 maart werd aan de Tweede Kamer meegedeeld dat de aanwijzing van India als veilig land van herkomst wordt voortgezet. Uitzonderingen hierop zijn religieuze minderheden die als gevolg daarvan problemen hebben ondervonden, Dalit-vrouwen (waaronder meisjes), journalisten en personen die zich kritisch toonden over de overheid en het overheidsbeleid en als gevolg daarvan problemen hebben ondervonden, waaronder bijvoorbeeld (mensenrechten)activisten, academici en demonstranten. Jammu en Kashmir blijft uitgezonderd van de aanwijzing als veilig land van herkomst.²⁰⁹

4.1.5 Richtlijn tijdelijke bescherming Oekraïne

Na een diversiteit aan gerechtelijke uitspraken over derdelanders oordeelde de Raad van State op 2 april dat uit Oekraïne gevluchte mensen met een andere nationaliteit (en met een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne) voorlopig toch in Nederland mogen blijven.²¹⁰ Op 26 april werd besloten dat gemeenten deze derdelanders voorlopig weer dezelfde opvang en rechten moeten geven als andere vluchtelingen uit Oekraïne. Aanvankelijk meende de staatssecretaris van Justitie dat gemeenten door moesten gaan met verwijderen van deze derdelanders uit de opvang, maar het Hof van Justitie van de Europese Unie oordeelde anders.^{211 212}

Eind januari waren er berichten dat steeds meer Oekraïense mannen naar Nederland komen om hier te werken: ze worden geholpen als ontheemde, maar lijken eigenlijk arbeidsmigrant. Eerder gaven Oekraïners aan vooral te komen vanwege hereniging met familie en vrienden die zich in Nederland bevinden, of voor het vinden van veiligheid of medische zorg. Het merendeel van de Oekraïners laat weten rechtstreeks uit Oekraïne te komen. Andere Oekraïners reizen vanuit met name Polen en Duitsland.²¹³

Op 6 maart maakte het demissionaire kabinet bekend dat Oekraïners in de opvang die werk hebben gevonden in Nederland, binnenkort een eigen bijdrage moeten leveren aan hun opvang. Dit gaat om

²⁰³ Brief aan TK, 23-01-2024, nr.4625082

²⁰⁴ Brief aan TK 4939585

²⁰⁵ brief aan TK 4939552

²⁰⁶ brief aan TK 5001496

²⁰⁷ brief aan TK 4825290

²⁰⁸ Volgens een uitspraak van de RvS moet de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid veilige landen van herkomst elke twee jaar opnieuw beoordelen. Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 26-4-2022, nr. 2885

²⁰⁹ Brief aan TK 5080119

²¹⁰ Algemeen Dagblad, Derdelanders mogen (voorlopig) toch in opvang blijven, 03-04-2024

²¹¹ NOS.nl, Rechtbank Den Haag: negentig derdelanders mogen voorlopig blijven, 04-04-2024

²¹² Nederlands Dagblad, Derdelanders zolang weer recht op opvang, 26-04-2024

²¹³ EenVandaag, Steeds meer Oekraïense mannen komen naar Nederland om hier te werken: ze worden geholpen als vluchteling, maar zijn eigenlijk arbeidsmigrant, 31-01-2024. In mindere mate geven Oekraïners aan uit bijvoorbeeld Litouwen, Moldavië, Finland, Noorwegen, Hongarije, Slowakije, Tsjechië, België, Spanje of Cyprus gereisd te zijn.

een bedrag van ruim 345 euro per maand: 105 voor gas, water en elektra plus ruim 240 euro voor mensen die op hun opvanglocatie maaltijden krijgen.²¹⁴

4.1.6 Verlenging van de wettelijke beslistermijn

Op 25 maart oordeelde de Rechtbank Noord-Holland dat de staatssecretaris van Justitie de beslistermijn in asielzaken niet rechtsgeldig heeft verlengd. Volgens de rechtbank is namelijk niet voldaan aan de wettelijke voorwaarde voor het verlengen van de beslistermijn dat een groot aantal vreemdelingen tegelijk een aanvraag indient waardoor het in de praktijk zeer moeilijk is de procedure binnen de termijn van zes maanden af te ronden. Het aantal asielaanvragen in 2023 komt overeen met de geschetste langjarige ontwikkeling van de instroom en kan daarom noch als onverwacht, noch als afwijkend worden beschouwd.²¹⁵ De staatssecretaris zal in beroep gaan tegen de uitspraak, vanwege de "overstijgende belangen die hier dienen".²¹⁶

4.1.7 Behandelstop asielaanvragen Palestijnen

De behandelstop van asielaanvragen van Palestijnen is op 24 april 2024 vernietigd door de Raad van state. De staatssecretaris van Justitie moet asielaanvragen van gevluchte Palestijnen weer behandelen. De staatssecretaris heeft volgens de Raad van state zijn eerdere behandelstop (m.i.v. december jl.) niet goed onderbouwd.²¹⁷

4.1.8 Onderzoek

Het nemen van een asielbesluit is in de periode van 2010 tot en met 2022 complexer geworden: het werk is inhoudelijk complexer en kost meer tijd. Dit blijkt uit onderzoek van afdeling Onderzoek en Analyse (O&A) van de IND. In het rapport worden enkele oorzaken benoemd voor deze complexiteit. Deze oorzaken zijn te verdelen in vier thema's: 1) wet- regelgeving, jurisprudentie en beleid, 2) de uitvoering, 3) externe invloeden en 4) aanvragers.²¹⁸

Halverwege 2023 sprak toenmalig minister van Justitie en Veiligheid van 'nareis op nareis op nareis' en ze vermoedde dat het om duizenden gevallen ging.²¹⁹ Inmiddels is duidelijk dat dit om gemiddeld zo'n 175 aanvragen per jaar van 2019 t/m 2023. Tot nu toe mochten er in dezelfde periode in totaal 350 mensen op basis van zogeheten 'gestapelde gezinshereniging' naar Nederland komen.²²⁰ Het ene jaar iets meer, het andere iets minder.²²¹ Het is daarmee onaannemelijk dat dit een motivatie zou zijn voor veel migranten om in Nederland asiel aan te vragen.

De stand van de economie en economisch beleid zijn bepalend voor migratie. Dit geldt echter met name voor arbeidsmigratie. Voor de komst van asielzoekers heeft het CPB geen verband gevonden met de conjunctuur. De omvang van asielmigratie wordt vooral bepaald door de veiligheid elders in de wereld: als er ergens een oorlog is, lopen de cijfers hard op.²²²

²¹⁴ Volkskrant, Kamer en kabinet zijn het eens: werkende Oekraïners moeten voortaan meebetalen aan opvang, 29-02-2024 en Van der Burg wil één inkomensgrens voor eigen bijdrage van werkende Oekraïners, 07-03-2024

²¹⁵ De rechtspraak, Staatssecretaris krijgt geen extra tijd voor beslissing asielaanvraag, 26-03-2024

²¹⁶ Noord Hollands Dagblad, Van der Burg in hoger beroep over termijn asielaanvragen, 26-03-2024

²¹⁷ Volkskrant, Ministerie moet asielaanvragen van gevluchte Palestijnenbehandelen, vindt Raad van State, 25-04-2024

²¹⁸ IND, Is de complexiteit van het nemen van een asielbesluit veranderd?, [url](#)

²¹⁹ NOS.nl, IND had in zomer al 'incomplete cijfers' gestapelde nareis, 8 juni 2024, [url](#), geraadpleegd op 19-6-2024.

²²⁰ IND, Analyse gestapelde gezinshereniging, februari 2024, [url](#). Een gedeelte van de aanvragen staat nog open.

²²¹ Trouw, Ze bestaan niet, de duizenden vluchtelingen die volgens VVD-leider Yesilgöz nareis op nareis stapelen, 19-02-2024 en

Volkskrant, Vluchteling die via gezinshereniging komt, haalt zelden nog meer familieleden naar Nederland, 19-02-2024

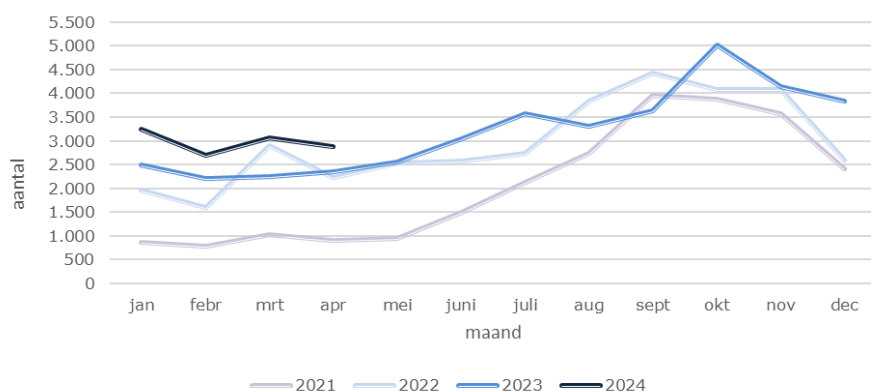
²²² CPB, Stand van de economie en economisch beleid zijn bepalend voor migratie; NRC, Migratierapport stelt formerende partijen op de proef: arbeidsmarkt met weinig regels jaagt immigratie aan; Telegraaf, Flinke toename migranten: 'Mogelijkheden om beleid te voeren beperkt', alle artikelen van 09-04-2024

4.2 Eerste asielaanvragen²²³

In deze paragraaf staan de ontwikkelingen van asielaanvragen van de meest voorkomende en meest opvallende nationaliteiten in Nederland (tot en met april 2024). De grafieken gaan meerdere maanden en soms jaren terug. De toelichtingen focussen zich grotendeels op de eerste vier maanden van 2024.

Figuur 4.1 Aantallen eerste asielaanvragen per maand van januari 2021 tot en met februari 2024²²⁴

→ In de vorige Migratieradar verwachtten we, vooral op basis van extrapolatie, in het eerste tertaal van 2024 tussen de 12.500 en 12.900 eerste asielaanvragen in Nederland. Op basis van de eerste asielaanvragen van 2024 die op het

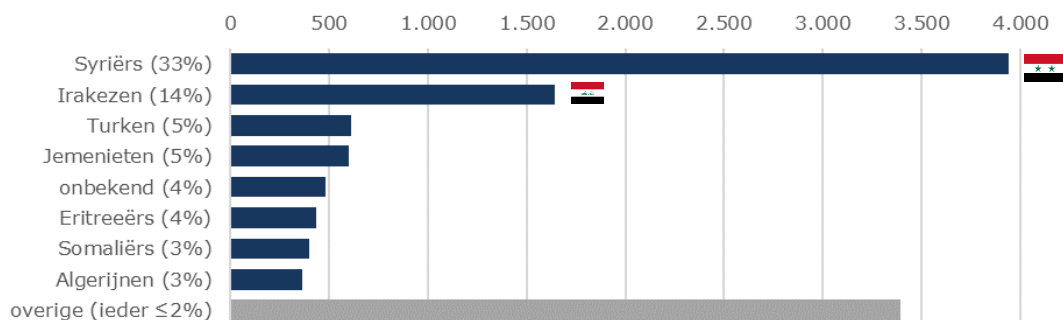
moment van schrijven van de vorige Migratieradar al bekend waren, werd geopperd dat ook een iets lager aantal van 12.100 eerste asielaanvragen mogelijk kon zijn. Uiteindelijk werd in de maanden januari tot en met april door 11.869 asielzoekers een eerste asielaanvraag ingediend.

Het aantal geregistreerde, eerste asielaanvragen in Nederland per maand lag de eerste vier maanden van 2024 lager dan in de tweede helft van 2023, maar hoger dan in de eerste vier maanden van de afgelopen jaren. Het aantal asielaanvragers was in de eerste vier maanden van 2024 ongeveer een derde meer dan het aantal asielaanvragers in de eerste vier maanden van 2022.²²⁵

4.2.1 Nationaliteiten

Figuur 4.2 Meest voorkomende en overige nationaliteiten onder asielaanvragers in Nederland van januari t/m april 2024.²²⁶

(totaal aantal aanvragers = 11.869)

²²³ Vanaf begin juni 2023 zijn er werkvoorraden bij het registreren van asielaanvragen. Hierdoor zit er enige vertraging tussen het verzoek om een aanvraag in te dienen en de daadwerkelijke aanvraag. Soms wordt er een inhaalslag gemaakt, soms lopen de voorraden weer op. Dit brengt met zich mee dat asielaanvragen deels later geregistreerd worden dan wanneer iemand zich voor het eerst meldt om asiel aan te vragen. Hierdoor kunnen de maandcijfers van de aantallen asielaanvragen wat afwijken van de daadwerkelijke asielinstroom. Ook voor eerdere periodes met eventuele achterstanden geldt deze kanttekening.

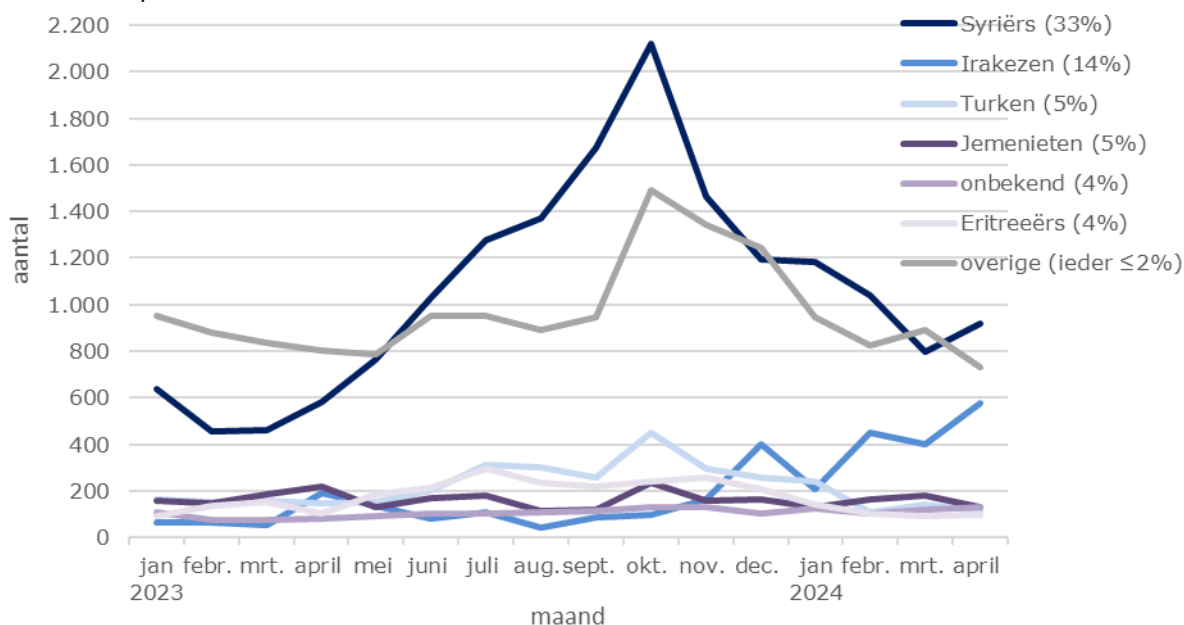
²²⁴ Bron: IND, 2024, METiS Factboards. Geraadpleegd op 14-05-2024. In 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

²²⁵ De aantallen zijn zeker ook hoger ten opzichte van de twee jaren daarvoor, maar toen was er grotendeels sprake van reisbeperkende maatregelen in verband met covid-19.

²²⁶ Bron: IND, 2024, METiS Factboards. Geraadpleegd op 11-01-2023.

- ➔ Syriërs waren in de eerste vier maanden van 2024 wederom bij uitstek de meest voorkomende nationaliteit onder asielaanvragers in Nederland (bijna 4.000; 33% van alle aanvragen). Opvallend is dat **Irakezen** duidelijk de tweede meest voorkomende nationaliteit zijn in deze periode (ruim 1.600, 14%): vorig tertaal vroegen er minder dan de helft van dit aantal asiel aan, terwijl de weersomstandigheden over het algemeen juist lastiger zijn om te reizen. Meer over Syrische en Irakese asielaanvragers is te vinden in hoofdstuk 5. Op afstand volgden andere gebruikelijke nationaliteiten onder asielaanvragers in Nederland.

Figuur 4.3 Aantal eerste asielaanvragen door meest voorkomende nationaliteiten*, van januari 2023 tot en met april 2024.²²⁷

* De meest voorkomende nationaliteiten zijn gebaseerd op de aantallen aanvragen van januari tot en met april 2024.

- ➔ In het najaar van 2023 vroegen er per maand al minder Syriërs en Turken asiel aan dan in de piekmaand oktober. Erna heeft deze daling zich ook begin 2024 overwegend voortgezet. Ook het aantal Eritreeërs dat in Nederland asiel aanvraag is sinds begin dit jaar relatief laag: tien procent lager dan vorig jaar in dezelfde maanden. Vanaf december 2023 vroegen Irakezen juist in toenemende aantallen asiel aan in Nederland. Zie hoofdstuk 5 over meer informatie over Syriërs en Irakezen.

4.2.1.1 Asielaanvragen van personen afkomstig uit 'veilige landen van herkomst'

De algemene situatie in een aantal herkomstlanden van asielaanvragers wordt als veilig beschouwd.²²⁸ Dit gaat om alle landen in de EU en landen die op een specifieke lijst van 'veilige landen van herkomst (asielzoekers)' staan. De situatie van landen op deze lijst wordt om het jaar opnieuw beoordeeld. Voor asielaanvragers uit veilige landen van herkomst is de asielprocedure in Nederland anders dan voor andere asielaanvragers. Asielaanvragers uit deze landen komen zelden in aanmerking voor een verblijfsvergunning op grond van asiel en de procedure verloopt sneller.²²⁹

230

²²⁷ Bron: IND, 2024, METIS Factboards. Geraadpleegd op 14-05-2024.

²²⁸ Welke landen staan op de lijst van veilige landen van herkomst (asielzoekers)? | Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd op 16-01-2024.

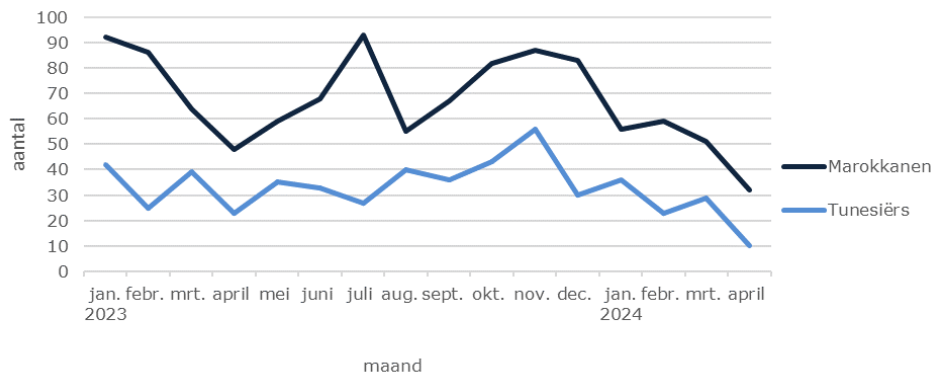
²²⁹ Rijksoverheid, 2024. Welke landen staan op de lijst van veilige landen van herkomst? Geraadpleegd op 14 mei 2024. [url](#)

²³⁰ Andere EU-lidstaten hebben ook een dergelijke lijst. De EU werkt aan één. Het is nog niet bekend wanneer deze klaar is. (Bron: Rijksoverheid, 2024. Welke landen staan op de lijst van veilige landen van herkomst? Geraadpleegd op 14 mei 2024. [url](#))

In totaal ontving Nederland van januari tot en met april 2024 bijna 500 aanvragen van personen uit 'veilige landen'. Dit is vier procent van de totale asielinstroom in Nederland. Zeker voor de eerste maanden van een jaar is dit aandeel aan de lage kant. In de eerste drie maanden van 2023 was het bijvoorbeeld nog acht procent.

Deze aanvragen werden vooral ingediend door personen met de Marokkaanse (2% van de totale eerste asielinstroom in Nederland) en Tunesische (1%) nationaliteit. Er vroegen weinig burgers uit andere 'veilige landen' asiel aan in Nederland ($\leq 0,3\%$ van de totale instroom per nationaliteit).

Figuur 4.4 Aantal eerste asielaanvragen door twee meest voorkomende nationaliteiten bij 'veilige landen', van januari 2023 t/m april 2024.²³¹

→ Het aantal Marokkanen en Tunesiërs dat de afgelopen vijftien maanden asiel aanvraag in Nederland, volgt een vergelijkbaar patroon. Van november 2023 tot en met april 2024 vroegen er gaandeweg minder

personen van deze nationaliteiten asiel aan. Het relatief lage aantal in april 2024 voor beide nationaliteiten kwam voor het laatst halverwege 2022 voor. Dit heeft mogelijk (deels) te maken met de relatief lage aantallen oversteken vanuit Tunesië naar Italië.

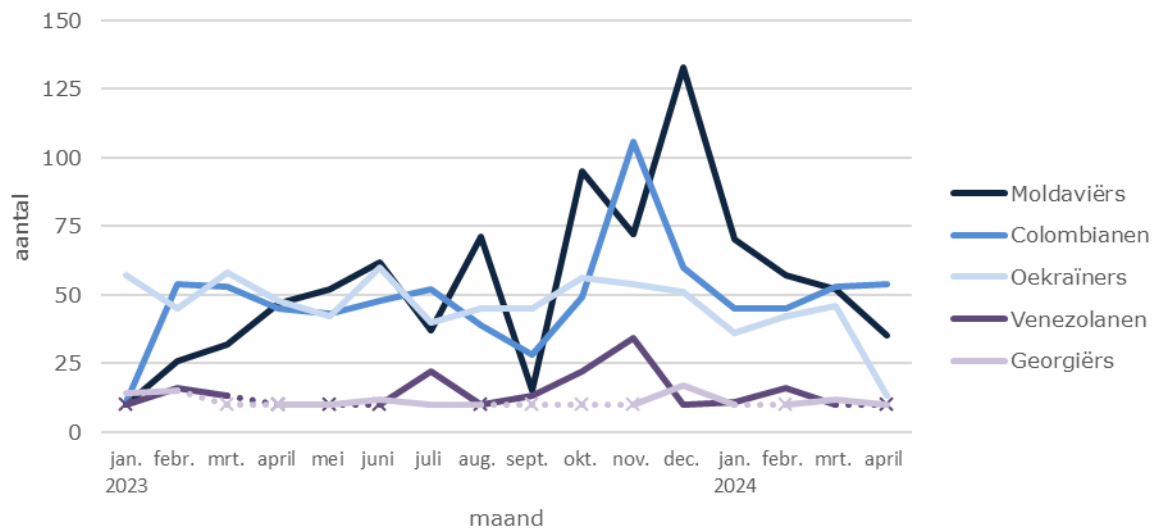
4.2.1.2 Asielaanvragen en tijdelijke bescherming van personen van visumvrije nationaliteiten

Van een aantal (al dan niet als veilig gedefinieerde) herkomstlanden mogen onderdanen zonder visum (visumvrij) het Schengengebied en dus Nederland inreizen.²³² Sommigen doen hierna een asielaanvraag in Nederland. Van januari tot en met april 2024 gold dit voor gemiddeld **zes procent van alle eerste asielaanvragen** (734). Dit gebeurde vooral door **Moldaviërs, Colombianen** en **Oekraïners** (ieder één à twee procent van het totale aantal asielaanvragen in Nederland). Alle overige visumvrije nationaliteiten volgen op afstand ($< 0,4\%$).

²³¹ Bron: IND, 2024, METiS Factboards. Geraadpleegd op 15-05-2024. De top twee is gebaseerd op de aantallen aanvragen van januari t/m april 2024.

²³² Lijst met niet-visumplichtige nationaliteiten - Schengenvisum.info. Geraadpleegd op 16-01-2024.

Figuur 4.1 Aantal eerste asielaanvragen door meest voorkomende* visumvrije nationaliteiten, van januari 2023 t/m april 2024.^{233**}

* In periode januari tot en met april 2024; ** ●●X in de grafiek betekent minder dan tien aanvragen per maand

- ➔ In met name oktober en december 2023 vroegen er relatief veel **Moldaviërs** asiel aan in Nederland. Vanaf januari is hun aantal weer gedaald. Van januari t/m maart waren het er meer dan in dezelfde maanden vorig jaar, in april juist minder. Mocht de eerdere stijging te maken gehad hebben met de omstandigheid dat Duitsland Moldavië sinds eind december als veilig land van herkomst beschouwt, dan lijkt dit van beperkte duur te zijn geweest.

Het aantal **Colombianen** dat in Nederland asiel aanvraag, is na de piek in november 2023 enigszins gestabiliseerd rond een lager aantal (ongeveer 50 per maand).

Het aantal asielaanvragen door **Oekraïners**²³⁴ schommelde vanaf december 2022 rond de 50 per maand en was daarmee bijna twee derde lager dan in de periode ervoor (van mei t/m november 2022 vrij constant met gemiddeld 135 per maand). In de laatste maanden van 2023 vroegen er iets meer dan vijftig Oekraïners per maand asiel aan in Nederland. In de eerste drie maanden vroegen er gemiddeld 41 per maand asiel aan; in april waren het er slecht dertien. In ieder geval komen Oekraïners, als zij aan de voorwaarden voldoen, tot en met 4 maart 2025 in aanmerking voor 'tijdelijke bescherming'.²³⁵ Zie verder §5.3.

4.2.2 Asielaanvragen van alleenstaande minderjarigen

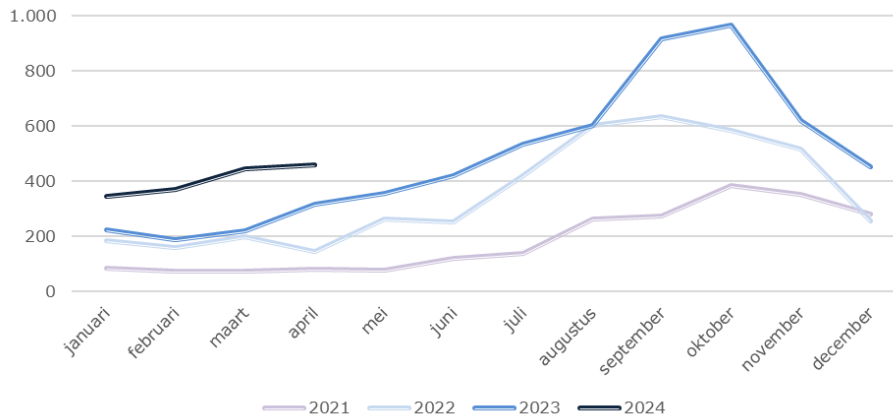
Een specifieke groep binnen de asielinstroom is die van minderjarigen die zonder ouder of andere wettelijk vertegenwoordiger asiel aanvragen.

²³³ Bron: IND, 2024, METIS Factboards. Geraadpleegd op 11-01-2024. De top vier is gebaseerd op de aantallen aanvragen van september t/m december 2023.

²³⁴ Dit kunnen Oekraïners zijn die ondanks dat ze van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) gebruik kunnen maken, asiel aanvragen, en Oekraïners die niet onder de RTB vallen (zie meer info: IND, 26-01-2024, [Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne](#). Geraadpleegd op 21-02-2024).

²³⁵ IND, 12-01-2022. [Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne](#). Geraadpleegd op 16-01-2024.

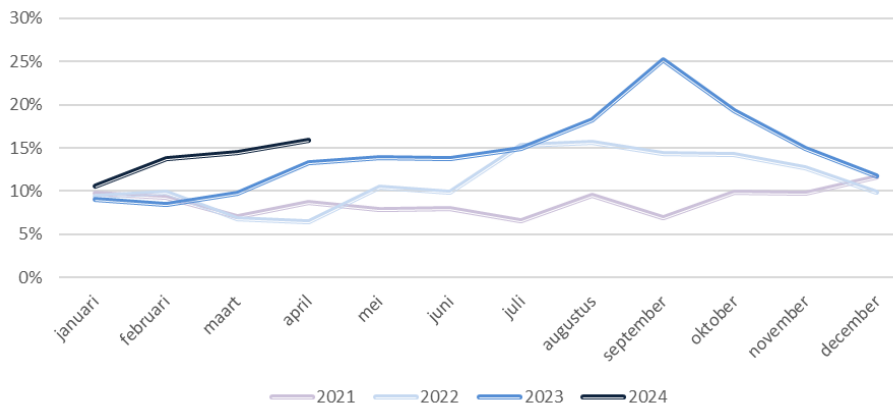
Figuur 4.6 Aantal eerste asielaanvragen door alleenstaande minderjagen in Nederland per maand, van januari 2021 t/m april 2024.²³⁶

→ Het aantal alleenstaande minderjarigen in de asielinstroom in Nederland is vanaf september 2023 zichtbaar hoger dan in dezelfde maanden een jaar eerder. Ook in veel van de eerdere maanden van 2023 was dit reeds het geval. In

de eerste vier maanden van 2024 vroegen er 70% meer amv'ers asiel aan in Nederland dan in dezelfde periode vorig jaar. Waar het totale aantal asielaanvragers in de eerste vier maanden van 2024 schommelt, neemt het aantal amv's dat iedere maand in Nederland asiel aanvraagt, ondanks de winterperiode, juist toe.²³⁷ Redenen waarom alleenstaande minderjarigen in Nederland asiel aanvragen lopen uiteen en gelden deels ook voor andere asielaanvragers. De redenen zijn complex, zowel binnen als tussen verschillende nationaliteiten.²³⁸

Figuur 4.7 Aandeel eerste asielaanvragen door alleenstaande minderjagen in Nederland per maand, ten opzichte van totaalinstroom, van januari 2021 t/m april 2024.²³⁹

→ Het aandeel personen dat als alleenstaande minderjarige asiel aanvraagt, schommelt al een langere periode meestal tussen de tien en twintig procent per maand. In de eerste maanden van 2024 was dit aandeel wat hoger dan in dezelfde

maanden vorig jaar.

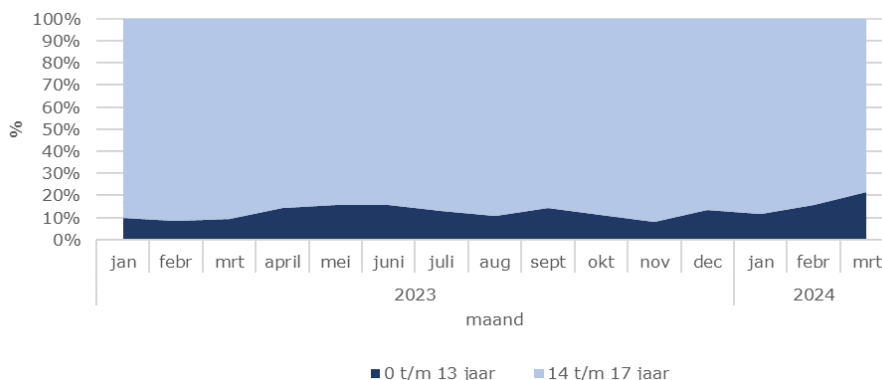
²³⁶ Bron: IND, 2024, METiS Factboards. Geraadpleegd op 15-05-2024.

²³⁷ Recente voorlopige cijfers duiden erop dat het aantal amv in mei is teruggelopen.

²³⁸ WODC, 2023, Alleenstaande minderjarige vreemdelingen naar Nederland: Het verhaal achter de cijfers. En: IND, Analyse instroom alleenstaande minderjarige vreemdelingen, juni 2022, [url](#)

²³⁹ Bron: IND, 2024, METiS Factboards. Geraadpleegd op 15-05-2024.

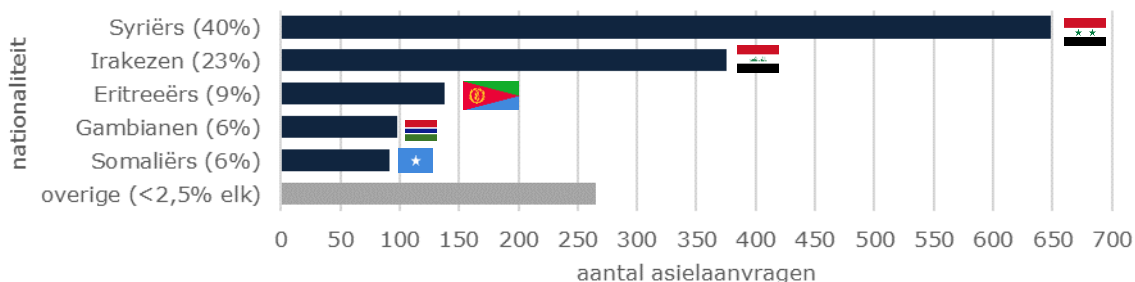
Figuur 4.8 Leeftijden van alleenstaande minderjarige asielaanvragers in Nederland van januari 2023 t/m maart 2024.²⁴⁰

→ De personen die als alleenstaande minderjarige asiel aanvroegen in Nederland waren meestal veertien tot en met zeventien jaar (80% à 90%). In de eerste drie maanden van 2024 nam het aandeel van dertien jaar en

jonger toe, waar het in dezelfde maanden vorig jaar vrij stabiel en relatief laag was.

Figuur 4.9 Aantal eerste asielaanvragen door meest voorkomende en overige nationaliteiten onder alleenstaande, minderjarige asielaanvragers in Nederland van januari t/m april 2024 (totaal aantal aanvragers = 1.616).²⁴¹

* Het aandeel (%) is ten opzichte van de totale instroom van alleenstaande asielaanvragers in Nederland.

→ De aanvragen van amv's in de eerste vier maanden van 2024 werden vooral door Syriërs (bijna 650; 40%) gedaan. Op afstand volgden Irakese amv's²⁴² en op verdere afstand Eritrese, Gambiaanse en Somalische. Naar verhouding komen deze nationaliteiten vaker voor onder amv's dan onder het totaal aantal asielaanvragers (zie §4.2.1). Onder Turken (nr. 3 in de totaalinstroom) komen naar verhouding weinig alleenstaande minderjarigen voor. Voor Syriërs is Nederland vaak de beoogde bestemming bij vertrek.²⁴³ Bij hen en Irakezen spelen de wens tot gezinshereniging vaker een rol dan bij bijvoorbeeld alleenstaande minderjarigen uit Afrikaanse landen.²⁴⁴

²⁴⁰ Bron: Eurostat. *Unaccompanied minor asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data*. Peildatum: 02-05-2024.

²⁴¹ Bron: IND, 2024, METIS Factboards. Geraadpleegd op 11-01-2024.

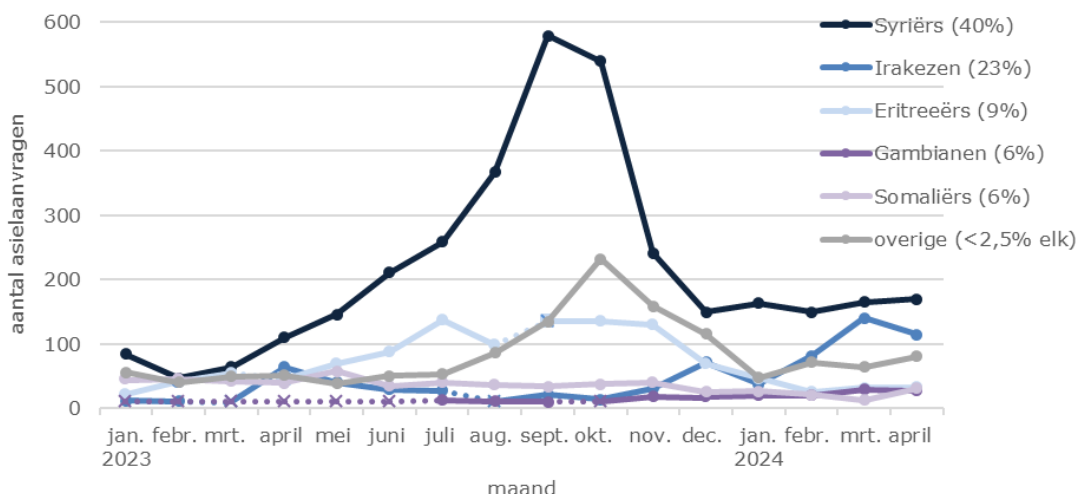
²⁴² Binnen de EU vroegen de meeste Irakese amv in Nederland asiel aan. Eurostat, *Unaccompanied minor asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data*. Peildatum 13-06-2024

²⁴³ WODC, 2023. Alleenstaande minderjarige vreemdelingen naar Nederland: Het verhaal achter de cijfers.

²⁴⁴ WODC, 2023. Alleenstaande minderjarige vreemdelingen naar Nederland: Het verhaal achter de cijfers.

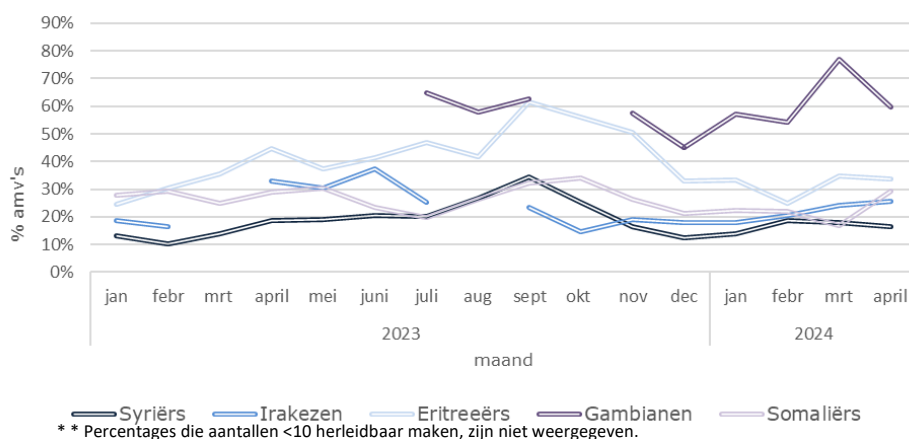
Figuur 4.10 Aantal eerste asielaanvragen door meest voorkomende nationaliteiten bij alleenstaande minderjarigen, van januari 2023 t/m april 2024²⁴⁵.

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '•••X'

➔ Vanaf december 2023 vragen er ruim 150 Syrische amv's per maand asiel aan, een aantal dat vorig jaar pas in mei in zicht kwam. Waar dit aantal vrij stabiel is, is er vanaf november 2023 grofweg een stijging zichtbaar in de aantallen aanvragen van Irakese amv's. In maart 2024 vroegen er zelfs bijna evenveel Irakese als Syrische amv's in Nederland asiel aan (resp. 140 en 165). Dit zijn er beduidend meer dan de eerdere pieken van Irakese amv's in april en december 2023. In veel kleinere aantallen vroegen er vanaf november 2023 ook meer Gambiaanse amv's asiel in Nederland aan. De aantallen Eritrese en Somalische amv's waren juist relatief laag in de eerste maanden van 2024.

Figuur 4.11 Aandeel eerste asielaanvragen door alleenstaande minderjarigen voor de vijf meest voorkomende nationaliteiten onder alleenstaande minderjarigen in Nederland per maand, ten opzichte van totale asielinstroom van die nationaliteit, van januari 2023 t/m april 2024.²⁴⁶

➔ In de eerste vier maanden van 2024 was zo'n vijftien à dertig procent van Syrische, Irakese en Somalische asielaanvragers een amv. Bij Eritreeërs lag dit met een derde net wat hoger. Dit hangt waarschijnlijk samen met de

Eritrese dienstplicht²⁴⁷ die een deel van de Eritrese minderjarigen wil ontlopen door Eritrea te verlaten voordat zij meerderjarig (en dus dienstplichtig²⁴⁸) worden. Een relatief groot deel van de Gambianen vroeg als alleenstaande minderjarige asiel aan: de helft tot driekwart van alle Gambiaanse asielaanvragers.

²⁴⁵ Bron: IND, 2024, METiS Factboards. Geraadpleegd op 15-05-2024. De top-x is gebaseerd op de aantallen aanvragen van januari t/m april 2024.

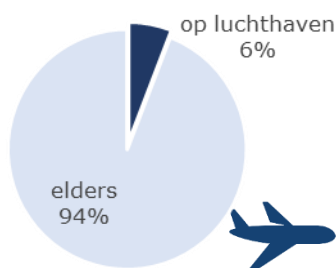
²⁴⁶ Bron: IND, 2024, METiS Factboards. Geraadpleegd op 11-01-2024.

²⁴⁷ Zie voor meer info over de dienstplicht in Eritrea en de gevolgen die dit ook voor minderjarigen heeft dan wel kan hebben: Ministerie van Buitenlandse Zaken, 2022, Algemeen Ambtsbericht Eritrea.

²⁴⁸ NIDOS & ARQ, 2018. 2. Wat zou ik moeten weten over de nationale dienstplicht in Eritrea?

4.3 Eerste asielaanvragen op Nederlandse luchthavens²⁴⁹

Figuur 4.12 Aandeel eerste asielaanvragen op Nederlandse luchthavens in 2023 (N=38.377).

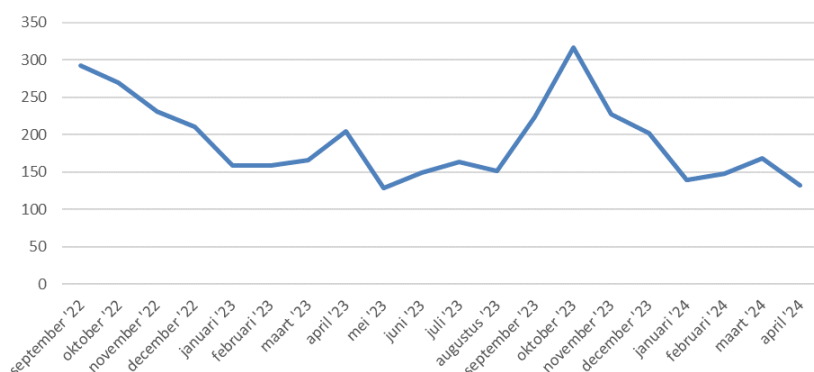

Een klein deel van de eerste asielaanvragen die Nederland ontvangt, wordt geregistreerd op één van de luchthavens in Nederland. In 2023 en de eerste vier maanden van 2024 varieerde dit aandeel tussen de vier en negen procent per maand. Gemiddeld gaat het om ongeveer één op de twintig aanvragen (zie ook *Figuur 4.12*; in 2023 ruim 2.000 aanvragen, in de eerste vier maanden van 2024 om bijna 600). Het geregistreerde aandeel aanvragen is lager dan het daadwerkelijke aandeel asielzoekers dat via de lucht naar Nederland reist, aangezien door het verdrag van Schengen niet alle personen die vanuit een ander Schengenland Nederland

inreizen door de KMar gecontroleerd worden. Indien personen van buiten Schengengebied Nederland inreizen, vindt altijd controle door de KMar plaats.

Ondanks het relatief lage aandeel van asielzoekers dat via de luchthavens inreist in Nederland, is inzicht in deze luchtroutes waardevol. Op basis hiervan kunnen namelijk besluiten ten aanzien van bijvoorbeeld visumvereisten en controles door luchtvaartmaatschappijen worden genomen. Ook het geven van adviezen door ILO's op Nederlandse posten in het buitenland (om misbruik van procedures te voorkomen) behoort tot de mogelijkheden. Daarnaast biedt het zicht op documentfraude en mensensmokkel.

Figuur 4.13 Aantallen asielaanvragen op Nederlandse luchthavens per maand van september 2022 t/m april 2024.

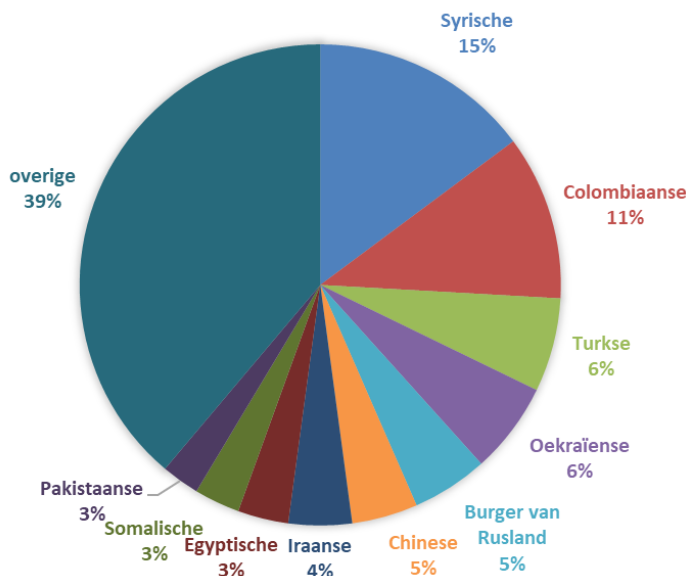
→ Tussen oktober 2023 en januari 2024 is het aantal personen dat op een Nederlandse luchthaven asiel aanvraagt flink gedaald. In de eerste vier maanden van 2024 is er sprake van een daling van 40% ten opzichte van de laatste vier maanden van 2023. Ook vroegen er begin 2024 **minder**

personen asiel aan op Nederlandse luchthavens dan in dezelfde periode vorig jaar (-15%). Deze daling vond zowel plaats op extra-Schengen routes als op intra-Schengen routes (zie §4.3.1 en §4.3.2).²⁵⁰

²⁴⁹ Data over de maanden januari tot en met maart 2024 zijn door de KMar geëxporteerd uit VBS en vervolgens, zover mogelijk, verrijkt door medewerkers van de afdeling Analyse & Onderzoek.

²⁵⁰ Het aantal registraties na inreis Intra- en extra-Schengen telt niet altijd op tot het totaal aantal aanvragen op de Nederlandse luchthavens. Van sommige asielaanvragers is niet duidelijk hoe zij op de luchthaven zijn aangekomen, bijvoorbeeld wanneer de aanvraag buiten de beveiligde zones wordt gedaan. Soms vindt een asielaanvraag plaats bij uitreis.

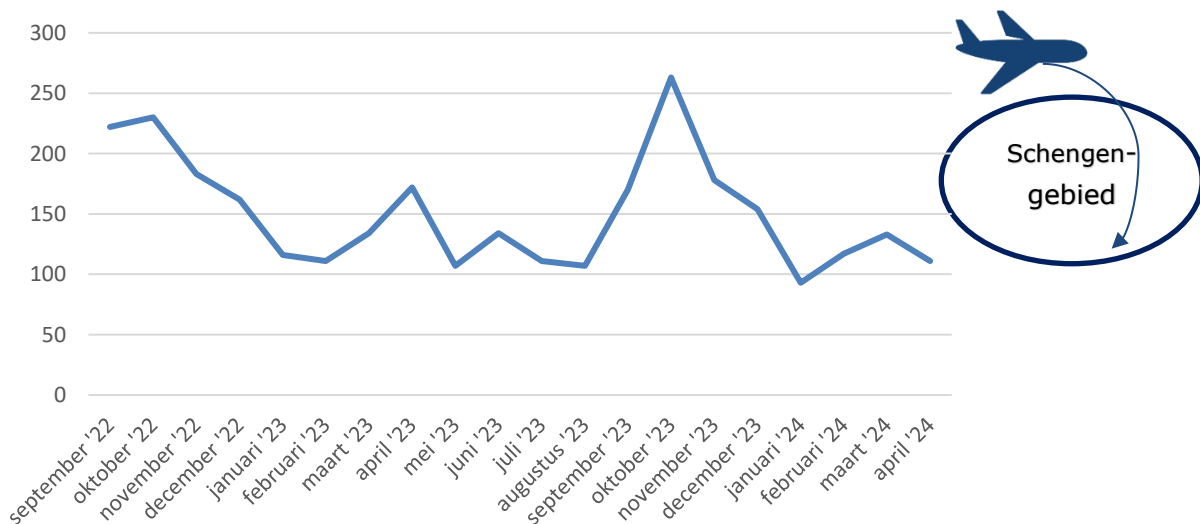
Figuur 4.14 Nationaliteiten van asielaanvragers op Nederlandse luchthavens van januari t/m april 2024 (N_{totaal}=587).

→ De meest voorkomende nationaliteiten van asielvragers op Nederlandse luchthavens in de eerste vier maanden van 2024 waren Syriërs (87) en Colombianen (65). Deze nationaliteiten gezamenlijk vertegenwoordigden ruim een kwart van het totaal aantal asielaanvragen op de Nederlandse luchthavens. Op enige afstand volgden diverse andere nationaliteiten.

4.3.1 Extra-Schengen routes

Figuur 4.15 Aantallen asielaanvragen op Nederlandse luchthavens met vlucht vanuit buiten Schengen gebied per maand van september 2022 t/m april 2024.

→ In de eerste vier maanden van 2024 vroegen er minder personen asiel aan na aankomst via een **extra-Schengen route** (454) dan in de vier maanden ervoor (765). Het zijn er ook minder dan in dezelfde periode vorig jaar (533).

Colombianen vroegen in het eerste tertaal van 2024, na een aankomst van buiten het Schengen gebied, het vaakst asiel aan op Nederlandse luchthavens (65). Daarna volgen de Syriërs (42), Turken (31) en Russen (30). Het aantal Chinese asielaanvragers is in vergelijking met de vorige vier maanden met 86% gedaald (van 180 naar 25).

Van januari tot en met april 2024 waren de belangrijke herkomstluchthavens op extra-Schengenroutes naar Nederland Istanbul Sabiha Gokcen (Turkije; 45), El Dorado International

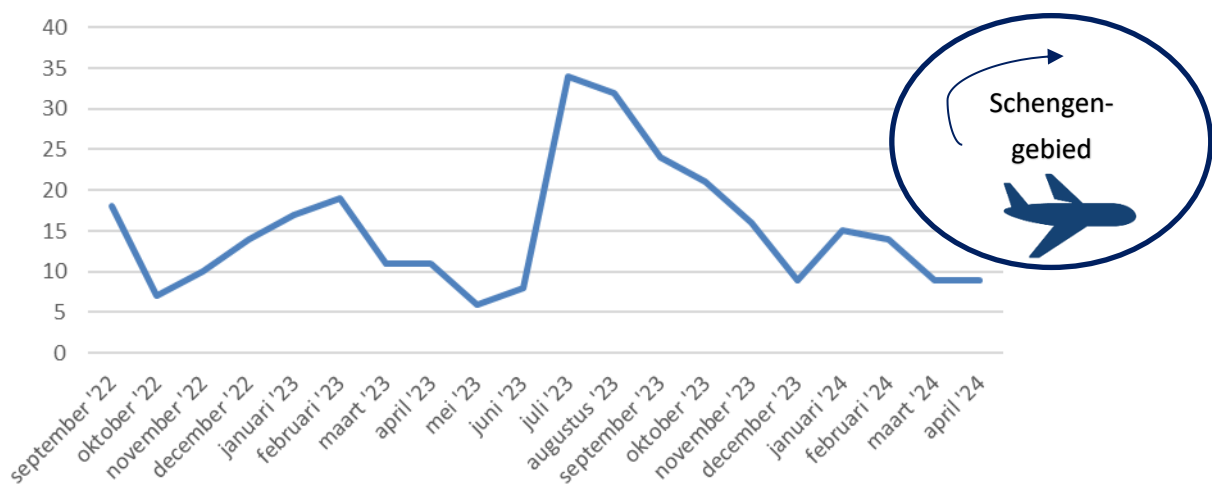
Airport (Colombia; 37), Tbilisi Airport (Georgië; 37), Sao Paulo-Guarulhos International Airport (Brazilië; 28), Istanbul Airport (Turkije; 23) en Rafael Nunez Airport (Colombia; 21).

Asielaanvragen in transit

Ongeveer een kwart van de extra-Schengen asielaanvragen werden in transit gedaan (120; 26%). Dit is minder in vergelijking met het derde tertaal van 2023, toen ongeveer één derde van asielaanvragen op Nederlandse luchthavens tijdens transit werden gedaan. Vooral Chinezen (19) en Russen (23) vroegen begin 2024 asiel aan in transit. De meest voorkomende **vertrekluchthaven** was Tbilisi (Georgië, 23).

4.3.2 Intra-Schengen routes

Figuur 4.16 Aantallen asielaanvragen op Nederlandse luchthavens met vlucht vanuit Schengen gebied per maand van september 2022 tot en met april 2024.

→ In de eerste vier maanden van 2024 vroegen er minder personen asiel aan op Nederlandse luchthavens na intra-Schengen routes (47) dan in de laatste vier maanden van 2023 (70). Ook is dit lager dan het aantal asielaanvragen in dezelfde periode vorig jaar (58).

Syriërs vroegen in de eerste vier maanden van 2024, reizend via intra-Schengen routes, het vaakst asiel aan op de Nederlandse luchthavens (21).

Asielaanvragers op intra-Schengen routes reisden vanaf verschillende aanvoerluchthavens, zoals Athene, Boekarest, Milaan, Stockholm en Zurich.

De meerderheid van de migranten verklaart nog steeds dat zij via Griekenland Schengen zijn ingereisd. Dit beeld bestaat al sinds 2019.

5 Uitgelichte nationaliteiten

In dit hoofdstuk zijn asielaanvragen voor drie nationaliteiten – Syriërs, Irakezen en Oekraïners uitgelicht.²⁵¹ Eerst is er aandacht voor ontwikkelingen in de landen van herkomst, inclusief opvang in de regio. Daarna wordt voor deze groepen ingegaan op onder andere de aantallen aanvragen in de EU en Nederland²⁵² en kenmerken van de aanvragers en afdoeningswijzen in Nederland.

5.1 Syriërs

5.1.1 Ontwikkelingen

 Een deel van Syrië kampt nog steeds met de nasleep van ernstige menselijke en materiële schade na de catastrofale aardbevingen in februari 2023. Ongeveer 90 procent van de gezinnen in het land leeft in armoede. De aanhoudende economische crisis treft vooral huishoudens met een vrouwelijk hoofd en verergert gender gerelateerd geweld en uitbuiting van kinderen. De instortende gezondheidszorg, het gebrek aan toegang tot veilig water, de slechte sanitaire voorzieningen en de toenemende voedselonzekerheid leiden tot een dramatische toename van de ondervoeding onder kinderen. Daarnaast wordt de kwetsbaarheid vergroot voor ziektes die zich snel verspreiden, door water overgedragen worden en door vaccinatie zouden kunnen worden voorkomen.²⁵³

Medio januari 2024 werden in Noordoost-Syrië 40 aanvallen door Turkije uitgevoerd.²⁵⁴ Dit heeft geleid tot gedeeltelijke of volledige sluiting van honderden essentiële voorzieningen, waaronder waterstations, gezondheidscentra en scholen.²⁵⁵ Naar verluidt zitten meer dan 1 miljoen mensen zonder elektriciteit. De verminderde toegang tot elektriciteit, water en kookbrandstof heeft de voedselonzekerheid en ondervoeding verergerd, vooral onder kwetsbare leden van de samenleving.²⁵⁶ Ondertussen gaan alle vijandelijkheden van het Syrische conflict door. Het hele noorden van het land, waar miljoenen burgers wonen, heeft in februari meerdere schermutselingen in de frontlinie meegemaakt, waaronder aanvallen van de regeringsgezinden, de Hay'at Tahrir al-Sham oppositie en Turkse drone-aanvallen.²⁵⁷ In februari waren er als gevolg van andere regionale conflicten meerdere luchtaanvallen toegeschreven aan Israël. Hierbij zouden zowel burger- als militaire slachtoffers zijn gevallen, waaronder adviseurs van de Iraanse Revolutionaire Garde.²⁵⁸ De aanvallen van IS op zowel burgers als soldaten blijven toenemen in de centrale en noordoostelijke regio's.²⁵⁹ Maart 2024 was in alle opzichten de meest gewelddadige maand van de opstand in de centrale Syrische woestijn van IS sinds eind 2017.²⁶⁰ Het zuiden van Syrië blijft gewelddadig en onstabiel. Aanvallen blijven burgerslachtoffers, ontheemding en grote schade aan essentiële infrastructuur veroorzaken.²⁶¹

²⁵¹ De selectie van deze nationaliteiten is gemaakt in samenspraak met de klankbordgroep van de Migratieradar.

²⁵² Net als in hoofdstuk 4 zijn de aantallen voor Nederland gebaseerd op IND-data. De disclaimers die hierbij in hoofdstuk 4 gemaakt zijn, gelden ook voor dit hoofdstuk.

²⁵³ UNICEF, Syrian crisis, 23 april 2024, [url](#)

²⁵⁴ Reuters, Turkish strikes hit water, power infrastructure in Syria's Kurdish-held northeast, 15 januari 2024, [url](#); Reliefweb, Escalation of Hostilities in Northeast Syria, 16 januari 2024, [url](#)

²⁵⁵ The New Humanitarian, Turkish airstrikes in northeast Syria leave millions short of power, fuel, and water, 21 februari 2024, [url](#)

²⁵⁶ United Nations, As Syria's Humanitarian Crisis Worsens, Delegates in Security Council Stress Need for Damascus to Re-engage with Constitutional Committee, 27 februari 2024, [url](#)

²⁵⁷ United Nations, As Syria's Humanitarian Crisis Worsens, Delegates in Security Council Stress Need for Damascus to Re-engage with Constitutional Committee, 27 februari 2024, [url](#)

²⁵⁸ Al Jazeera, Why does Israel keep launching attacks in Syria? 4 april 2024, [url](#); Al Jazeera, Who was Mohammad Reza Zahedi, an Iranian general killed by Israel in Syria? 2 april 2024, [url](#)

²⁵⁹ Asharq Al-Awsat, ISIS Attack Kills 14 Syrian Regime Forces in Badia Desert, 10 januari 2024, [url](#); Alarabiya News, 20 Syrian soldiers, pro-government forces killed in two ISIS attacks: Monitor, 19 april 2024, [url](#); Asharq Al-Awsat, ISIS Militants Kill at Least 18 People in an Attack on Villagers Collecting Truffles in Eastern Syria, 6 maart 2024, [url](#)

²⁶⁰ VOA News, Worrying signs exist that IS growing stronger in Syria, 5 april 2024, [url](#)

²⁶¹ United Nations, As Syria's Humanitarian Crisis Worsens, Delegates in Security Council Stress Need for Damascus to Re-engage with Constitutional Committee, 27 februari 2024, [url](#)

Syriërs in Jordanië

Op 30 april 2024 waren door de UNHCR 634.728 Syriërs geregistreerd in Jordanië.²⁶² In de eerste drie maanden van 2024 zijn 1.352 Syrische vluchtelingen vanuit Jordanië teruggekeerd naar Syrië; van 2016 tot en met maart 2024 zijn in totaal 70.550 Syriërs teruggekeerd. Er zijn ongeveer 1,3 miljoen Syriërs in Jordanië, voor de oorlog in Syrië begon verbleven er ongeveer 750.000 Syriërs in Jordanië (familiebanden, huwelijk, handelscontacten).²⁶³ Jordanië doet (opnieuw) een oproep voor steun aan Jordanië voor de Syriërs in het land.²⁶⁴

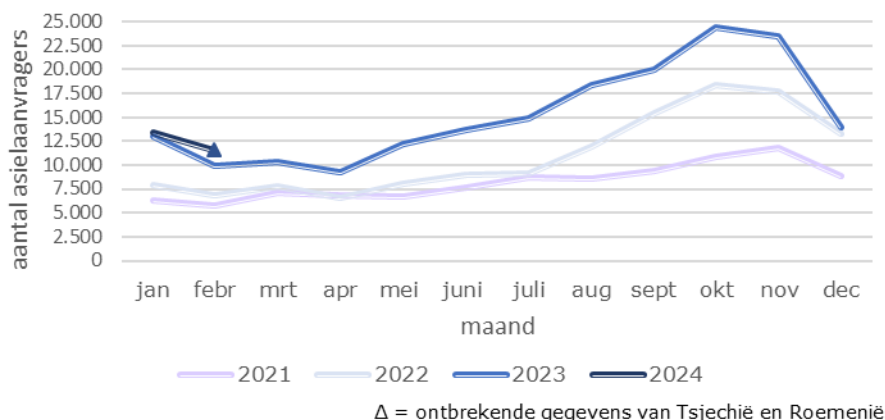
Syriërs in Libanon

Op 31 maart 2024 registreerde de UNHCR 779.645 Syriërs in Libanon. Sinds mei 2015 waren er geen nieuwe registraties meer door de Libanese autoriteiten zelf. Human Rights Watch meldt dat in recente maanden Syriërs gevangen werden gezet, gemarteld en gedwongen uitgezet naar Syrië, onder wie oppositieactivisten en deserteurs.²⁶⁵ De Libanese autoriteiten dreigen met strengere maatregelen (verblijfsvergunningen, huisvesting) tegen Syriërs in het land na de moord op een Libanese politicus.²⁶⁶ De Libanese General Security zegt klaar te zijn om 2.000 à 3.000 niet-registreerde Syriërs per dag uit te zetten naar Syrië als de politiek daartoe besluit.²⁶⁷ Een Libanese minister zegt dat Libanon tot dusverre 29.000 Syriërs heeft uitgezet naar Syrië (periode wordt niet vermeld).²⁶⁸

5.1.2 Asielaanvragers in de EU en Nederland

Figuren 5.1 tot en met 5.8 geven een beeld van de aantallen Syriërs die in de EU en Nederland asiel aanvroegen de afgelopen jaren, en informatie over de kenmerken van de aanvragers en beslissingen op aanvragen in Nederland.

Figuur 5.1 Aantal eerste asielaanvragen per maand door Syriërs in de EU van januari 2021 t/m april 2024²⁶⁹

→ Vanaf december 2023 vroegen er maandelijks duidelijk minder Syriërs asiel aan in de EU dan in de maanden ervoor. Dit verloop hangt hoogstwaarschijnlijk samen met het winterseizoen en daarmee minder gunstige reisomstandigheden.

Het gaat om net wat meer Syrische asielaanvragers dan vorig jaar, en bijna driekwart meer dan twee jaar ervoor. Dit kan zowel met de situatie in Syrië te maken hebben als met de situatie in landen waar Syriërs eerder naartoe gevlucht zijn.

²⁶² UNHCR, Syria Regional Refugee Response – Jordan, 30-04-2024, [url](#), geraadpleegd 7 mei 2024

²⁶³ ARK, The UNHCR in Jordan reveals the number of Syrian refugees returning to Syria within three months, 29-04-2024, [url](#), geraadpleegd 7 mei 2024

²⁶⁴ Enab Baladi, Jordan calls for continued support for Syrian refugees on its territory, 18-04-2024, [url](#), geraadpleegd 7 mei 2024

²⁶⁵ Human Rights Watch, Lebanon: Stepped-Up Repression of Syrians, 25-04-2024, [url](#), geraadpleegd 7 mei 2024

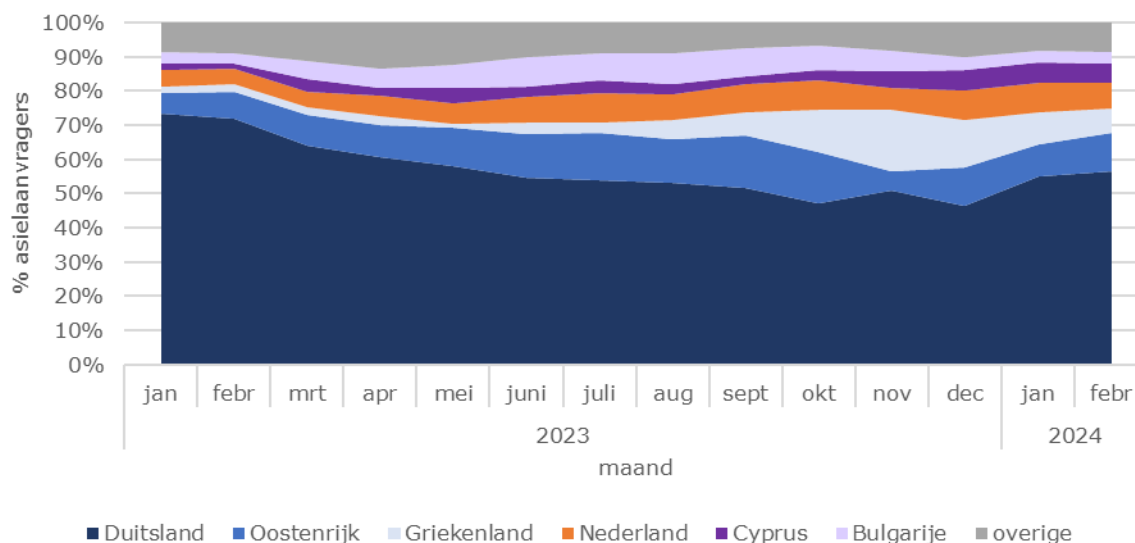
²⁶⁶ Middle East Eye, Lebanon: Government threatens Syrian refugee crackdown after killing of official, 09-04-2024, [url](#), geraadpleegd 7 mei 2024

²⁶⁷ Asharq al-Awsat, Lebanese Interior Ministry, General Security Take Steps to Resolve Syrian Refugee Crisis, 20-04-2024, [url](#), geraadpleegd 7 mei 2024

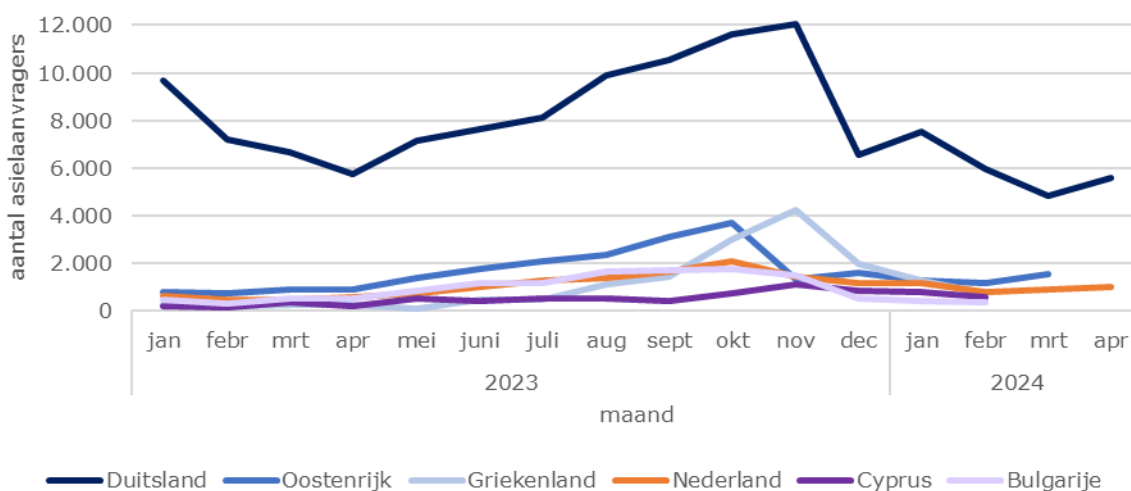
²⁶⁸ North Press Agency, Lebanese official pledges to deport more Syrian refugees to homeland, 16-04-2024, [url](#), geraadpleegd 7 mei 2024

²⁶⁹ Eurostat, 15 mei 2024. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data](#). De cijfers vanaf maart 2024 waren op het moment van schrijven grotendeels niet beschikbaar. In 2021 waren grotendeels reisbepalende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

Figuur 5.2 Verdeling Syrische asielaanvragers over de meest ontvangende EU-landen in januari-februari 2024, van januari 2023 t/m februari 2024²⁷⁰

Figuur 5.3 Aantal asielaanvragen per maand door Syriërs in de meest ontvangende EU-landen in januari-februari 2024, van januari 2023 t/m februari 2024²⁷¹

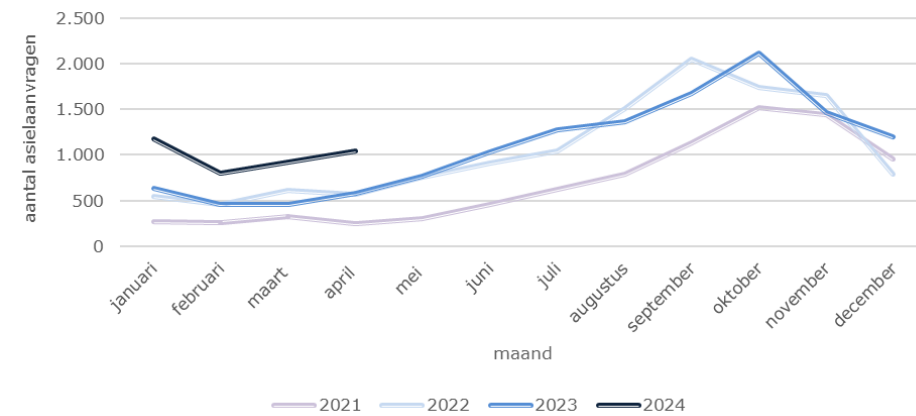

- ➔ De meeste Syriërs die in de EU asiel aanvragen, doen dat al een langere periode in Duitsland. In de loop van 2023 daalde dit aandeel enigszins, begin 2024 steeg het licht naar 54% in januari-februari 2024. Op afstand volgen Oostenrijk, Griekenland en Nederland. In deze twee maanden vroeg acht procent van de Syrische asielaanvragers in de EU asiel aan in Nederland. Het aandeel en aantal Syrische asielaanvragers in Bulgarije is vanaf eind 2023 gedaald (mogelijk als gevolg van het winterseizoen en de verscherpte Servische grensbewaking), en in Cyprus gestegen. Cyprus ontvangt veel Syriërs uit Libanon (zie §5.1.1 over de situatie van Syriërs in Libanon).

²⁷⁰ Eurostat, 15 mei 2024. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data.](#)

²⁷¹ Bron: Eurostat, 15 mei 2024. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data.](#)

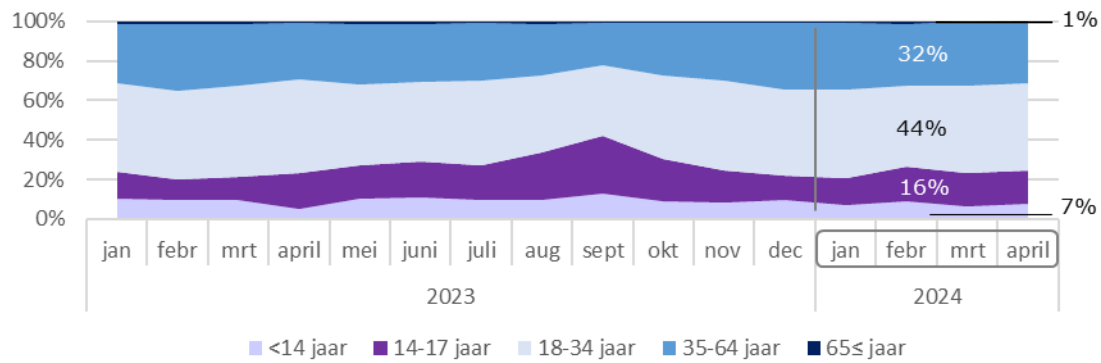
Figuur 5.3 Aantal eerste asielaanvragen door Syriërs in Nederland van januari 2021 t/m april 2024²⁷²

➔ In de eerste vier maanden van 2024 vroegen er 1,8 maal meer Syriërs asiel aan dan in dezelfde maanden één en twee jaar eerder (3.940 in 2024 t.o.v. 2.140 in dezelfde maanden in 2023). Het verloop is vergelijkbaar met

de eerdere jaren.

Figuur 5.4 Leeftijdverdeling Syrische asielaanvragers in Nederland, januari 2023 t/m april 2024.²⁷³

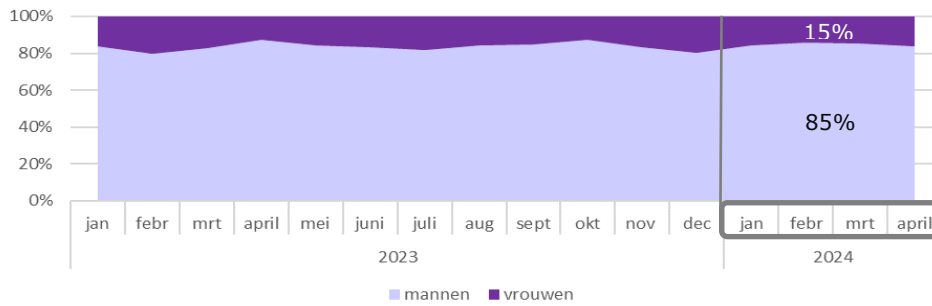
➔ Bijna de helft van de Syrische asielaanvragers heeft een leeftijd van 18 t/m 34 jaar. Deze verdeling is vrij stabiel over de afgelopen bijna anderhalf jaar. In september was het aandeel 14- t/m 17-jarigen relatief groot. In september en oktober 2023 vroegen er relatief veel Syriërs van deze leeftijden asiel aan in Nederland.

²⁷² Bron: IND, mei 2024, METIS Factboard Generiek. In 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

²⁷³ Bron: Eurostat, 15-05-2024. Asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. De brongegevens zijn afgerond op vijftallen.

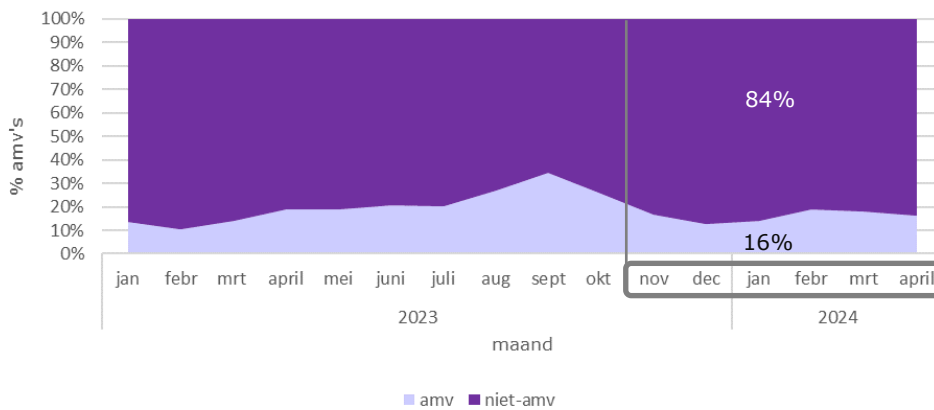

Figuur 5.5 Geslachtsverdeling Syrische asielaanvragers in Nederland, januari 2023 t/m april 2024.²⁷⁴

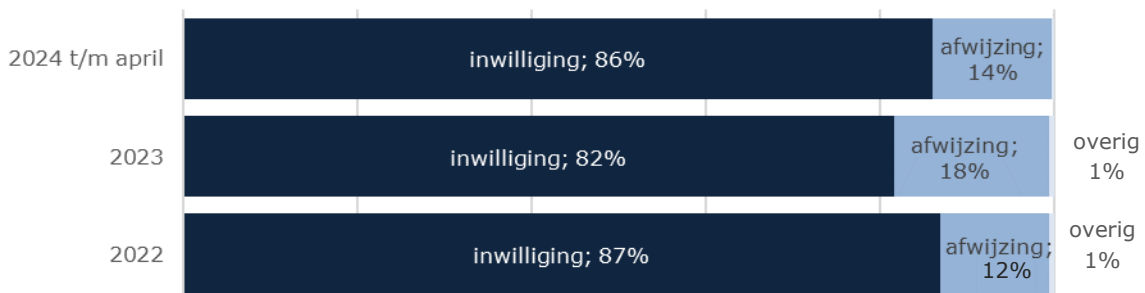
De ruime meerderheid van de Syrische asielaanvragers in Nederland is man (januari-april 2024 gemiddeld 85%). Dit aandeel is de afgelopen anderhalf jaar relatief stabiel.

Figuur 5.6 Aandeel amv's onder Syrische asielaanvragers in Nederland, januari 2023 t/m april 2024.

➔ Van november 2023 tot en met april 2024 vroeg gemiddeld zestien procent van de Syrische asielaanvragers asiel aan als alleenstaande minderjarige. Dit is beduidend lager dan in de paar maanden ervoor. In september 2023 was maar liefst 35% van de Syrische asielaanvragers amv. Na Duitsland (53%) vroegen in Nederland in de eerste maanden van 2024 de meeste Syrische amv asiel in de EU (22%).²⁷⁵

Figuur 5.7 Aantal inwillingen, afwijzingen en overige afdoeningswijzen in geheel 2022 ($N_{\text{totaal}} = 609$) en 2023 ($N_{\text{totaal}} = 1.049$) van asielaanvragen door Syriërs.^{276*}

* $N_{\text{totaal}2022} = 7.035$, $N_{\text{totaal}2023} = 9.255$, $N_{\text{totaal}2024\_t/m\_april} = 5.185$

➔ Nederland willigt de afgelopen jaren vrij stabiel zo'n 80 à 85 procent van de behandelde asielaanvragen van Syriërs in.

²⁷⁴ Bron: Eurostat, 15-05-2024. Asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. De brongegevens zijn afgerond op vijftallen.

²⁷⁵ Unaccompanied minor asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. Peildatum 13-06-2024.

²⁷⁶ Bron: IND, mei 2024, METIS Factboard Generiek.

Aantallen asielaanvragen op Nederlandse luchthavens

Van januari t/m april 2024 vroegen 87 Syriërs asiel aan op een Nederlandse luchthaven. Ongeveer een kwart van hen kwam via een intra-Schengenroute en de helft via een extra-Schengenroute. Van het andere kwart is onbekend hoe zij op de Nederlandse luchthavens gearriveerd zijn. Belangrijkste extra-Schengen vertrekluchthavens waren Doha International Airport (Qatar), Singapore Changi Airport en Queen Alia International Airport (Jordanië). Intra-Schengen kwamen vooral Malpensa Milaan (Italië), Athene International Airport (Griekenland) en Barcelona-El Prat (Spanje) voor. De inreis intra-Schengen werd doorgaans mogelijk gemaakt door het gebruik van valse of vervalste documenten.

5.2 Irakezen

5.2.1 Ontwikkelingen

De afgelopen maanden zijn er verschillende personen in Irak vermoord. De moorden lijken verband te houden met het vertonen van gedrag dat wordt gezien als schadelijk voor de openbare orde en goede zeden.²⁷⁷ Op 14 februari 2024 werd transgender "Simsim" door onbekenden doodgestoken op straat in Diwaniya. "Simsim", wiens echte naam onbekend is, was bekend als blogger die schreef over LHBTIQ+-rechten.²⁷⁸ In april 2024 heeft het Iraakse parlement een amendement aangenomen dat homoseksualiteit en transeksualiteit expliciet strafbaar stelt. Voorheen bestond dergelijke wetgeving niet in Irak. Op overtredingen staat voortaan een gevangenisstraf van minimaal tien en maximaal vijftien jaar.²⁷⁹ Op 26 april werd influencer "Um Fahad", wiens echte naam Ghufran Sawadi is, doodgeschoten door een onbekende aanval. In februari 2023 werd ze veroordeeld tot zes maanden gevangenisstraf wegens "misdrijven tegen de fatsoen en de openbare zeden".²⁸⁰ In april werd de Koerdische TikTok-gebruiker Fairouz Azad vermoord door haar eigen familieleden. Haar broer is inmiddels gearresteerd. Hij heeft beweerd dat hij werd geprovoceerd door de berichtgeving op sociale media over de verkrachting van zijn zus.²⁸¹

De Iraakse regering kondigde in april aan dat tegen het einde van de maand ongeveer 700 Iraakse staatsburgers vanuit het al-Hol-kamp in Noordoost-Syrië naar Irak zouden worden gerepatriëerd.²⁸²

Op 7 februari doodden Amerikaanse strijdkrachten een hoge commandant van Kata'ib Hezbollah (KH) in Bagdad. De aanval werd naar verluidt uitgevoerd als reactie op de talrijke aanvallen van pro-Iraanse milities op Amerikaanse troepen in de regio.²⁸³

In maart 2024 heeft de Iraakse nationale veiligheidsraad de PKK tot verboden organisatie verklaard. Deze beslissing is genomen na een ontmoeting tussen Turkse en Iraakse hoogwaardigheidsbekleders. Voor het eerst hebben beide landen afgesproken om samen tegen de PKK in noord-Irak op te treden. Het is onduidelijk in hoeverre het verbod ook voor de Shingal Resistance Units (Yekîneyên Berxwedana Şingal, YBŞ) geldt. Deze milite is geïntegreerd in de Popular Mobilization Forces (PMF) die formeel onder commando van de Iraakse regering staan.²⁸⁴

²⁷⁷ The New York Times: TikTok star is killed in third death of social media influencer in Iraq, 28 april 2024, [url](#).

²⁷⁸ Shafaq: Transgender blogger "Simsim" assassinated in Diwaniyah, 15 februari 2024, [url](#)

²⁷⁹ Rudaw: Iraqi parliament passes controversial anti-LGBT+ amendments, 28 april 2024, [url](#)

²⁸⁰ Middle East Eye, Iraqi Tik-Tok star shot dead outside home in Baghdad 28 april 2024, Iraqi Tik-Tok star shot dead outside home in Baghdad | Middle East Eye

²⁸¹ Rudaw: Young woman allegedly killed by family in Erbil, 17 april 2024,

²⁸² Al Arabiya, Iraq brings home 160 families from Syria refugee camp, 10 maart 2024, [url](#); Kurdistan24, KDP official warns of danger in return of ISIS relatives from al-Hol camp to Jeda'ah camp, 28 april 2024, [url](#)

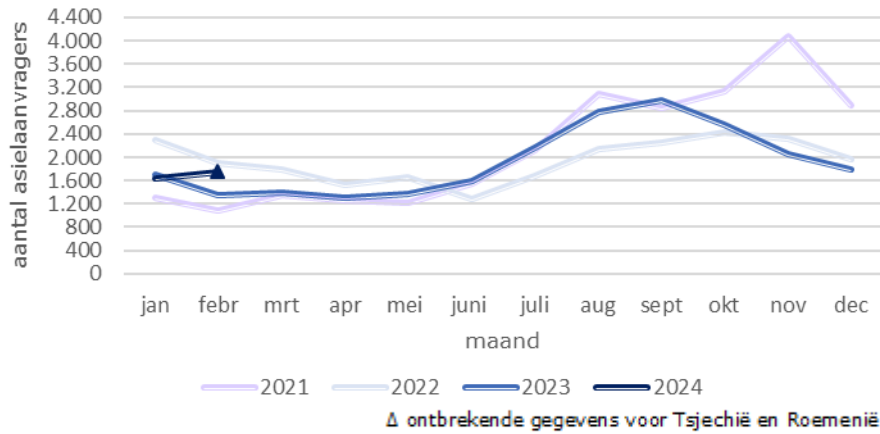
²⁸³ Associated Press: US drone strike in Baghdad kills high-ranking militia leader linked to attacks on American troops, 08 februari 2024; [url](#) Rudaw: US confirms killing top Kataib Hezbollah commander in Baghdad, 07 februari 2024, [url](#).

²⁸⁴ Rudaw: Iraq bans PKK, labeling it a threat to the country, 15 maart 2024, [url](#)

5.2.2 Asielzoekers in de EU en Nederland

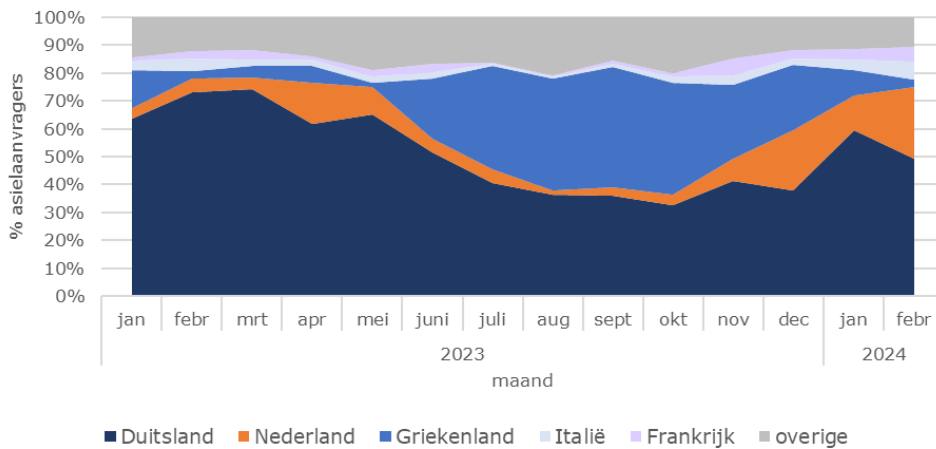
Figuren 5.9 tot en met 5.16 geven een beeld van de aantallen Irakezen die in de EU en Nederland asiel aanvragen de afgelopen jaren, en informatie over de kenmerken van de aanvragers en beslissingen op aanvragen in Nederland.

Figuur 5.8 Aantal eerste asielaanvragen per maand door Irakezen in de EU van januari 2023 t/m maart 2024²⁸⁵

➔ Na een daling van het aantal Irakese asiel-aanvragers eind 2023, vroegen er in januari 2024 ongeveer evenveel Irakezen asiel aan in de EU als een jaar eerder in die maand (ruim 1.600). In de maand(en) erna steeg het aantal en vroegen er meer Irakezen asiel aan dan een jaar eerder.

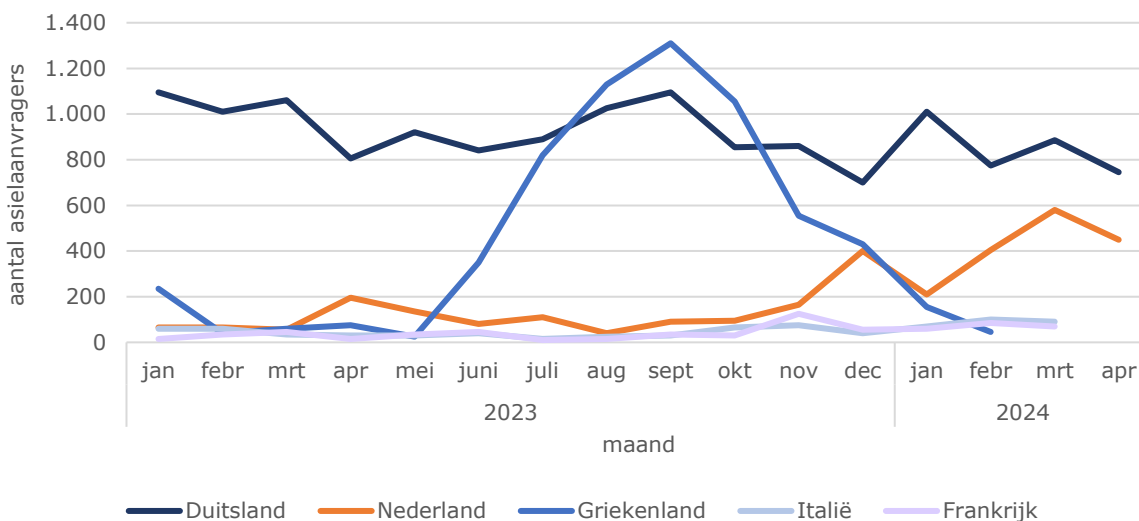
Figuur 5.9 Verdeling Irakese asielaanvragers in de meest ontvangende EU-landen in januari-februari 2024, van januari 2023 t/m februari 2024²⁸⁶

²⁸⁵ Eurostat, 15 mei 2024. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data](#). De cijfers vanaf maart 2024 waren op het moment van schrijven grotendeels niet beschikbaar. In 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

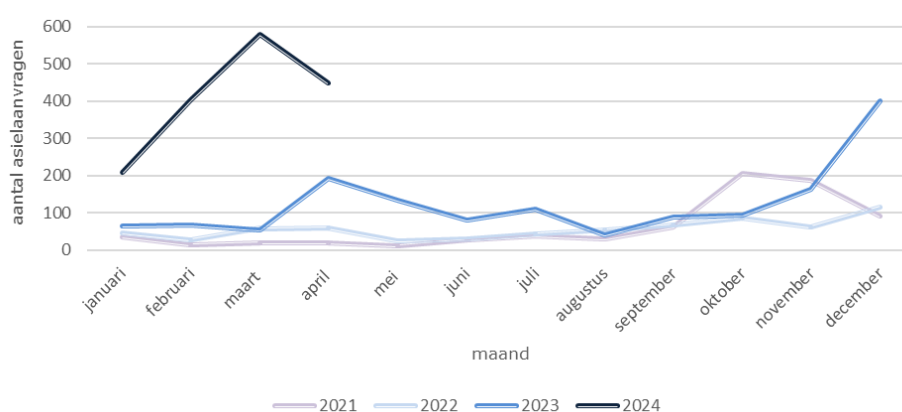
²⁸⁶ Eurostat, 15 mei 2024. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data](#).

Figuur 5.10 Aantal eerste asielaanvragen per maand door Irakezen in de meest ontvangende EU-landen in jan. tot en met okt. 2023 van september 2022 tot en met december 2023²⁸⁷

➔ Tot en met ongeveer juni 2023 vroegen de meeste Irakeese asielaanvragers in de EU asiel aan in Duitsland. Van juli tot en met oktober ontving Griekenland er relatief veel. Het aantal in Duitsland bleef vrij stabiel, al vroegen daar begin 2024 minder Irakezen asiel aan dan begin 2023. In het najaar daalde het aantal Irakezen dat in Griekenland asiel aanvroeg, en begon dat aantal en aandeel in met name Nederland te stijgen. Er lijken indicaties te zijn dat er sprake is van secundaire migratie door Irakezen vanuit Griekenland richting Nederland en andere EU-landen.

Figuur 5.12 – Aantal eerste asielaanvragen door Irakezen in Nederland van januari 2021 t/m april 2024²⁸⁸

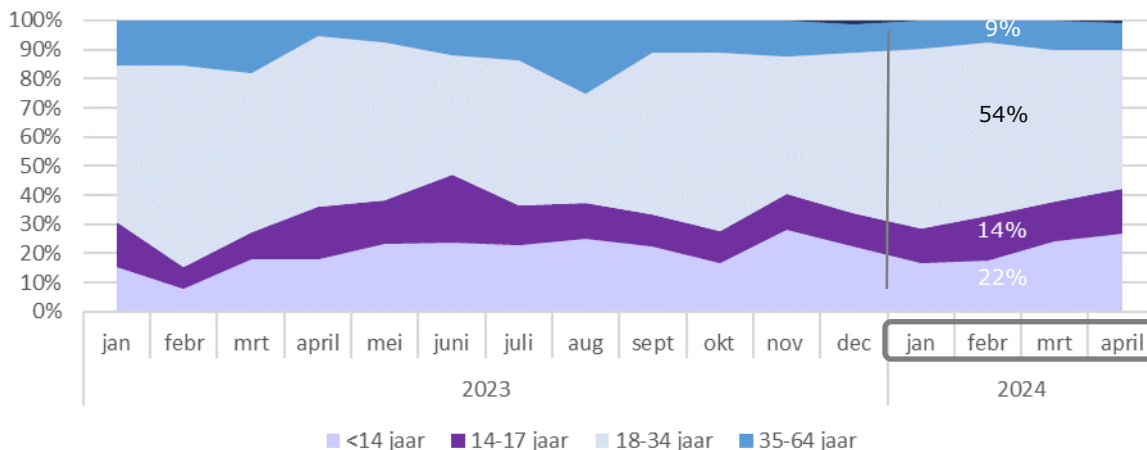
➔ Het aantal Irakezen dat in Nederland asiel aanvroeg is eind 2023 en begin 2024 flink gestegen, terwijl de weersomstandigheden in deze periode over het algemeen juist lastiger zijn om te reizen. In maart

vroegen er zelfs bijna 600 Irakezen asiel aan, terwijl er van januari 2022 tot en met december 2023 gemiddeld 77 Irakezen per maand asiel aanvroegen in Nederland. Er zijn voorlopige signalen dat veel van de recente Irakeese asielaanvragers uit Griekenland afkomstig zijn.

²⁸⁷ Eurostat, 15 mei 2024. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data.](#)

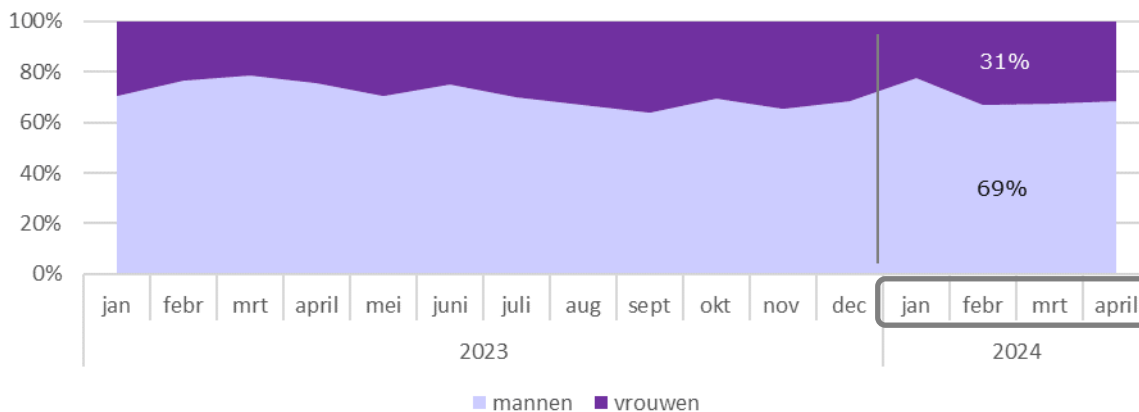
²⁸⁸ IND, mei 2024, METiS Factboard Generiek. In 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

Figuur 5.113 Leeftijdsverdeling Irakese asielaanvragers in Nederland, januari 2023 t/m april 2024.²⁸⁹

➔ Ruim de helft van de Irakese asielaanvragers in Nederland viel in de eerste maanden van 2024 in de leeftijdscategorie van 18 tot en met 34 jaar (gemiddeld 54%). Ruim een derde was zeventien jaar of jonger. Met name in maart 2024 steeg het aantal Irakese amv's dat in Nederland asiel aanvraag relatief sterk.

Figuur 5.12 Geslachtverdeling Irakese asielaanvragers in Nederland, januari 2023 t/m april 2024.²⁹⁰

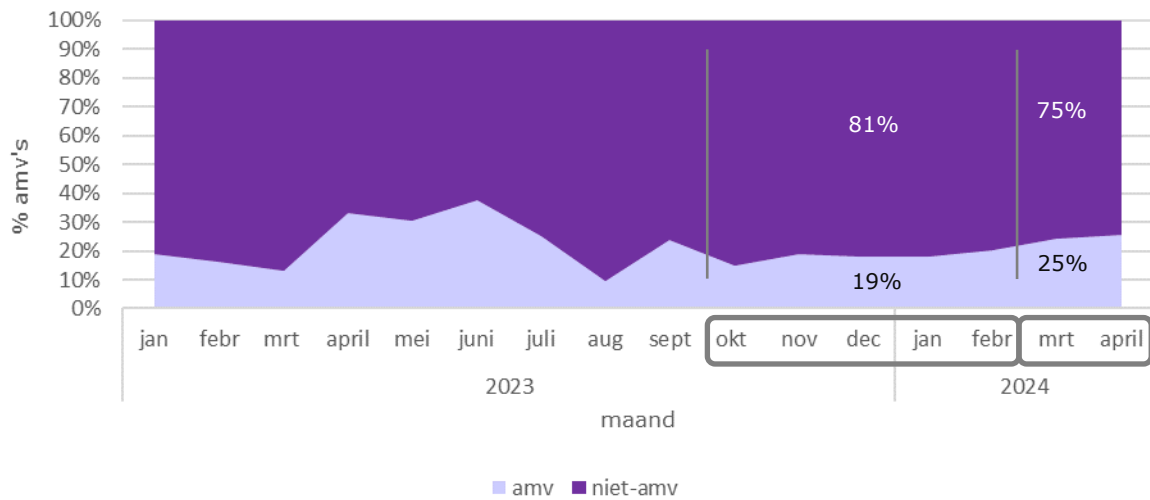

➔ Ongeveer twee derde van de Irakese asielaanvragers in Nederland zijn mannen, ongeveer één derde vrouwen.

²⁸⁹ Eurostat, 15-05-2024. Asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. De brongegevens zijn afgerond op vijftallen.

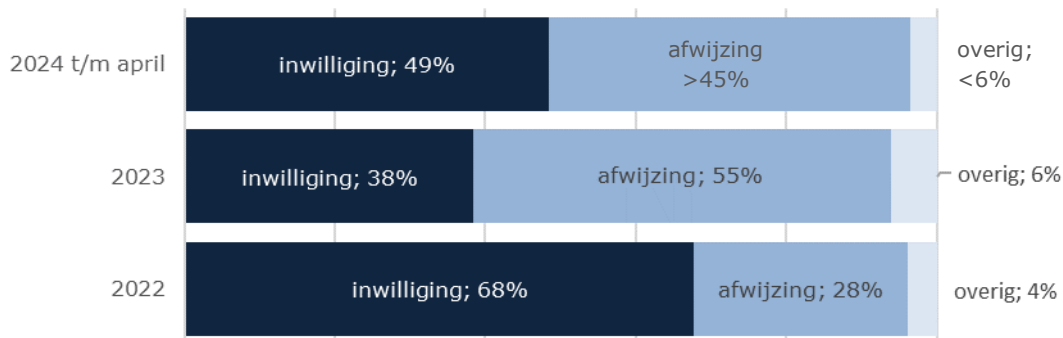
²⁹⁰ Eurostat, 15-05-2024. Asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. De brongegevens zijn afgerond op vijftallen.

Figuur 5.135 Aandeel amv's onder Irakese asielaanvragers in Nederland, januari 2023 t/m april 2024

- ➔ In maart en april 2024 was het aandeel Irakezen dat als alleenstaande minderjarige asiel aanvraag hoger dan in de vier maanden ervoor (resp. 25% t.o.v. 19%). In het voorjaar van 2023 was dit aandeel gemiddeld zelfs 34% (april-juni). Binnen de EU vroegen de meeste Irakese amv in Nederland asiel aan.²⁹¹

Figuur 5.146 Aantal inwillingen, afwijzingen en overige afdoeningswijzen per jaar van asielaanvragen door Irakezen.^{292*}

* $N_{\text{totaal}2022} = 675$, $N_{\text{totaal}2023} = 460$, $N_{\text{totaal}2024\_t/m\_april} = 170$

- ➔ Het aandeel asielaanvragen van Irakezen dat Nederland inwilligt, schommelt door de jaren heen. In de eerste vier maanden betrof dit ongeveer de helft van het aantal behandelde aanvragen, meer dan in 2023 en minder dan in 2022.

Aantallen asielaanvragen op Nederlandse luchthavens

- ➔ Van januari t/m april 2024 vroegen er minder dan tien Irakezen asiel aan op een Nederlandse luchthaven. De inreis intra-Schengen werd doorgaans mogelijk gemaakt door het gebruik van valse of vervalste documenten.

²⁹¹ Eurostat, Unaccompanied minor asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. Peildatum 13-06-2024

²⁹² IND, mei 2024, METiS Factboard Generiek.

5.3 Oekraïners

5.3.1 Ontwikkelingen

 De oorlog in Oekraïne duurt voort en de situatie aan het front wordt voor Oekraïne steeds moeilijker. In februari verving president Zelensky bevelhebber van de strijdkrachten generaal Zaluzhny, door generaal Syrsky.²⁹³ In februari viel Avdiivka in de provincie Donetsk na een maandenlange strijd in Russische handen, waarna meer dorpen in de omgeving door Rusland werden ingenomen.²⁹⁴ Op 10 mei 2024 lanceerde Rusland een grondaanval in het grensgebied van de provincie Kharkiv. Daarbij werd een aantal dorpen ingenomen en duizenden mensen sloegen op de vlucht of werden geëvacueerd.²⁹⁵ Sinds eind 2023 voert Rusland de aanvallen op energie-infrastructuur van Oekraïne weer op.²⁹⁶

Oekraïne heeft een tekort aan wapens en munitie.²⁹⁷ Op 20 april keurde het Amerikaanse congres eindelijk een (voornamelijk) militair steunpakket ter waarde van 61 miljard dollar voor Oekraïne goed.²⁹⁸ De levering van door Europa toegezegde wapens en munitie verloopt moeizaam.²⁹⁹ De vertraging heeft gevolgen op het slagveld, aangezien munitie op rantsoen gaat en Rusland daar gebruik van maakt.³⁰⁰

In de hoop meer mannen te kunnen mobiliseren nam het Oekraïense parlement op 11 april 2024 een nieuwe mobilisatiewet aan. Op 2 april was de leeftijd waarop mannen gemobiliseerd kunnen worden verlaagd van 27 naar 25 jaar. De nieuwe mobilisatiewet voorziet in de versteviging van het registratiesysteem, onder andere door de invoering van een elektronisch portaal. Mannen tussen 18 en 60 moeten zich registreren en te allen tijde een militair registratiebewijs kunnen tonen, ook zij die in het buitenland wonen. Oekraïense mannen in het buitenland kunnen geen gebruik meer maken van consulaire diensten zolang ze zich niet registreren. Daarnaast behandelt de wet uitstelgronden en vrijstelling voor mobilisatie, en sancties voor ontduikers. De wet voorziet niet in verlof voor diegenen die sinds het begin van de oorlog aan het front vechten.³⁰¹

Volgens OHCHR zijn er sinds het begin van de oorlog 10.946 Oekraïense burgers gedood en 21.154 gewond geraakt.³⁰²

Op dit moment bevinden zich 5.942.300 Oekraïners in de EU.³⁰³ Oekraïne telt 3,41 miljoen binnenlands ontheemden.³⁰⁴

5.3.2 Tijdelijke Bescherming

Oekraïners komen dikwijls in aanmerking voor tijdelijke bescherming op basis van de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming. Daarom biedt deze paragraaf inzicht in personen die onder de richtlijn tijdelijke bescherming geregistreerd staan in Nederland, ook uitgesplitst naar geslacht en leeftijd. De volgende paragraaf (§5.3.3) geeft een beeld van de aantallen asielaanvragen door Oekraïners de afgelopen jaren. Ook is informatie opgenomen over de kenmerken van de betreffende aanvragers in Nederland (die niet onder de richtlijn tijdelijke bescherming vallen).

²⁹³ Politico, Zelensky's new top commander has a reputation as a 'butcher', 9 februari 2024, [url](#)

²⁹⁴ BBC, Avdiivka: Ukraine troops leave embattled eastern town, 17 februari 2024, [url](#); BBC, Zelensky: Russia taking advantage of slow arms delivery, 29 april 2024, [url](#)

²⁹⁵ Institute for the study of war, Putin's safe space: defeating Russia's Kharkiv operation requires eliminating Russia's sanctuary, 13 mei 2024, [url](#); BBC, Russia says troops enter border town near Kharkiv, 13 mei 2024, [url](#)

²⁹⁶ ACLED, Russia ramps up airstrikes on Ukraine, 26 april 2024, [url](#); NOS, Stroom op rantsoen in Oekraïne door Russische aanvallen op energienetwerk, 14 mei 2024, [url](#)

²⁹⁷ Politico, As ammo runs out, Ukraine still hopes it won't need that 'ride', 26 maart 2024, [url](#); ACLED, Russia ramps up airstrikes on Ukraine, 26 april 2024, [url](#)

²⁹⁸ The Guardian, US House approves \$61bn in military aid for Ukraine after months of stalling, 20 april 2024, [url](#)

²⁹⁹ AP, NATO chief chides members as Ukraine's allies say slow arms deliveries have helped Russia, 30 april 2024, [url](#)

³⁰⁰ BBC, Zelensky: Russia taking advantage of slow arms delivery, 29 april 2024, [url](#)

³⁰¹ Politico, Ukraine's parliament approves new mobilization law despite criticism from battle-worn troops, 11 april 2024, [url](#); BBC Russian Service, 11 april 2024. New law on mobilization in Ukraine: why was it adopted and what does it change? [url](#) (Russischtaalig origineel op [url](#)); RBK-Ukraina, Will driver's licenses be taken away from evaders: a lawyer's explanation, 26 april 2024, [url](#) (Oekraïens origineel op [url](#))

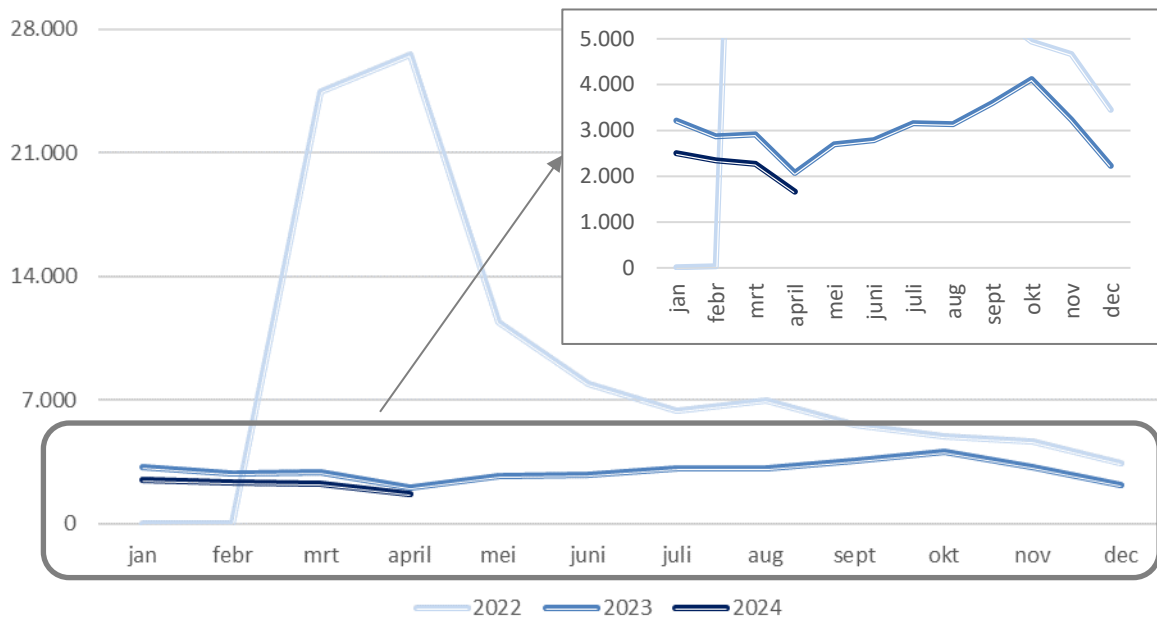
³⁰² OHCHR (Office of the High Commissioner of Human Rights), Ukraine: protection of civilians in armed conflict April 2024 update, May 2024, [url](#)

³⁰³ UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Operational Data Portal Ukraine Refugee Situation, [url](#)

³⁰⁴ UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Ukraine situation report, 14 mei 2024, [url](#)

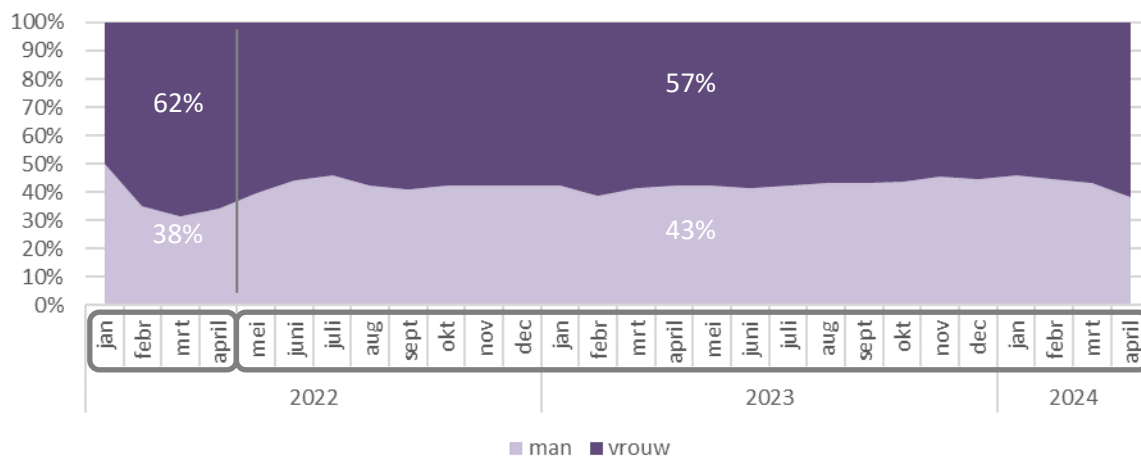
Figuur 5.17 Aantal registraties per maand voor tijdelijke bescherming door Oekraïners, van februari 2022 t/m april 2024^{305*}

* inclusief personen die inmiddels niet meer onder de richtlijn tijdelijke bescherming geregistreerd staan

→ In de eerste vier maanden van 2024 werden er iets minder Oekraïners voor tijdelijke bescherming in Nederland geregistreerd dan in dezelfde maanden een jaar eerder (gemiddeld resp. ong. 2.200 en 2.770 per maand). Dit zijn er ook minder dan in de zomer en het najaar van 2023. Op 1 mei 2024 hebben ruim 110.000 Oekraïners tijdelijke bescherming in Nederland. Dit betreft driekwart van de Oekraïners die er ooit onder de richtlijn geregistreerd stonden.

Figuur 5.18 Geslachtsverdeling Oekraïners bij registratie voor tijdelijke bescherming*

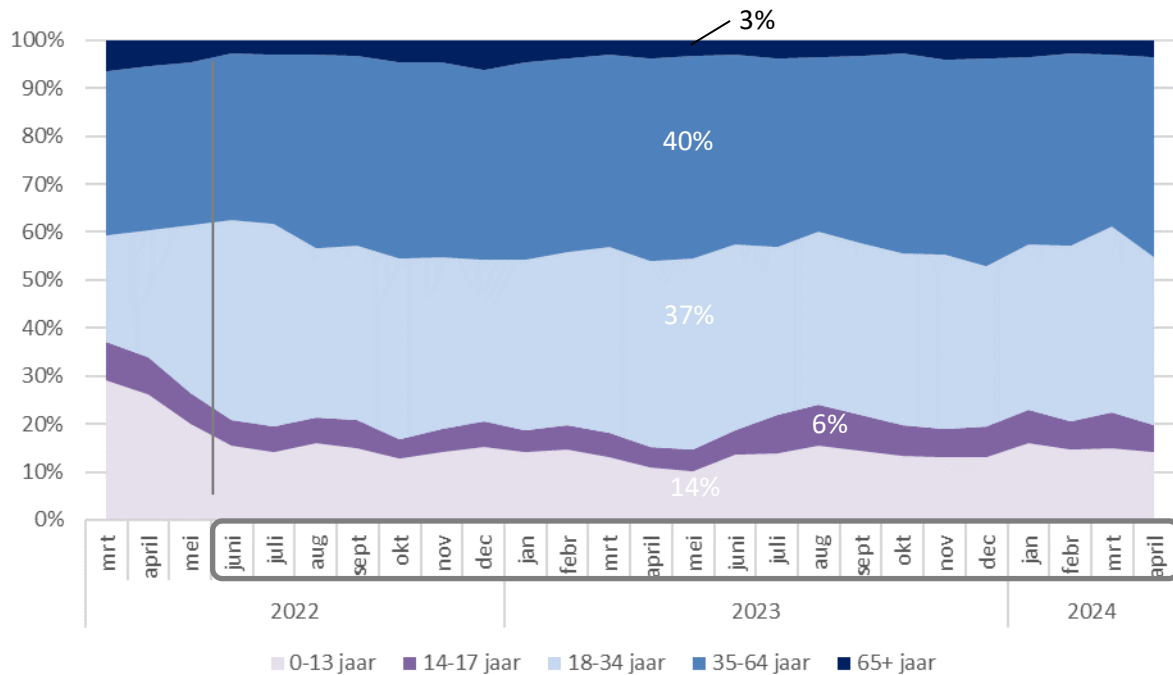

* inclusief personen die inmiddels niet meer onder de richtlijn tijdelijke bescherming geregistreerd staan

³⁰⁵ Bron: IND, mei 2024. De gegevens kunnen afwijken van die in de GBA door het vertragend effect van de verwerking van de gegevens uit het GBA in INDiGO.

→ Er werden de afgelopen jaren iets meer Oekraïense vrouwen dan mannen voor tijdelijke bescherming in Nederland geregistreerd. In de eerste maanden van was het verschil iets groter dan erna.

Figuur 5.19 Leeftijdsverdeling Oekraïners bij registratie voor tijdelijke bescherming*

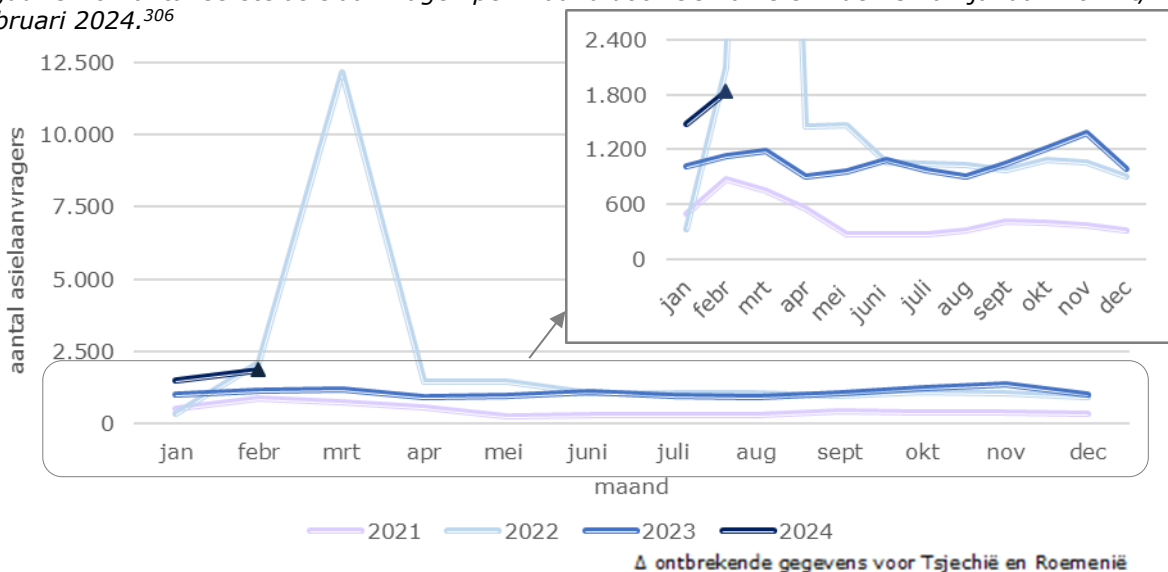

* inclusief personen die inmiddels niet meer onder de richtlijn tijdelijke bescherming geregistreerd staan

→ Ruim driekwart van de Oekraïners die de afgelopen jaren geregistreerd werden onder de RTB hadden een leeftijd van 18 t/m 64 jaar. Ongeveer één vijfde deel was jonger dan achttien jaar. In de eerste maanden was het aandeel minderjarigen iets hoger.

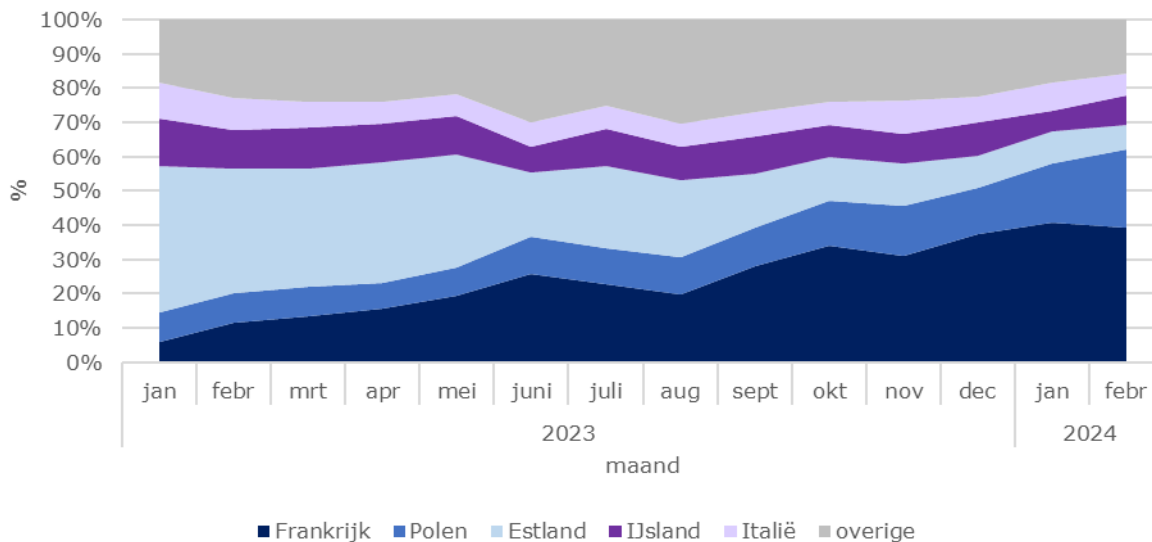
5.3.3 Asielaanvragers in de EU en Nederland

Figuur 5.20 Aantal eerste asielaanvragen per maand door Oekraïners in de EU van januari 2021 t/m februari 2024.³⁰⁶

➔ Van juni 2022 tot en met september 2023 vroegen er gemiddeld per maand ruim 1.000 Oekraïners asiel aan in de EU. Erna nam dit aantal geleidelijk toe ongeveer 1.800 in maart 2024.

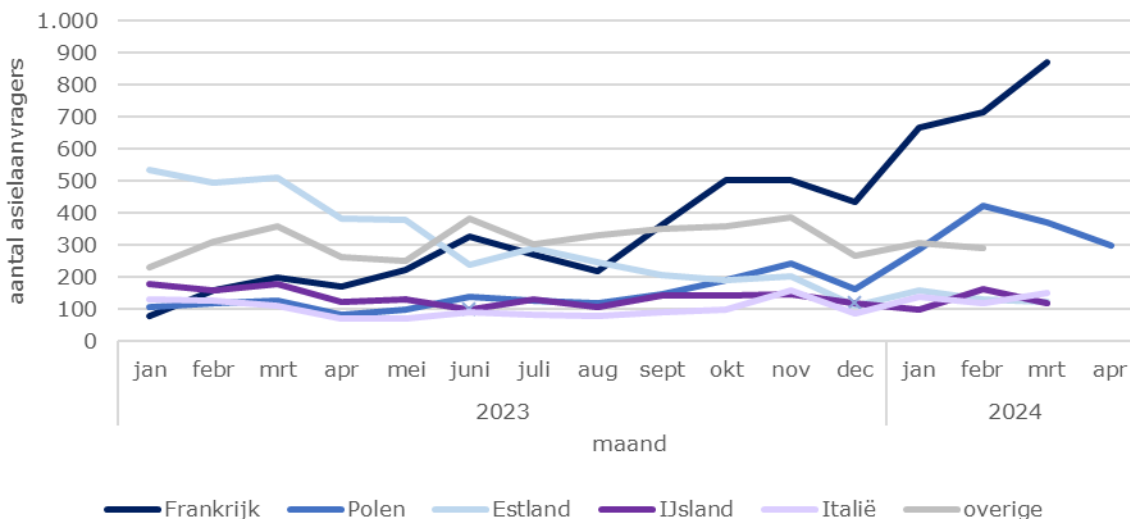
Figuur 5.21 Verdeling Oekraïense asielaanvragers in de meest ontvangende EU-landen in januari-februari 2024, van januari 2023 t/m februari 2024³⁰⁷

³⁰⁶ Bron: Eurostat, 15-05-2024. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data](#). De cijfers vanaf maart 2024 waren op het moment van schrijven grotendeels niet beschikbaar. In 2021 waren grotendeels reisbepurende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

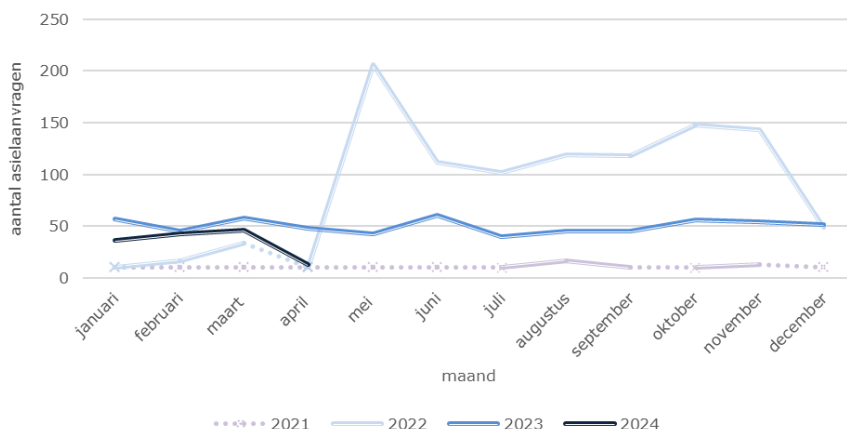
³⁰⁷ Bron: Eurostat, 15-05-2024. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data](#).

Figuur 5.22 Aantal asielaanvragen per maand door Oekraïners in de meest ontvangende EU-landen in januari-februari 2024, van januari 2023 t/m april 2024³⁰⁸

➔ Begin 2023 vroegen Oekraïners relatief veel asiel aan in Estland. Langzamerhand is dit verschoven naar Frankrijk (42% in januari-februari 2024). Ook Polen is een iets groter aandeel van de asielaanvragen gaan ontvangen (21% in januari-februari 2024). Relatief weinig Oekraïense asielaanvragers in de EU vroegen asiel aan in Nederland (gemiddeld 2% in januari-februari 2024, vijf procent in december 2022 t/m december 2023, twaalf procent maart-november 2022)

Figuur 5.23 Aantal eerste asielaanvragen door Oekraïners in Nederland van januari 2021 t/m april 2024^{309*}

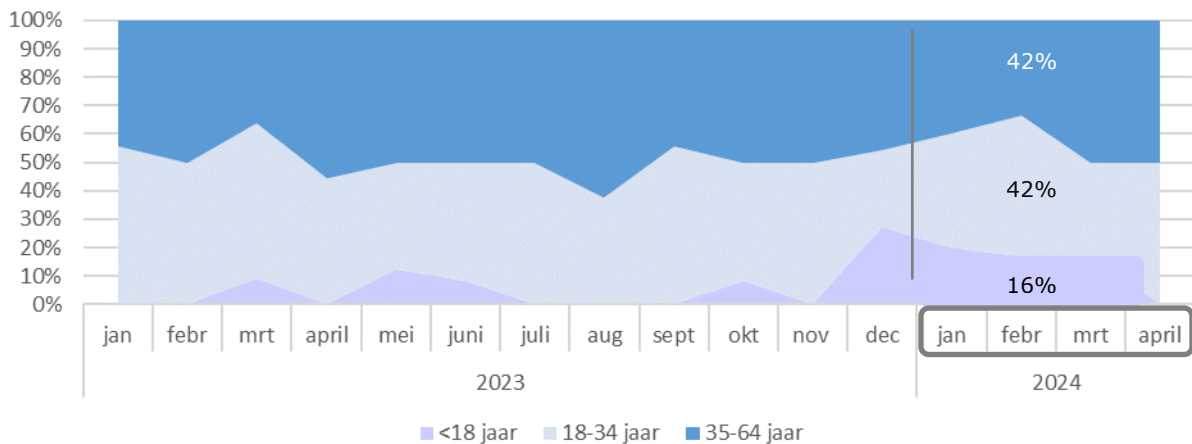
➔ Van december 2022 tot en maart 2024 vroegen er (gemiddeld) ongeveer vijftig Oekraïners per maand asiel aan in Nederland. In april 2024 waren het er slechts dertien.

*---x als lijn in grafiek: N<10

³⁰⁸ Bron: Eurostat, 15-05-2024. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data.](#)

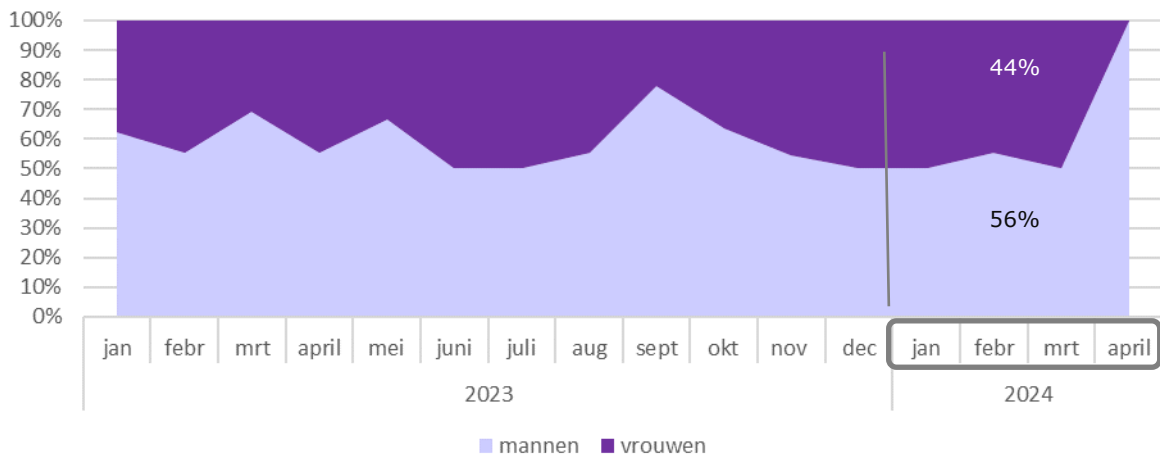
³⁰⁹ Bron: IND, mei 2024, METIS Factboard Generiek. In 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

Figuur 5.24 Leeftijdverdeling Oekraïense asielaanvragers in Nederland, januari 2023 t/m april 2024.³¹⁰

- ➔ Bijna alle Oekraïense asielaanvragers hebben een leeftijd van 18 t/m 64 jaar. Ongeveer de helft hiervan is jonger dan 34 jaar, en de andere helft 35 jaar of ouder. In de eerste vier maanden van 2024 was bovendien zestien procent van de Oekraïense asielaanvragers jonger dan veertien jaar. Dit is hoger dan in eerdere perioden.

Figuur 5.25 Geslachtverdeling Oekraïense asielaanvragers in Nederland, januari 2023 t/m april 2024.³¹¹

Onder Oekraïense asielaanvragers in Nederland zijn wat meer mannen dan vrouwen. Mogelijk heeft dit te maken met de aanpassingen in de Oekraïense mobilisatiewetgeving in april (zie §6.3.1).

Er vroegen nauwelijks Oekraïense amv's asiel aan in Nederland (<10 vanaf januari 2021).

Van eind februari 2022 t/m eind november 2023 was er een besluitmoratorium van kracht voor asielaanvragen van Oekraïners. Er wordt aan landenbeleid gewerkt.³¹² Daarom zijn de afdoeningswijzen niet weergegeven.

³¹⁰ Bron: Eurostat, 15-05-2024. Asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. De brongegevens zijn afgerond op vijftallen.

³¹¹ Bron: Eurostat, 15-05-2024. Asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. De brongegevens zijn afgerond op vijftallen.

³¹² Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 4 september 2023, nr. 3163.

Aantallen asielaanvragen op Nederlandse luchthavens

Van januari t/m april 2024 vroegen 36 Oekraïners asiel aan op een Nederlandse luchthaven. **Ongeveer driekwart van hen kwam via een extra-Schengenroute.** Er werden vele verschillende extra-Schengen luchthavens gebruikt, waarbij de luchthavens Istanbul Sabiha Gokcen (Turkije), Istanbul Airport (Turkije) en Bucharest Henri Coanda International Airport (Roemenië) het vaakst voorkwamen. Bucharest Henri Coanda International Airport (Roemenië) was de meest gebruikte luchthaven door Oekraïners om naar een Nederlandse luchthaven te komen. Tijdens de meetperiode is Roemenië gedeeltelijk toegetreden tot Schengen (31 maart 2024), waardoor de luchthaven Bucharest Henri Coanda International Airport **zowel als extra- als intra-Schengen luchthaven** voorkomt.

Bijlage 1 – overzicht uitgelichte nationaliteiten

nationaliteit (in alfabetische volgorde)	uitgelicht in editie(s) van MGR Asiel van ³¹³ (in omgekeerd chronologische volgorde)
Algerijnen	2022 T3
Belarussen	2022 T1
Burgers van India	2023 voorjaar
Chinezen	2024 winter
Colombianen	2022 T3
Eritreeërs	2024 winter 2022 T2
Irakezen	2024 voorjaar (<i>huidig</i>) 2023 voorjaar
Iraniërs	2022 T3
Jemenieten	2024 winter 2022 T2
Marokkanen	2023 najaar
Moldaviërs	2023 najaar
Oekraïners	2024 voorjaar (<i>huidig</i>) 2022 T1
Pakistanen	2022 T1
Palestijnen	2024 winter
Russen	2023 voorjaar 2022 T1
Soedanezen	2023 voorjaar
Somaliërs	2022 T2
Syriërs	2024 voorjaar (<i>huidig</i>) 2023 najaar 2022 T3
Turken	2023 najaar 2022 T2

---

³¹³ vanaf edities 2022